

RANTARAITIN EKOSYSTEEMIPALVELUSELVITYS

Raportti 19.12.2018

SISÄLTÖ

**Työn tausta ja
toteutus**

01

Alueprofiilit

03

Ekosysteemi-
palvelut

02

Suosituksset

04

JOHDANTO

Rantaraitti on Espoon merenrannan rantaviivaa määrittävä ainutlaatuinen virkistys- ja ulkoilureitti. Rantaraitti puikkelehtii hyvin monipuolisessa ympäristössä, joka vaihtelee luonnonsuojelualueista kalliometsiin, uima-rantoihin ja moderniin kaupunkiympäristöön.

Reitin varrelta avautuvat kauniit näkymät merelle ja monet reitin mielenkiintoiset kohteet kertovat rakennetun ympäristön kulttuurihistoriasta Espoossa. Rantaraitti on tärkeä virkistys- ja ulkoilureitti, jota käytetään monipuoliseen liikkumiseen. Myös vesiturheilu ja veneily ovat vahvasti läsnä.

Tässä työssä selvitettiin Rantaraitin maiseman ja luonnon tarjoamia palveluja ja käyttäjien kokemuksia. Selvityksessä tuodaan esille suosituksia Rantaraitin hoidon ja kunnossapidon kehittämiseen niin, että alueen maiseman ja luonnon arvot säilyvät ja tarjoavat entistä paremman ympäristön virkistykseen, ulkoiluun ja muuhun käyttöön.

Työ perustui paikkatietoihin, karttatarkasteluihin ja asiantuntija-arvioihin ja työpajatyöskentelyyn sekä sähköisellä kyselyllä käyttäjiltä saatuun palautteeseen.

TYÖHÖN LIITTYVÄT KESKEISET KÄSITTEET

Ekologinen verkosto	Verkosto, joka palvelee monien eliöiden ja eliöryhmien liikkumista ja leviämistä.
Ekologinen yhteys	Verkosto, joka palvelee monien eliöiden ja eliöryhmien liikkumista ja leviämistä. Ekologisilla yhteyksillä viitataan usein luonnon ydinalueita yhdistäviin yhteyksiin.
Ekosysteemipalvelut	Aineelliset ja aineettomat hyödyt, joita ihminen saa ekosysteemien rakenteesta ja ekologisista toiminnoista. Jaetaan tyypillisimmin tuotanto-, tuki- ja säätelypalveluihin sekä kulttuuripalveluihin
Viheralueverkosto	Eri mittakaavatasojen viheralueiden muodostama verkosto (julkiset ja yksityiset kasvulliset alueet)
Viherrakenne	Kasvullisten alueiden ja niiden välisten viheryhteyksien muodostama verkosto, joka on osa yhdyskuntarakennetta.
Viheryhteys	Laajempia viheralueita yhdistävä viheralue, joka palvelee ihmisten liikkumista ja virkistäytymistä (virkistysyhteys) sekä eliöiden liikkumista ja leviämistä (ekologinen yhteys) tai molempia näistä.
Virkistysyhteys	Ihmisten liikkumista ja virkistäytymistä palveleva kulkuyhteys

TYÖN TAVOITTEET JA HYÖDYT

Tavoitteet

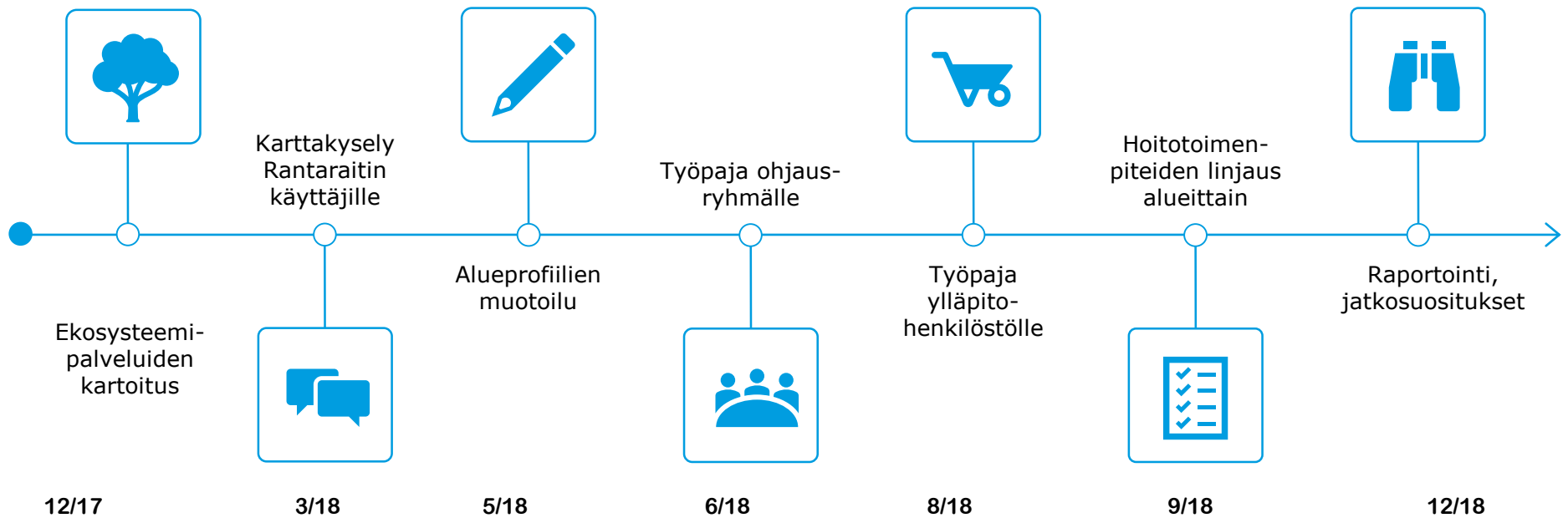
- Kartoittaa ja tunnistaa paikkatietotarkasteluun perustuen Rantaraitin ja sen lähiympäristön luonnon ja maiseman tuottamat tärkeimmät ekosysteemipalvelut.
- Täydentää paikkatietoa Rantaraitin käyttäjiltä saadulla palautteella kokemuksista ja kehittämistoiveista. Käyttäjille suunnatun kyselyn tavoitteena on tavoittaa mahdollisimman monia eri käyttäjäryhmiä.
- Yhdistää paikkatietoa ja kokemusperäistä tietoa Rantaraitin hoidon ja kunnossapidon kehittämiseksi.
- Laatia suositukset kunnossapidon ja hoidon kehittämiseksi niin, että alueen maiseman ja luonnon arvot säilyvät ja tarjoavat entistä paremman ympäristön virkistykseen, ulkoiluun ja muuhun käyttöön.

Hyödyt

- Ekosysteemipalvelut tuovat uutta näkökulmaa Rantaraitin maiseman ja luonnon tarjoamien palveluiden kartoittamiseen. Tunnistetaan ne alueet, jotka tuottavat yhtä aikaa useita erityyppisiä ekosysteemipalveluja.
- Kokemusperäinen tieto auttaa tunnistamaan alueet, joihin kohdistuu useita eri arvoja, käyttötoiveita ja kehittämistarpeita. Tiedonkeruulla tuodaan esille hiljaista tietoa sekä erilaisten käyttäjäryhmien kokemuksia ja käytön ristiriitoja.
- Kehittämissuosituksia voidaan hyödyntää kaupungin kunnossapidon ja hoidon resurssien kohdentamisessa. Tunnistettuja maiseman ja luonnon arvoja voidaan hyödyntää käyttäjille suunnatussa viestinnässä.

TYÖN ETENEMINEN

TYÖRYHMÄ

Työ toteutettiin joulukuun 2017 ja joulukuun 2018 välisenä aikana. Työn toteuttivat Espoon kaupungin toimeksiannosta Ramboll Finlandista seuraavat asiantuntijat: Projektipäällikkö Sini Miettinen, ympäristöasiantuntija Riina Känkänen, palvelumuotoilija Inna Ampuja, maisemasiantuntija Elina Kalliala ja paikkatietoasiantuntijat Eero Salminen ja Elina Puhjo.

Työtä ohjasivat Espoon kaupungilta Ritva Lindroos ja Suvi Kajamaa.

Lisäksi työhön osallistuivat ohjausryhmässä Espoon kaupungilta Katrin Aia, Leena Ihalainen, Tiina Peippo, Kati Tuura, Oili Drammeh, Jenny Wallen, Merja Myyry, Tapio Taskinen ja Lennart Pettersson.

MMM
Sini Miettinen
Pp, ekosysteemipalvelu-
selvitys, osallistuminen

FM Riina Känkänen
Ekosysteemi-
palveluselvitys

FM Elina Puhjo
Projektiportaali,
paikkatietoaineiston
käsittely, kyselyn
toteutus

HTM Inna Ampuja
Palvelumuotoilu,
osallistuminen

KTM Eero Salminen
Projektiportaali

Maisema-arkkitehti
Elina Kalliala
Laadunvarmistus,
maisema-arvot,
ekosysteemi-
palveluselvitys

PAIKKATIETOAINEISTOT

Kaikki työssä tehdyt paikkatietoanalyysit ja käytetyt kartat on laadittu ArcGIS -ohjelmalla. Paikkatietoaineistojen luettelo toimitetaan tilaajalle erillisenä liitteenä. Kuvassa on esimerkki aineistoluettelosta.

Ekosysteemin kulttuuripalvelut

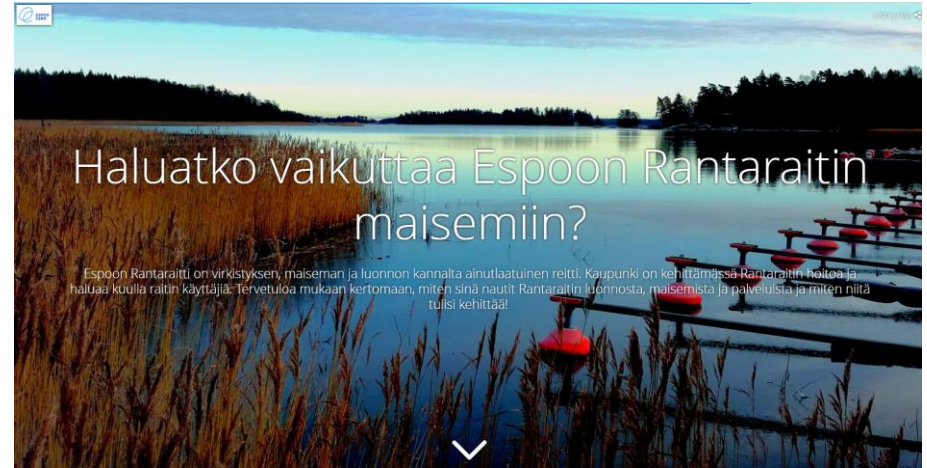
layerin nimi	lähde	aineisto	shapefilen nimi kansiossa
<i>Virkistäytyminen , henkinen ja fyysinen terveys</i>			
uimapaikka	LIPAS	uimaranta, uimapaikka, talviuimapaikka	uimapaikat.shp
lintutorni	LIPAS	luontotorni	luontotornit.shp
ulkokuntoilupai ka	LIPAS		ulkokuntoilupaiikka.shp
venepaikka	LIPAS		veneilyn_palvelupaikka.shp
luistelukenttä	LIPAS		luistelukentta.shp
lähiliikuntapaikk a	LIPAS		lahiliikuntapaikka.shp
urheilukenttä	LIPAS	Beachvolley, koripallokenttä, pallokenttä, frisbeegolf, yleisurheilukenttä	ulkokentat.shp
ratsastuskentät ja -maneesit	LIPAS		ratsastuskentta_maneesi.shp
sisäliikuntapaika t	LIPAS	kuntosalit, liikuntasalit, liikuntahallit, salibandyhalli, tennishalli, tenniskenttäalue, uimahalli	sisaliikuntapaikat.shp
meidän puisto	Espoon kaupunki	wfs	GIS_Meidänpuisto_region_gk25 .shp
kotikalliot	Espoon kaupunki	kotikalliot-aineisto	kotikalliot_pisteet.shp
viljelypalsta	Espoon kaupunki		viljelypalsta.shp
koirapuisto	Espoon kaupunki		koirapuistot.shp
luontopolku	Espoon kaupunki	kotikalliot-aineisto	kotikalliot_luontopolut.shp
leikkipaikka	Espoon kaupunki		leikkipaikat.shp
<i>Kulttuurihistorial linen pääoma</i>			
kiinteä muinaismuisto	Museovirasto		Muinaisjaannosalueet_t_region _gk25
rakennuskulttuu rikohde	Museovirasto		Rakennusperintörekisterin_rak ennukset_t_point_gk25.shp
kartano tai huvila	espoon kaupunki	citynomadi-oppaasta	kartanot_huvilat.shp
muinaisjäännökset	Museovirasto		Muinaisjäännökset_t_region

VUOROVAIKUTUKSEN TOTEUTUS

Jatkuvaa vuorovaikutusta varten avattiin projektista kertova portaali verkkoon. Portaalissa tiedotettiin käyttäjäkyselystä sekä työn etenemisestä.

Osana selvitystä teetettiin kysely Rantaraitin käyttäjille. Kyselyssä vastaajat pääsivät kertomaan, missä kohtaa Rantaraittia he nauttivat luonnosta, maisemista ja palveluista. Kyselystä tiedotettiin projektiportaalin lisäksi kaupungin verkkosivuilla ja Rantaraitin Facebook-seinällä. Tieto kyselystä lähetettiin alueella toimiville sidosryhmille, esimerkiksi asukasyhdistyksille. Kyselystä tiedotettiin myös Rantaraitin varrelle kiinnitetyillä maastotauluilla.

Kyselyn toteutus on kuvattu tarkemmin sivuilla 12 ja 13. Kysely toteutettiin Maptionare-kyselytyökalulla. Kyselyyn oli mahdollista vastata sekä tietokoneella että mobiililaitteilla (älypuhelin tai tabletti).

KÄYTTÄJÄKYSELY: INTRO JA TAUSTAKYSYMYKSET

Rantaraitti on Espoon rantaviivaa myötäilevä ainutlaatuinen virkistys- ja ulkoilureitti. Keräämme aarrekartalle käyttäjien kokemuksia ja ajatuksia Rantaraitin luonnon helmistä ja kehittämiskohteista. Ne voivat liittyä esimerkiksi mereen ja näkyymiin, puistoihin ja metsiin, puroihin, ojiin tai niittyihin. Toivomme, että vastatessasi heittäydyt tunteella mukaan ja kerrot millaisia elämyksiä olet kokenut Rantaraitilla. Kommenttikentässä voit laajentaa tarinaasi. Kaikkiin kysymyksiin ei ole pakko vastata, vaan voit valita niistä sinulle tärkeimmät.

Vastaamiseen kuluu kommenttimääristä riippuen 5-15 minuuttia. Kyselyyn vastataan nimettömästi ja tuloksia käytetään Espoon Rantaraitin aarrekartta-selvityksessä, johon voit tutustua tarkemmin täällä: <https://rambollglobal.maps.arcgis.com/apps/Cascade/index.html?appid=53ef5e1d81fa48539f350262577f29cb>

Kysely koostuu viidestä osasta:

- Tietoja vastaajasta
- Rantaraitin helmet
- Rantaraitin kipupisteet
- Maisemapaikat
- Kehittämisehdotukset

Asutko Rantaraitin varrella?

Kyllä / Ei

Ikäsi?

Alle 18

18 – 30

31 – 45

46 – 65

Yli 65

Kuinka usein vieraillet Rantaraitilla?

Päivittäin

Viikottain

Kuukausittain

Muutaman kerran vuodessa tai harvemmin

KÄYTTÄJÄKYSELY: KARTTAVASTAUKSET

Kerro missä on Rantaraitin paras paikka sinulle: minne päin Rantaraittia suuntaat, kun haluat nauttia esimerkiksi ulkoilusta, kanssaihmisistä tai Rantaraitin tyypillisestä tunnelmasta? Missä kohtaa tunnet elyväsi ja nautit, esimerkiksi sinua ympäröivien puiden tai aaltojen liplatuksen ansiosta?

- Tämä paikka tuottaa minulle iloa tai tunnen sen omakseni
- Tämä paikka herättää uteliaisuuteni
- Tätä paikkaa suosittelisin muille, sillä se on tyypillisintä Rantaraittia

Maisemat, näkymät merelle, kalliolle tai rantalehtoon ovat keskeinen osa Rantaraittia. Onko sinun lempinäkösi suojainen rantalehto, avoin merenselkä vai näkymä mereltä päin rannalle? Tämä on tärkeä kysymys, kun Rantaraitin hoitoa ja kunnossapitoa suunnitellaan. Merkitse kartalle lempinäkösi sijainti ja sen suunta: aukeaako näkymä merelle, maalle vai pitkin Rantaraittia?

- Tässä on lempinäköni Rantaraitilta

Merkitse karttaan paikkoja, jotka saavat sinut ärtymään tai joita välttelet. Missä paikoissa tunnet esimerkiksi huolta luonnosta, turvattomuutta tai likaisuutta?

- Tässä paikassa tunnen huolta luonnosta, turvattomuutta tai likaisuutta.
- Tätä paikkaa en suosittelisi muille, sillä minusta se on ikävin osa Rantaraittia.

Jos saisit vapaasti päättää, mitä asioita kehittäisit, muuttaisit tai lisääisit Rantaraitilla? Voisitko itse osallistua kehittämiseen? Merkitse kartalle paikat, joissa sinusta tuntuu, että esimerkiksi merimaisema on kasvamassa umpeen, pensaikko on ryteikköinen tai polulla meinaa kompastua. Tarkenna kommenttikenttään mitä toimenpiteitä paikka edellyttää.

- Tämä paikka vaatii toimenpiteitä
- Tämän paikan hoitoon voisin osallistua

Työn tausta ja
toteutus

01

**Ekosysteemi-
palvelut**

02

Alueprofiilit

03

Suosituksset

04

EKOSYSTEEMIPALVELUT

Ekosysteemipalveluilla tarkoitetaan **luonnon tuottamia aineellisia ja aineettomia hyötyjä ihmiselle, yhteiskunnalle ja muulle luonnolle** (Millenium Ecosystem Assessment 2005). Ekosysteemipalvelut jaettiin tässä työssä CICES -luokituksen mukaisesti kolmeen luokkaan: tuotantopalvelut, tuki- ja säätelypalvelut sekä kulttuuripalvelut.

Tuotantopalvelut ovat luonnosta suoraan hyödynnettävissä ja käytettävissä ihmisen hyvinvoinnin ja talouden edistämiseen. Luonnosta saatavia tuotteita ovat mm. ravinto, puhdas juomavesi, biomassaa, poltto- ja rakennusaineet.

Tuki- ja säätelypalvelut käsittävät ne ekologiset prosessit, joiden avulla elävät organismit ylläpitävät ja säätelevät ihmisen elinympäristöä. Prosessit voivat olla mittakaavaltaan paikallisia, alueellisia tai maailmanlaajuisia. Esimerkiksi ympäristöhaittojen torjunta, hengitysilman puhdistus ja pölytys ovat paikallisia palveluita. Pohjaveden muodostuminen on alueellinen palvelu, kun taas hiilen sidonta ja ilmaston säätely ovat maailmanlaajuisia palveluita.

Kulttuuripalveluihin sisältyvät luonnon ihmiselle tuottamat aineettomat palvelut: virkistys-, tutkimus- ja koulutusmahdollisuudet, hiljaisuuden kokeminen sekä elvyttävät ja esteettiset maisemat, joissa voi olla myös luonnon- ja kulttuurihistoriallisesti merkittäviä piirteitä.

Ekosysteemipalveluiden käsite on ollut käytössä jo 1970-luvulta alkaen, mutta laajempaan tietoisuuteen sen toi YK:n Vuosituhannen ekosysteemi-arviointi (MEA 2005). Arviointi toi myös esille, kuinka monet maailman ekosysteemeistä ovat uhattuina, ja niiden tuottamat ekosysteemipalvelut ovat heikentyneet ja jopa hävinneet. Syynä tähän ovat kokonaisten ekosysteemien hävittäminen, luonnonvarojen liikkakäyttö, päästöt maaperään, veteen ja ilmaan, vieraslajien leviäminen ja ilmastonmuutos. Ihminen on muuttanut luonnon ekosysteemejä viimeisten vuosikymmenten aikana nopeammin kuin koskaan aiemmin (MEA 2005). Muutosten avulla on parannettu ihmisten hyvinvointia, mutta samalla monien ekosysteemien laatu on heikentynyt.

Ekosysteemipalvelut muuttavat näkökulmaa: ympäristöä ei nähdä rajoitteena, vaan ihmisen ja yhteiskunnan hyvinvoinnin yhtenä keskeisenä perustana. Huomio kiinnitetään ympäristöhaittojen välttämisestä ja lieventämisestä luonnon tarjoamiin mahdollisuuksiin. Kestävän päätöksenteon näkökulmasta ihminen voi toimillaan heikentää ekosysteemien toimintaa, mutta toisaalta myös hoitaa ja lisätä ekosysteemipalveluita. Esimerkiksi hyvin hoidettua puistoa voi ajatella eräänlaisena tehostettuna ekosysteemipalveluna vaikkapa esteettisyyden osalta. Toisaalta jos puisto on hoidettu liian keinotekoisena näköiseksi, voidaan päätyä ekosysteemipalvelun heikentämiseen.

EKOSYSTEEMIPALVELUIDEN LUOKITTELU (CICES)

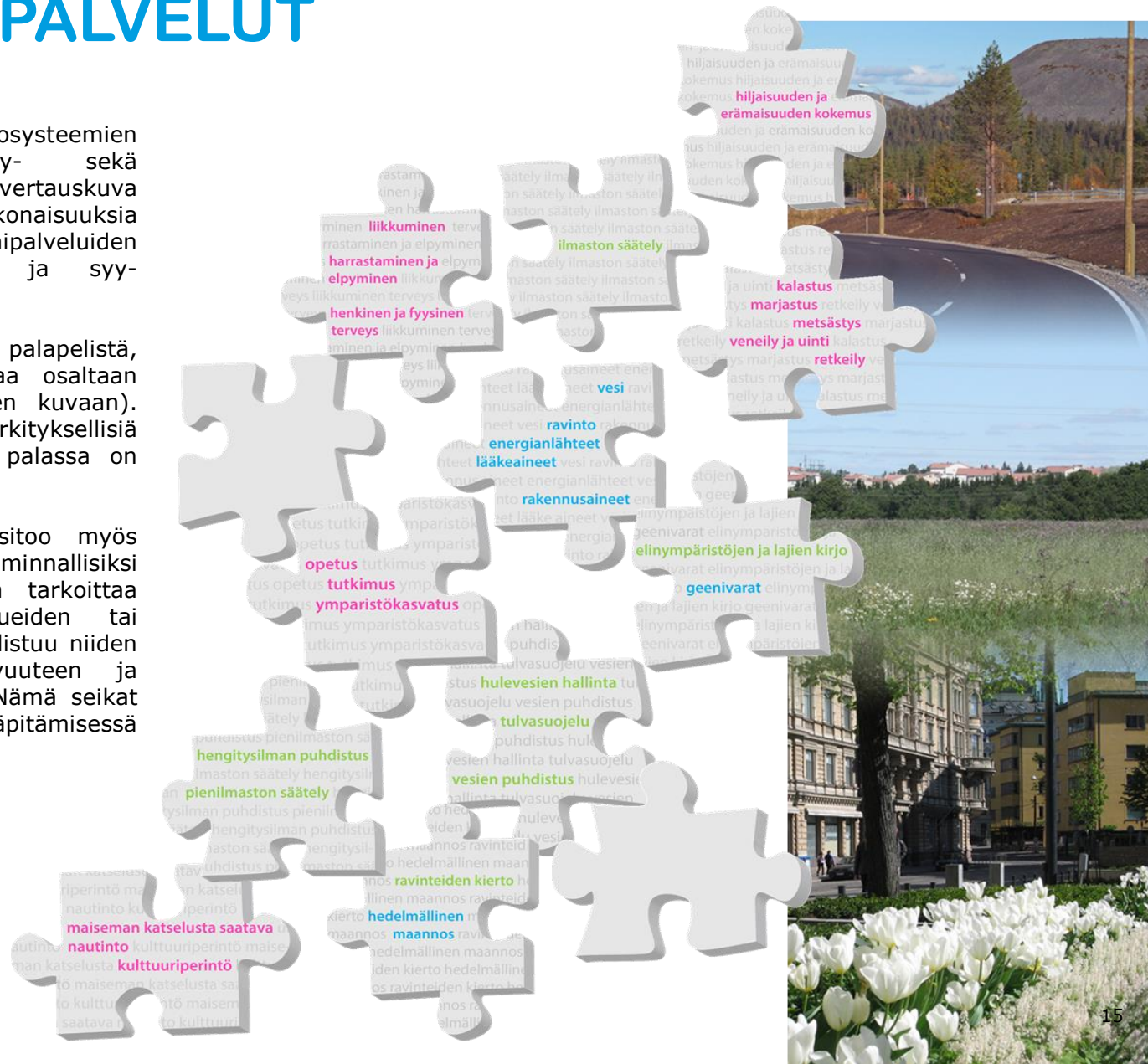
Säätely- ja ylläpitopalvelut	Tuotantopalvelut	Kulttuuripalvelut
Jätteiden tai haitallisten aineiden biopuhdistus, suodatus, sidonta, varastointi ja kasautuminen	Maataloustuotanto ja vesiviljely	Luonto virkistysympäristönä
Melu-, haju- ja maisemahaittojen lieventäminen	Luonnon kasvit ja eläimet sekä niistä saadut tuotteet	Luonto tieteen ja opetuksen lähtömateriaalina ja paikkana
Massaliikuntojen säätely ja eroosiontorjunta	Juomavesi (pinta- ja pohjavesi)	Esteettisyys ja kulttuuriperintö
Vedenkierron säätely ja tulvasuojelu	Kasveista, levistä ja eläimistä saadut materiaalit ja geenivarannot	Luonnon henkinen, pyhä, symbolinen tai tunnuskuullinen merklitys
Ilmavirtausten säätely	Kasvit ja eläimet energianlähteinä	Luonnon itseisarvo ja arvo perintönä seuraaville sukupolville
Pölytys, siementen levitys		
Lisääntymiskelpoisten populaatioiden ja suojaelinympäristöjen ylläpito		
Tuholaisten ja sairauksien säätely		
Maaperän muodostuminen sekä rakenne ja koostumus		
Vedenlaadun ylläpito		
Maapallon ilmaston säätely		
Paikallisen ja alueellisen ilmaston säätely		

EKOSYSTEEMIPALVELUT

Viereisessä kuvassa on esimerkkejä ekosysteemien tuotanto-, tuki- ja säätely- sekä kulttuuripalveluista. Kuva on myös vertauskuva siitä, miten tärkeä on ymmärtää kokonaisuuksia (holistinen näkökulma) ja ekosysteemipalveluiden välisiä suhteita (esim. vaihto- ja syy-seuraussuhteet).

Ekosysteemipalvelut muodostuvat ns. palapelistä, jossa kukin palvelu (pala) vaikuttaa osaltaan toimivaan ekosysteemiin (kokonaiseen kuvaan). Palapelin palat ovat pieniä, mutta merkityksellisiä ja toisiinsa yhteensopivia. Kussakin palassa on pieni osa lopullisesta kuvasta.

Ekosysteemipalveluiden näkökulma sitoo myös luonnon ja maiseman arvot toiminnallisiksi kokonaisuuksiksi. Käytännössä tämä tarkoittaa esimerkiksi, että pelkän viheralueiden tai vesistöjen määrän sijaan huomio kohdistuu niiden laatuun, saavutettavuuteen, jatkuvuuteen ja ekologisten toimintojen säilymiseen. Nämä seikat ovat ekosysteemien toimintakyvyn ylläpitämisessä avainasemassa.

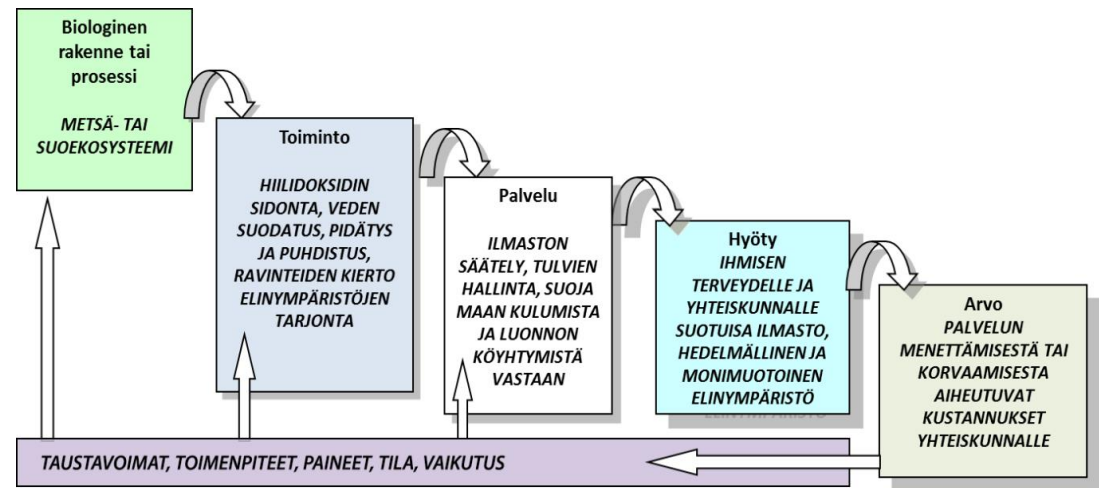

EKOSYSTEEMIPALVELUT

Ekosysteemipalvelut havainnollistavat, miten ekosysteemin rakenne (luonnon monimuotoisuus) vaikuttaa tuotettuihin ekosysteemipalveluihin ja linkittyy kestäväen talouden, kulttuurin, sosiaalisten ilmiöiden sekä ihmisen terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen. Luonnon monimuotoisuus on ekosysteemien toiminnan ja näin ollen kaikkien ekosysteemipalvelujen perusta.

Viime vuosina on kehitetty useita erilaisia viitekehysjä, joilla luonnon monimuotoisuuden ja ihmisen hyvinvoinnin välistä suhdetta on pyritty havainnollistamaan. Yleisesti käytetty viitekehys on ns. Cascade -malli (viereinen kuva), joka kuvaa ketjua ekosysteemien rakenteesta ja perustoiminnoista ihmisen ekosysteemipalveluista saamaan hyvinvointiin.

Ekosysteemipalveluiden tuotannon edellytyksenä ovat erilaiset ekosysteemitoinnnot, jotka puolestaan perustuvat ekosysteemin biofysikaaliseen rakenteeseen ja luonnon monimuotoisuuteen. Ekosysteemipalveluiden turvaamiseksi on ymmärrettävä ekosysteemin toimintoihin ja ekosysteemipalveluiden tuotantoon vaikuttavia erilaisia ulkoisia tekijöitä: ekosysteemiin kohdistuva paine, muutosta aiheuttavat yhteiskunnalliset taustavoimat, ympäristön tai resurssin tila, valitut toimenpiteet ja muutosten aiheuttamat vaikutukset, jotka aiheutuvat ihmisen toiminnasta.

Metsä- ja suoekosysteemin tuki- ja säätelypalveluiden muodostuminen, arvon määrittäminen ja päätöksenteon vaikutus palveluiden tuotantoon. Muokattu Haines-Young ja Potschin (2012) pohjalta.

EKOSYSTEEMIPALVELUT

Ekosysteemipalveluiden kartoittamisella havaitaan, että yksi paikka tai alue voi tuottaa samanaikaisesti useita eri "hyötyjä". Hyötynäkökulman kautta saadaan näkyväksi luonnon monimuotoisuuden ja toimivien ekosysteemien merkitys yhteiskunnalle ja ihmisen hyvinvoinnille. Hyötynäkökulma tuo myös konkreettisesti ja aiempaa monipuolisemmin esille luonnon eri osien, kuten puun tai metsän arvot. Useita hyötyjä on näkökulman mukaan mahdollista tuottaa samalla alueella samanaikaisesti toinen toistaan vaarantamatta.

CICES:ssä ekosysteemipalvelut ymmärretään panoksina, joita ekosysteemit tuottavat. Panosajattelu jakaa ekosysteemipalvelut niin sanottuihin välillisiin (tai väliasteen) ja lopullisiin ekosysteemipalveluihin (lopputuotteisiin) (viereinen kuva).

Yksi palvelu mahdollistaa toisen palvelun tuotannon ja päinvastoin: yhden palvelun heikentyminen tai häviäminen vaikuttaa toisen palvelun olemassa oloon. Esimerkiksi metsästä saatava puu katsotaan ns. lopulliseksi ekosysteemipalveluksi, lopputuotteeksi, joka hyödyttää suoraan ihmistä. Puun tuottamiseen tarvitaan kuitenkin useita biofysikaalisia prosesseja sekä tuki- ja säätelypalveluita, kuten maan muodostus, yhteyttäminen, ravinteiden ja veden kierto. Nämä tuki- ja säätelypalvelut edustavat ekosysteemipalveluiden tuotantoketjussa ns. väliasteen palveluita.

Väliasteen ekosysteemipalvelut/ väliprosessit

Tukipalvelut:

Yhteyttäminen
Ravinteiden kierto
Hiilen kierto
Veden kierto
Maanmuodostus

Säätelypalvelut

(väliprosesseina):

Hajotustoiminta
Pienilmaston säätely
Pölytys
Tautien ja tuholaisten torjunta

Lopulliset ekosysteemipalvelut

Tuotantopalvelut:

Puuntuotanto
Turpeen tuotanto
Marjojen, sienien ja muiden keräilytuotteiden tuotanto
Riistaeläinten elinympäristö
Puhtaan veden tuotanto

Kulttuuripalvelut:

Maisema, ulkoilu- ja virkistysympäristö
Materiaalia koulutukseen ja kasvatukseen
Merkitys taiteessa

Säätelypalvelut

(lopullisina palveluina):

Hiilen sidonta ja ilmaston säätely
Veden puhdistus ja hengitettävä ilma
Tulvien, myrskytuhojen, eroosion säätely
Pölytys
Tautien ja tuholaiskantojen säätely

Esimerkki lopputuotteesta

Tukkipuu
Energiaurve
Marjat ja sienet
Riistaliha
Juomavesi

Virkistyskäyttö
Koulutus ja kasvatustarjonta
Maisemat kuvataiteessa

Ilmastomuutoksen torjunta, tasainen ilmasto
Juomavesi ja raitis ilma
Tulvien, myrskytuhojen, eroosion ehkäisy
Hunaja
Tautien ja tuholaisten torjunta

Tuki- ja säätelypalvelut ovat väliprosesseja tai välituotteita varsinaisten ekosysteemipalveluiden tuotannossa. Tuotantopalvelut ja kulttuuripalvelut ovat aina lopullisia ekosysteemipalveluja (Muokattu UK NEA 2011 pohjalta).

RANTARAITIN EKOSYSTEEMIPALVELUT

Rantaraitin varrelta aukeavat maisemat ovat vaikuttavia ja eräs tärkeä elementti niissä on meri. Raitin varrella sijaitsevat huvilat, kartanot, sodanaikaiset muistomerkit ja esimerkiksi Tapiolan puutarhakaupungin arkkitehtuuri tekevät reitistä myös kulttuurihistoriallisesti mielenkiintoisen. Rantaraitilta löytyy monia erilaisia luontotyyppejä, jotka tarjoavat kiinnostavaa ja monimuotoista ympäristöä eri vuodenaikoina sekä eläimille että ihmisille. Rantaraitin varrella on monia kohtia, joissa käyttäjä voi myös kokea hiljaisuutta ja nauttia luonnon elvyttävästä voimasta.

Rantaraitin varren kaupunkimetsät sitovat ilman hiilidioksidia ja toimivat siten hiilinieluinä ja -varastoinä. Metsät suojaavat tuulelta ja parantavat myös ilman laatua, sillä ne sitovat itseensä ilman epäpuhtauksia ja pienhiukkasia. Metsä huolehtii myös osaltaan ravinteiden kierrosta maaperässä sekä osallistuu veden kiertoon pidättämällä ja puhdistamalla maahan satavaa vettä. Kaupunkimetsät tarjoavat myös monille eliölajeille tärkeitä elinympäristöjä ja ekologisia yhteyksiä, joita pitkin lajit voivat siirtyä elinympäristöstä toiseen.

Rantaraitin rantaluhdat, kosteikot ja kaislikot tarjoavat tärkeitä suoja- ja pesimispaikkoja muun muassa monille lintulajeille ja piennisäkkäille. Myös monet mereen laskevat virtavedet, kuten Finnoonoja ja Gräsanoja ovat tärkeitä elinympäristöjä. Rantakosteikot ja virtavedet osallistuvat myös merkittäväällä tavalla veden kiertoon sekä tulva- ja hulevesien hallintaan tiiviisti rakennetussa kaupunkiympäristössä.

Raitin varrelta poimitaan marjoja, sieniä ja kauniita kukkakimppuja. Raitin varrella sijaitsevilla palstoilla, piholla ja parvekkeilla on mahdollista harjoittaa kaupunkiviljelyä ja tuottaa esimerkiksi monia puutarhamarjoja, vihanneksia ja yrttejä omiin tarpeisiin. Onkiretkeltä saatu kalasaalis maistuu ja ilahduttaa kalastajaa.

EKOSYSTEEMIPALVELUIDEN KARTOITUS

Työssä tuotettiin ekosysteemien tuotanto-, tuki- ja säätely-sekä kulttuuripalvelut kartat rantaraitilta ja sen lähiympäristön viheralueilta. Tässä työssä on käytetty **CICES** (Common International Classification of Ecosystem Services) luokittelujärjestelmää, koska käytännössä tämä järjestelmä on todettu maankäytön suunnittelussa toimivimmaksi.

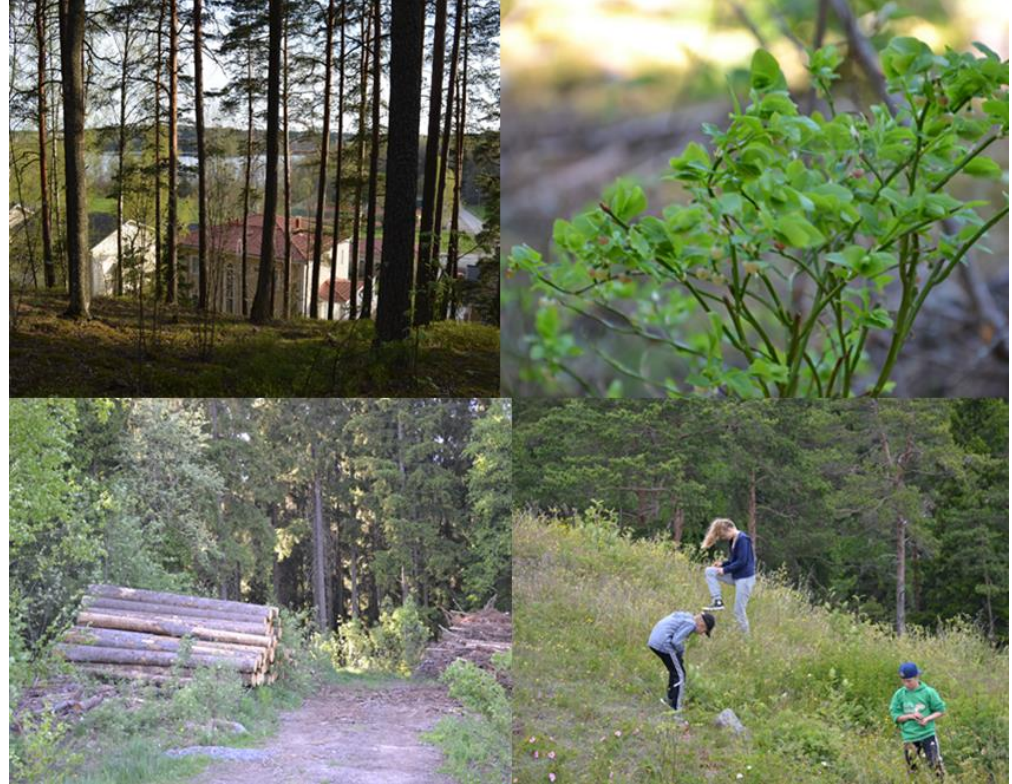
- CICES-luokitus on kehitetty **yhdennukaistamaan** ekosysteemipalveluja koskevaa termistöä, jotta ympäristötilinpidon ja ekosysteemiarviointien keskinäinen vertailtavuus paranisi. Järjestelmää käytetään myös Suomen valtakunnallisessa tilinpidossa.
- **Ekosysteemipalvelujen luokitusjärjestelmä** on kehitetty Euroopan ympäristöviraston (EEA) toimesta ja siinä palvelut jaetaan kolmeen ryhmään: **tuotantopalveluihin, kulttuuripalveluihin ja säätely- ja ylläpitopalveluihin.**

Seuraavilla sivuilla (22-29) on esitelty Rantaraitin ekosysteemipalvelut CICES-luokituksen mukaisesti. Rantaraitti on esitystavan selkeyttämisen vuoksi jaettu kolmeen osaan:

ITÄOSA: Laajalahti-Nuottaniemi

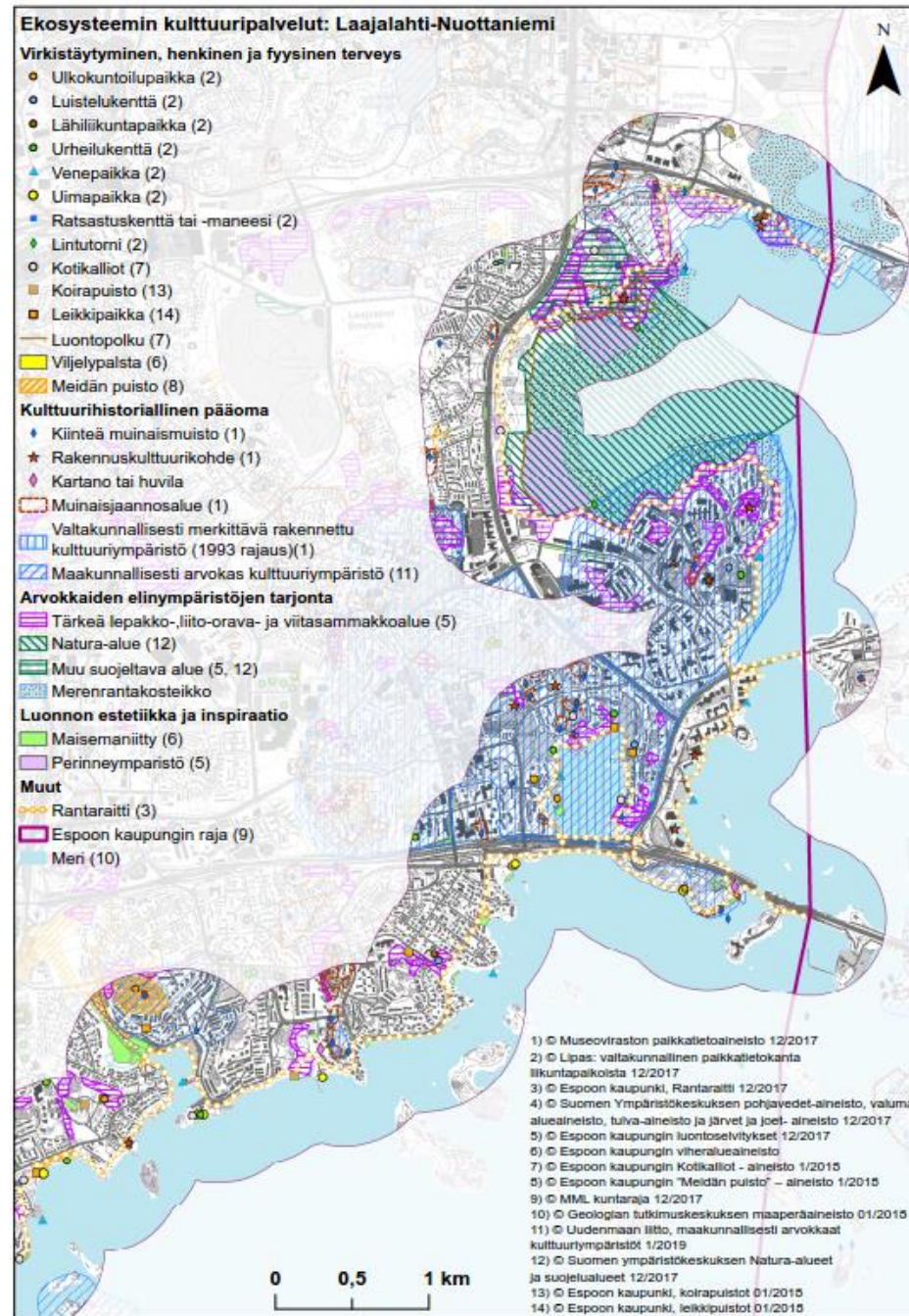
KESKIOSA: Nuottaniemi-Soukka

LÄNSIOSA: Soukka-Kivenlahti

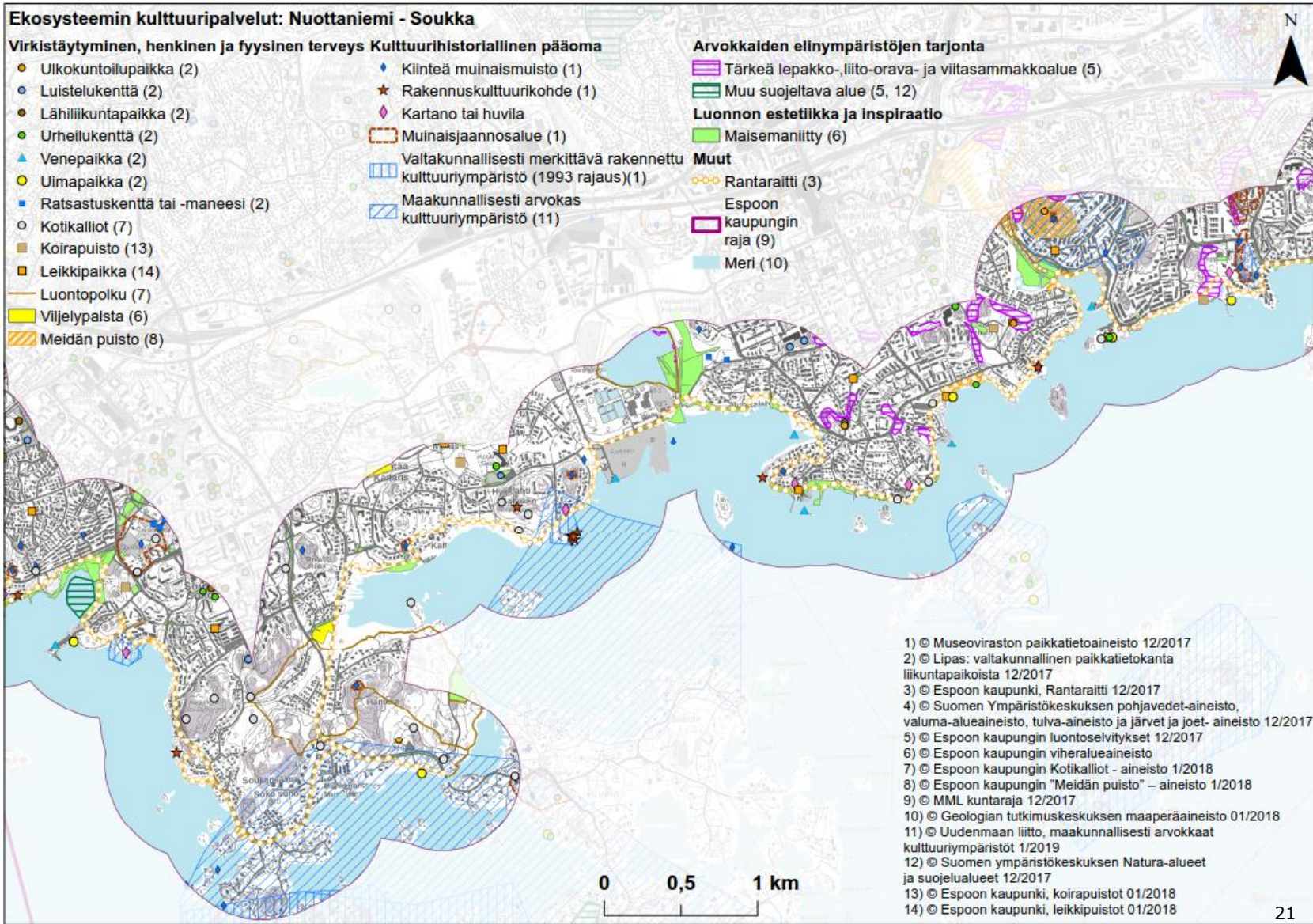
RANTARAITIN KULTTUURIPALVELUT

Laajalahti- Nuottaniemi

RANTARAITIN KULTTUURIPALVELUT

Nuottaniemi-Soukka

RANTARAITIN KULTTUURI- PALVELUT

Soukka-Kivenlahti

Ekosysteemin kulttuuripalvelut: Soukka - Kivenlahti

Virkistyttyminen, henkinen ja fyysinen terveys Kulttuurihistoriallinen pääoma

- Ulkokuntoilupaikka (2)
- Luistelukenttä (2)
- Lähiliikuntapaikka (2)
- Urheilukenttä (2)
- ▲ Venepaikka (2)
- Uimapaikka (2)
- Ratsastuskenttä tai -maneesi (2)
- Kotikalliot (7)
- Koirapuisto (13)
- Leikki- ja leikkipaikka (14)
- Luontopolku (7)
- Viljelypalsta (6)
- Meidän puisto (8)

- ◆ Kiinteä muinaismuisto (1)
- ★ Rakennuskulttuurikohde (1)
- ◆ Kartano tai huvila
- Muinaisjaannosalue (1)
- Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (1993 rajausta) (1)
- Maakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö (11)

Arvokaid elinympäristöjen tarjonta

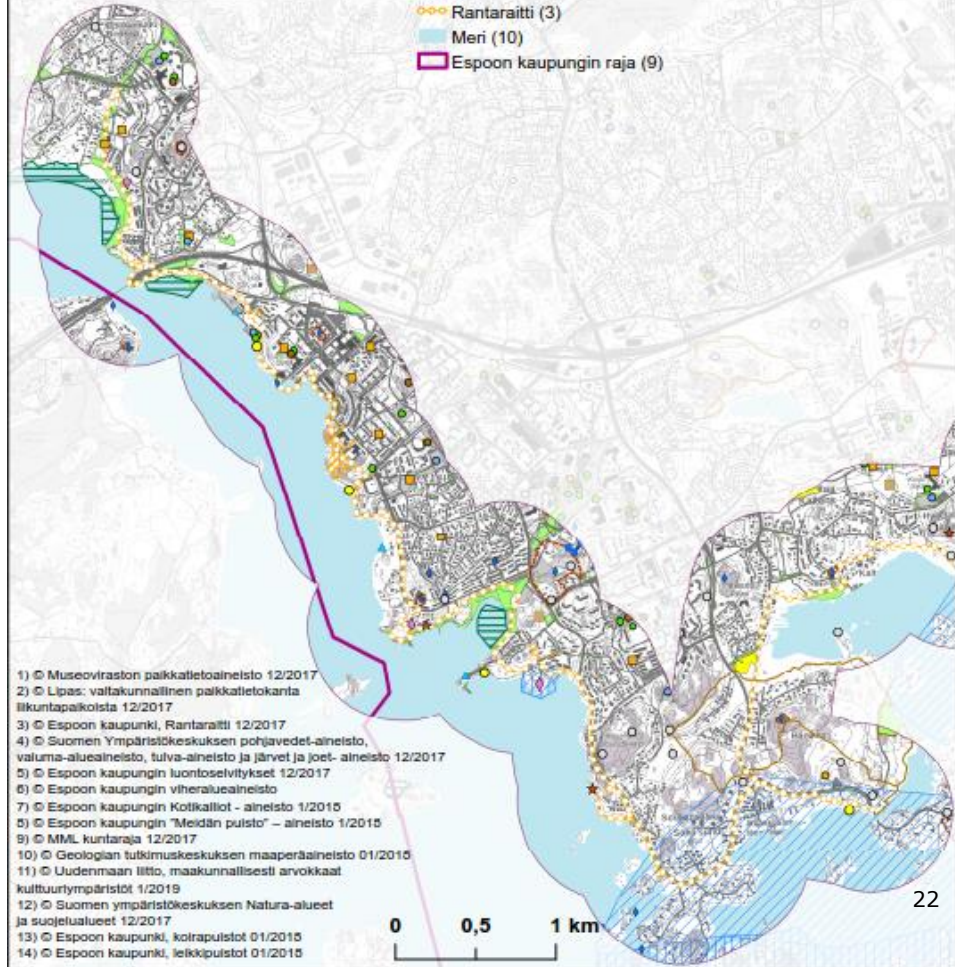
- Tärkeä lepä- ja liito-orava- ja viitasammakkoalue (5)
- Muu suojeltava alue (5, 12)

Luonnon estetiikka ja inspiraatio

- Maisemaniitty (6)

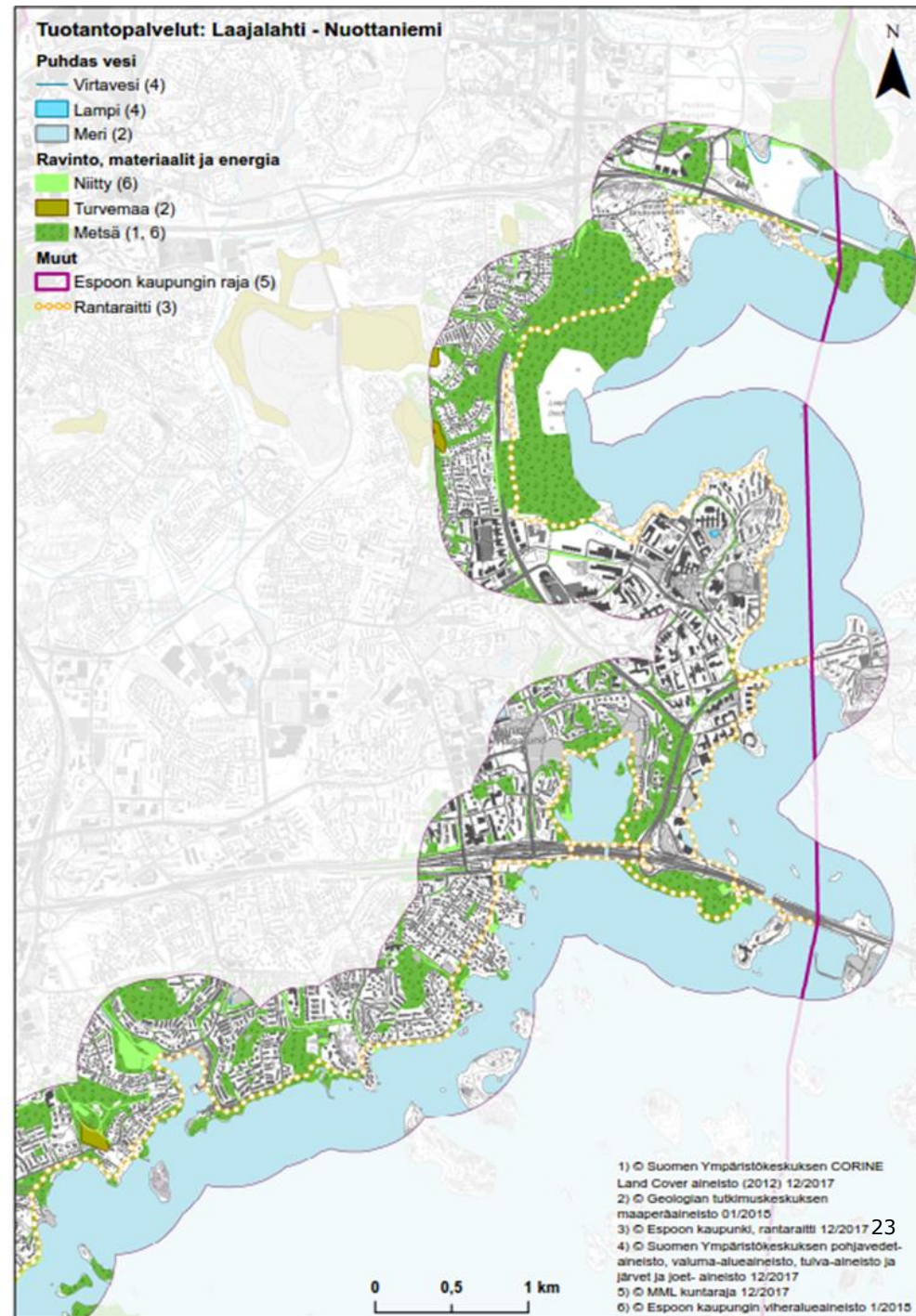
Muut

- Rantaraitti (3)
- Meri (10)
- Espoon kaupungin raja (9)

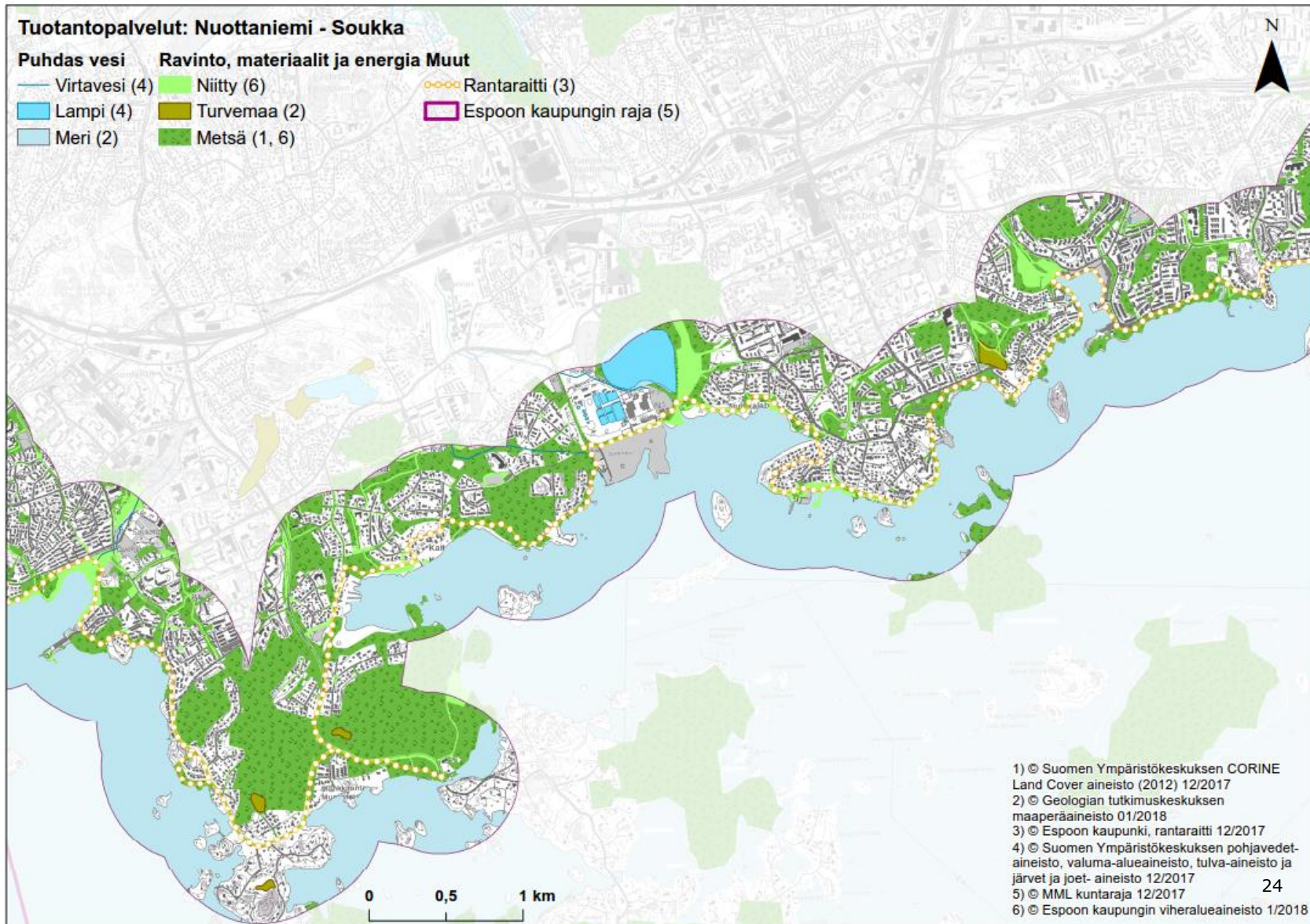
RANTARAITIN TUOTANTOPALVELUT

Laajalahti-Nuottaniemi

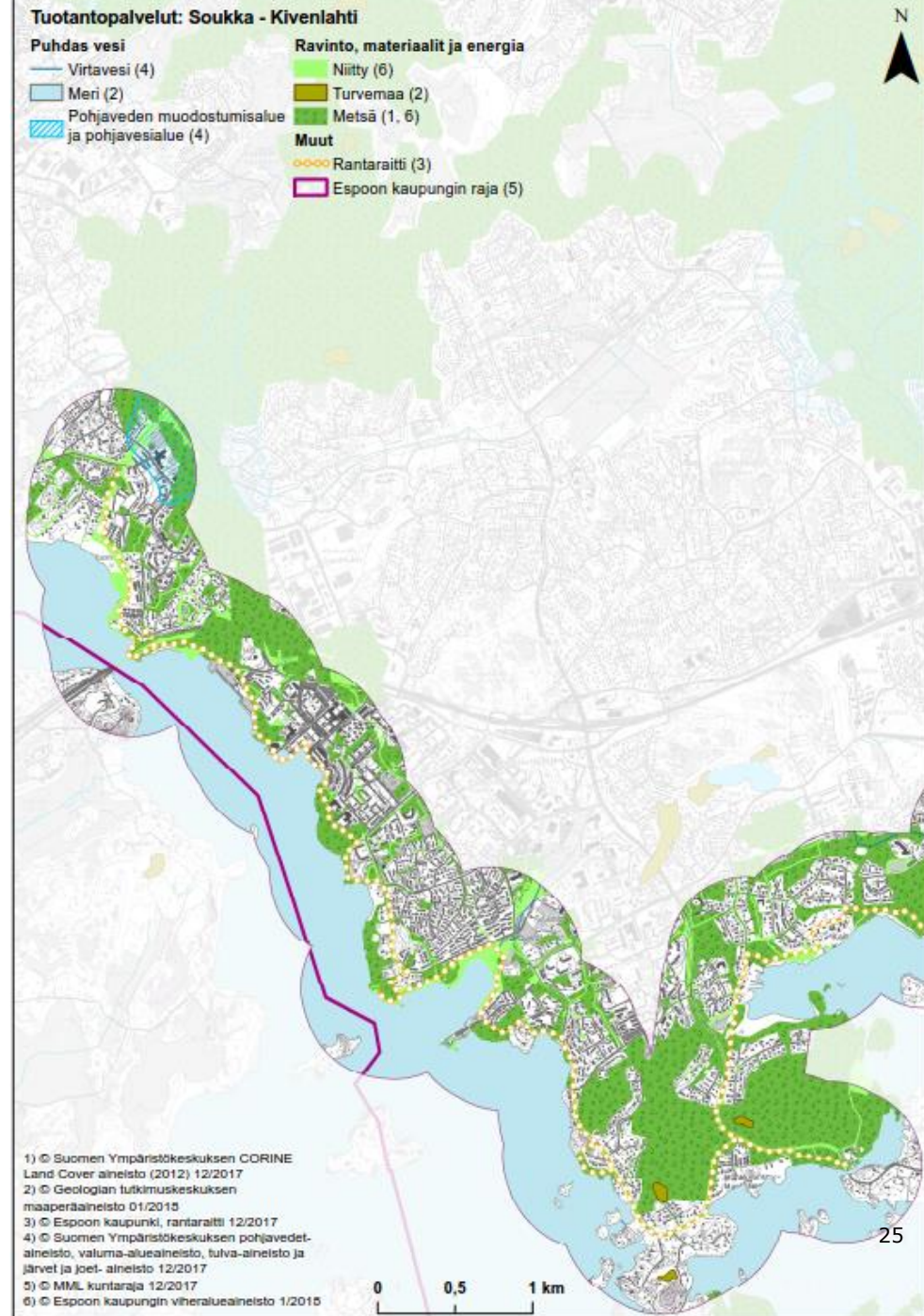
RANTARAITIN TUOTANTOPALVELUT

Nuottaniemi-
Soukka

RANTARAITIN TUOTANTOPALVELUT

Soukka-Kivenlahti

RANTARAITIN TUKI- JA SÄÄTELYPALVELUT

Laajalahti-Nuottaniemi

Tuki- ja säätelypalvelut Laajalahti - Nuottaniemi

Ilmaston säätely ja ravinteiden kierto

- Metsä (1, 6)
- Niitty (6)
- Turve (2)
- Hoidettava puisto (6)
- Meri (2)
- Merenrantakosteikko (1)

Veden kierto ja tulvien hallinta

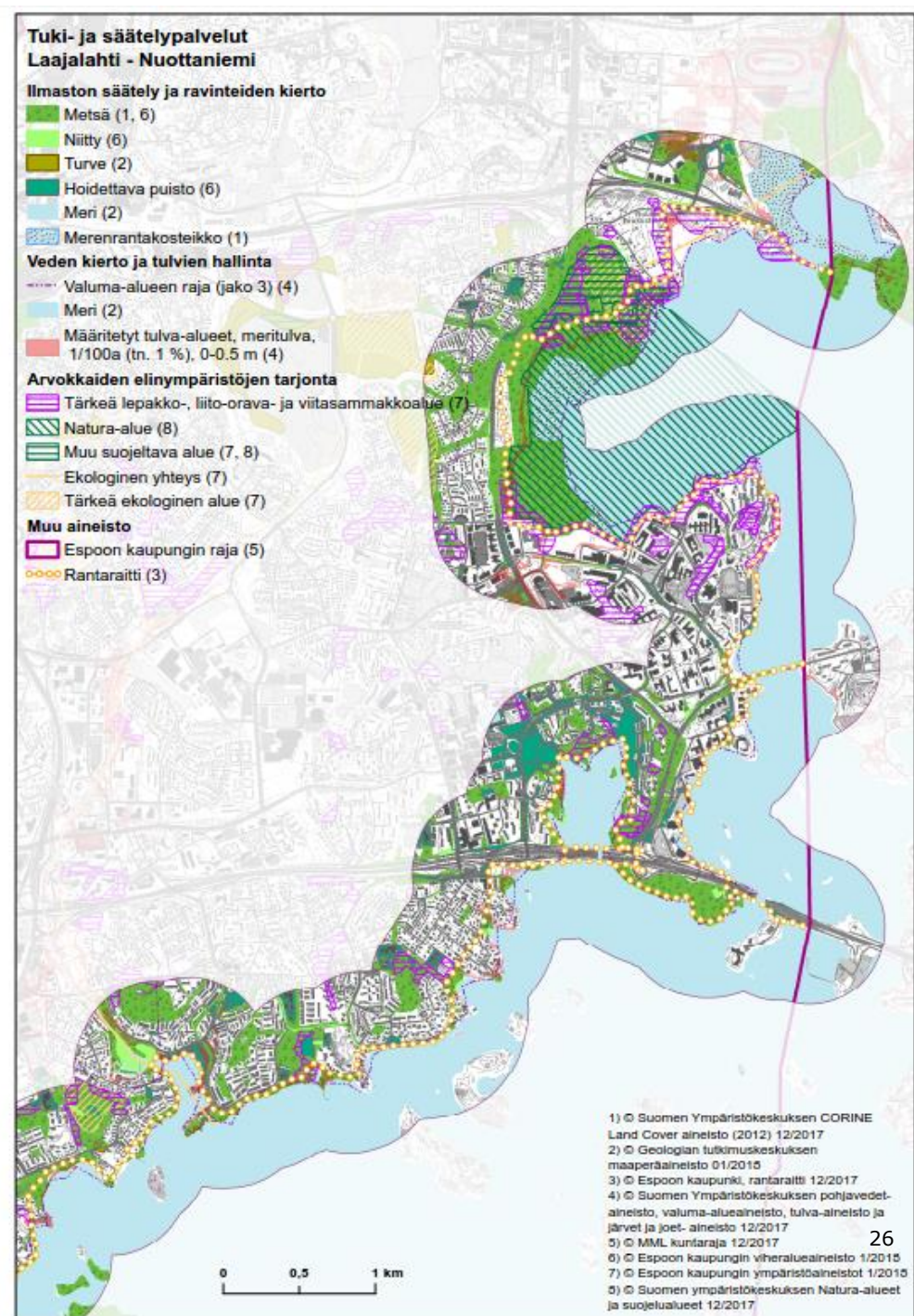
- Valuma-alueen raja (jako 3) (4)
- Meri (2)
- Määritetyt tulva-alueet, meritulva, 1/100a (tn. 1 %), 0-0.5 m (4)

Arvokkaiden elinympäristöjen tarjonta

- Tärkeä lepäko-, liito-orava- ja viitasammakkoalue (7)
- Natura-alue (8)
- Muu suojeltava alue (7, 8)
- Ekologinen yhteys (7)
- Tärkeä ekologinen alue (7)

Muu aineisto

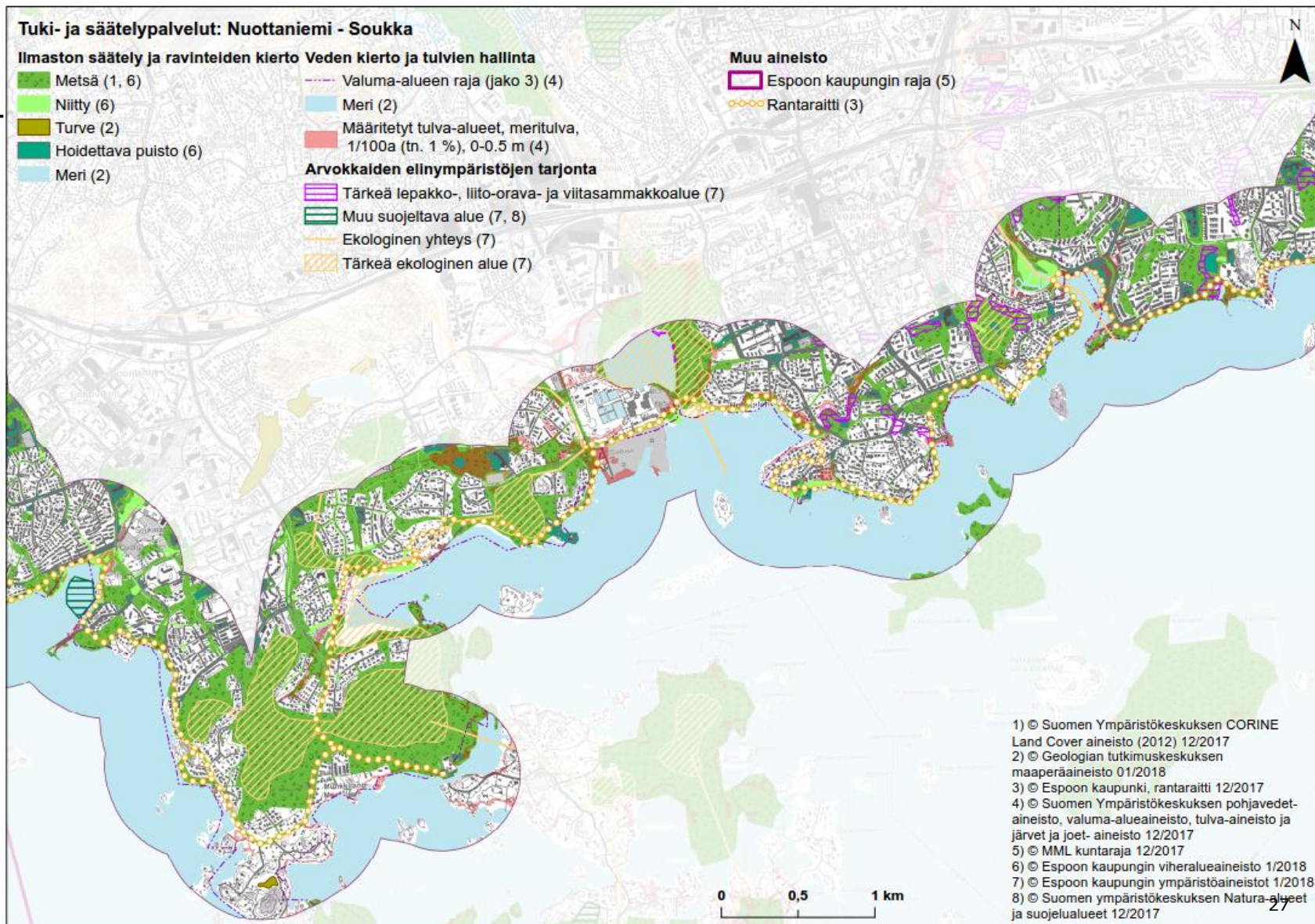
- Espoon kaupungin raja (5)
- Rantaraitti (3)

- 1) © Suomen Ympäristökeskuksen CORINE Land Cover aineisto (2012) 12/2017
- 2) © Geologian tutkimuskeskuksen maaperäaineisto 01/2010
- 3) © Espoon kaupunki, rantaraitti 12/2017
- 4) © Suomen Ympäristökeskuksen pohjavedet-aineisto, valuma-alueaineisto, tulva-aineisto ja järvet ja joet- aineisto 12/2017
- 5) © MML kuntaraja 12/2017
- 6) © Espoon kaupungin viheralueaineisto 1/2010
- 7) © Espoon kaupungin ympäristöaineistot 1/2010
- 8) © Suomen ympäristökeskuksen Natura-alueet ja suojelualueet 12/2017

RANTARAITIN TUKI- JA SÄATELYPALVELUT

Nuottaniemi-
Soukka

RANTARAITIN TUKI- JA SÄÄTELYPALVELUT

Soukka-Kivenlahti

Tuki- ja säätelypalvelut: Soukka - Kivenlahti

Ilmaston säätely ja ravinteiden kierto

- Metsä (1, 6)
- Niitty (6)
- Turve (2)
- Hoidettava puisto (6)
- Meri (2)
- Ekologinen yhteys (7)
- Tärkeä ekologinen alue (7)

Veden kierto ja tulvien hallinta

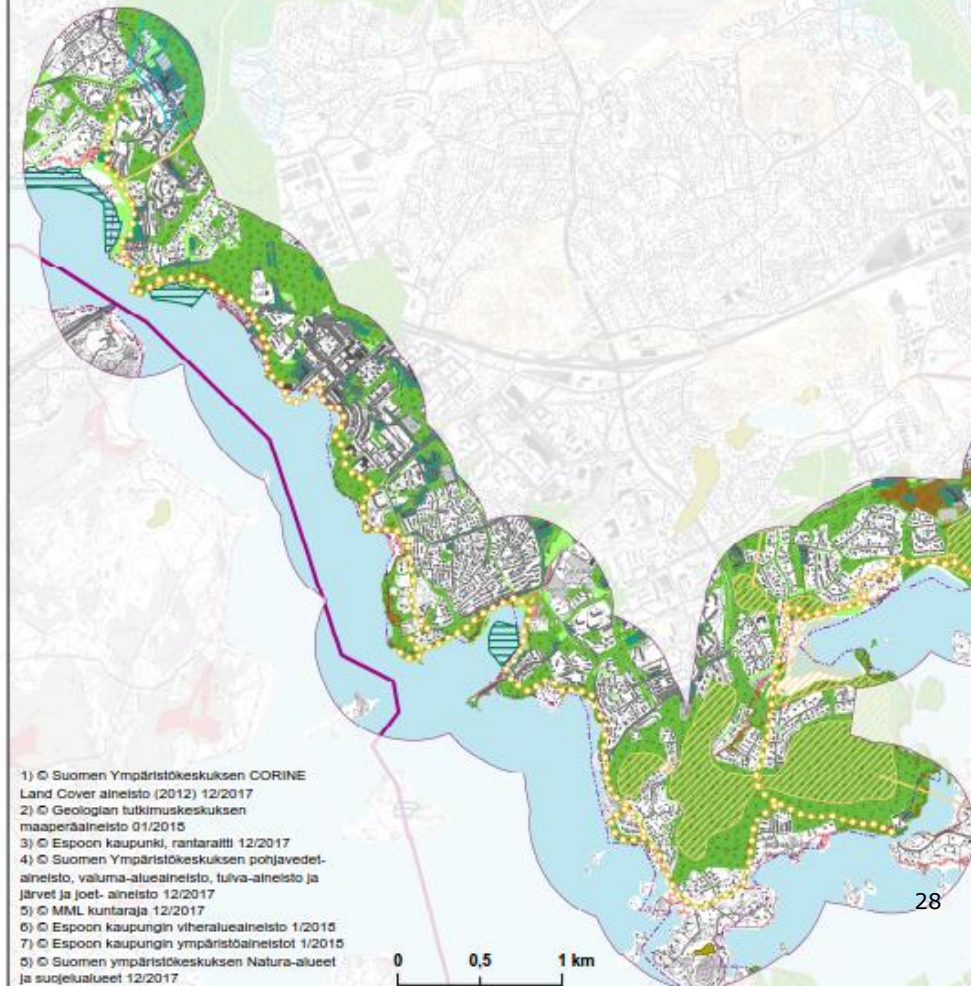
- Valuma-alueen raja (jako 3) (4)
- Meri (2)
- Määritetyt tulva-alueet, meritulva, 1/100a (tn. 1 %), 0-0.5 m (4)

Arvokkaiden elinympäristöjen tarjonta

- Tärkeä lepakko-, liito-orava- ja viitasammakkoalue (7)
- Muu suojeltava alue (7, 8)

Muu aineisto

- Espoon kaupungin raja (5)
- Rantaraitti (3)

SISÄLTÖ

Työn tausta ja
toteutus

01

Alueprofiilit

03

Ekosysteemi-
palvelut

02

Suosituksset

04

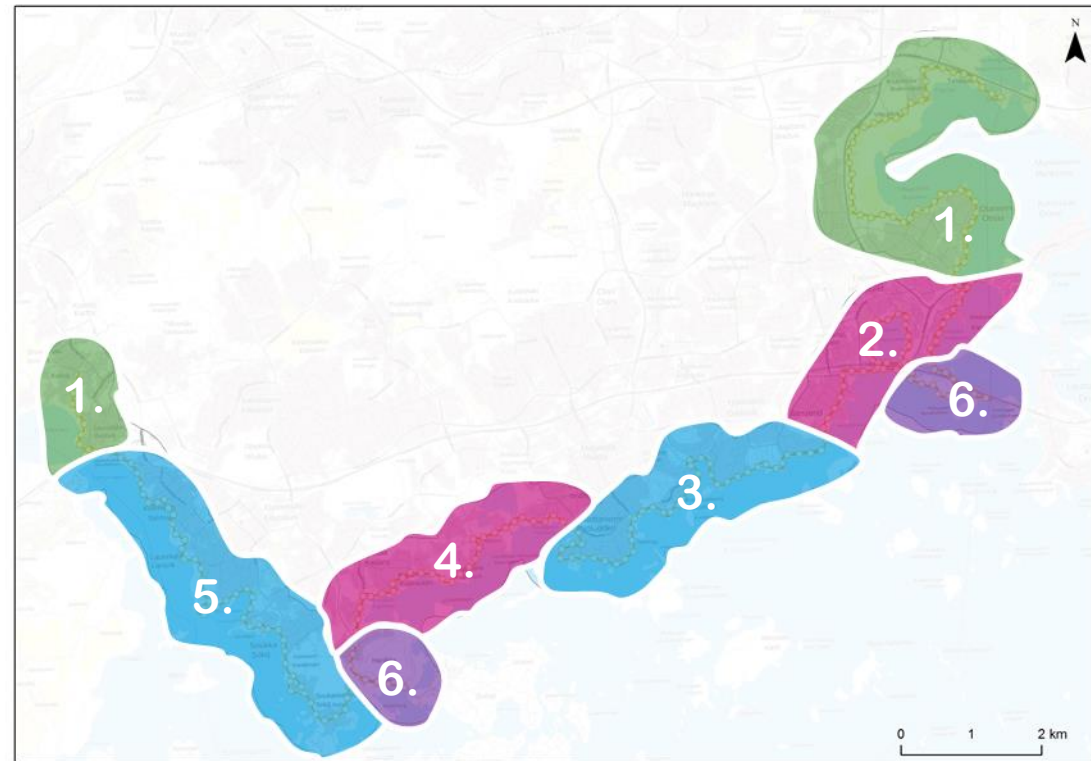
RANTARAITIN KUUSI ALUEPROFIILIA

Käyttäjäkyselyn ja ekosysteemipalvelukarttojen tulokset tiivistettiin Rantaraitin alueprofiileiksi, joissa painottuvat viherympäristöön liittyvät ominaispiirteet. Tässä työssä muodostetut alueprofiilit perustuvat nykytilaan ja edellä mainittuihin aineistoihin. Niillä ei oteta kantaa esimerkiksi maankäytön muutoshankkeisiin vaan niillä on tyypitelty käyttäjäkokemuksia ja ekosysteemipalveluita kunnossapidon tueksi.

Jokaisesta tunnistetusta alueprofiilista muodostettiin yleiskuvaus, alueelle kohdistuvat kehitystarpeet, nykyiset vahvuudet ja niihin liittyvät merkitykset, tarkemmat aluekohtaiset vahvuudet ja heikkoudet sekä hoitotoimenpiteet.

- 1. RETKIPAIKKA LUONNON EHDOLLA** Laajalahti – Otaniemi – Saunalahti
- 2. LUONTOPOUKAMAT TIEINFRAN KAINALOSSA** Keilaniemi – Länsiväylä – Otsolahti – Pohjois-Westend
- 3. RANTAELÄMÄN PALVELUKESKITYMÄ** Etelä-Westend – Haukilahti – Matinkylä – Nuottaniemi
- 4. LINTUHARRASTAJIEN LUONTOHELMI VOIMALAN VARJOSSA** Nuottalahti – Suomenoja – Hyljelahti – Kaitaa
- 5. MAISEMAPAIKKA RENTOUTTAVAA RANTAELÄMÄÄN** Soukka – Laurinlahti – Kivenlahti
- 6. KÄTKETTYJEN LUONTOAARTEIDEN NIEMET** Karhusaari & Hanikka

RAMBOLL

- Luontoretkeily** (luonnon monimuotoisuus)
- Lähialueen asukkaille merkittävä virkistyskohte / luontoharrastajille lintukohte** (ristiriitaisia luonto- ja käyttöarvoja)
- Kulttuurista virkistymistä** (maisemat, kohtaamiset, vesiturheilu ja rantaelämää)
- Rauhoittumista** (vetäytyminen rauhaisille rannoille)

1. RETKIPAIKKA LUONNON EHDOLLA

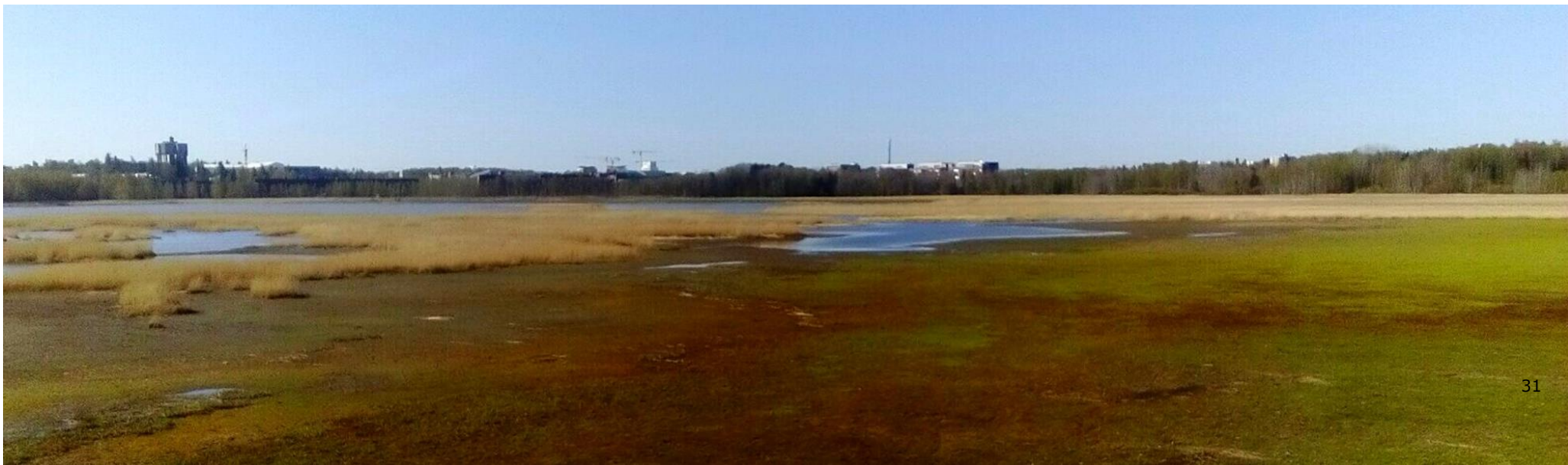
LAAJALAHTI – OTANIEMI - SAUNALAHTI

Laajalahti, Saunalahti ja Otaniemi ovat alueita, joihin saavutaan nauttimaan merellisen ympäristön monimuotoisuudesta ja rauhasta. Merimaisemat, pitkospuureitit, lintutornit, ruovikot ja monipuolinen linnusto houkuttelevat liikkumaan luonnossa.

Laajalahden ruovikkoinen luonnonsuojelualue tarjoaa monimuotoisia luontokokemuksia erityisesti lintuharrastajille. Suojellut luontokohteet yhdistyvät luontotalona ja kahvilana toimivan Villa Elfvikin vetovoimaan.

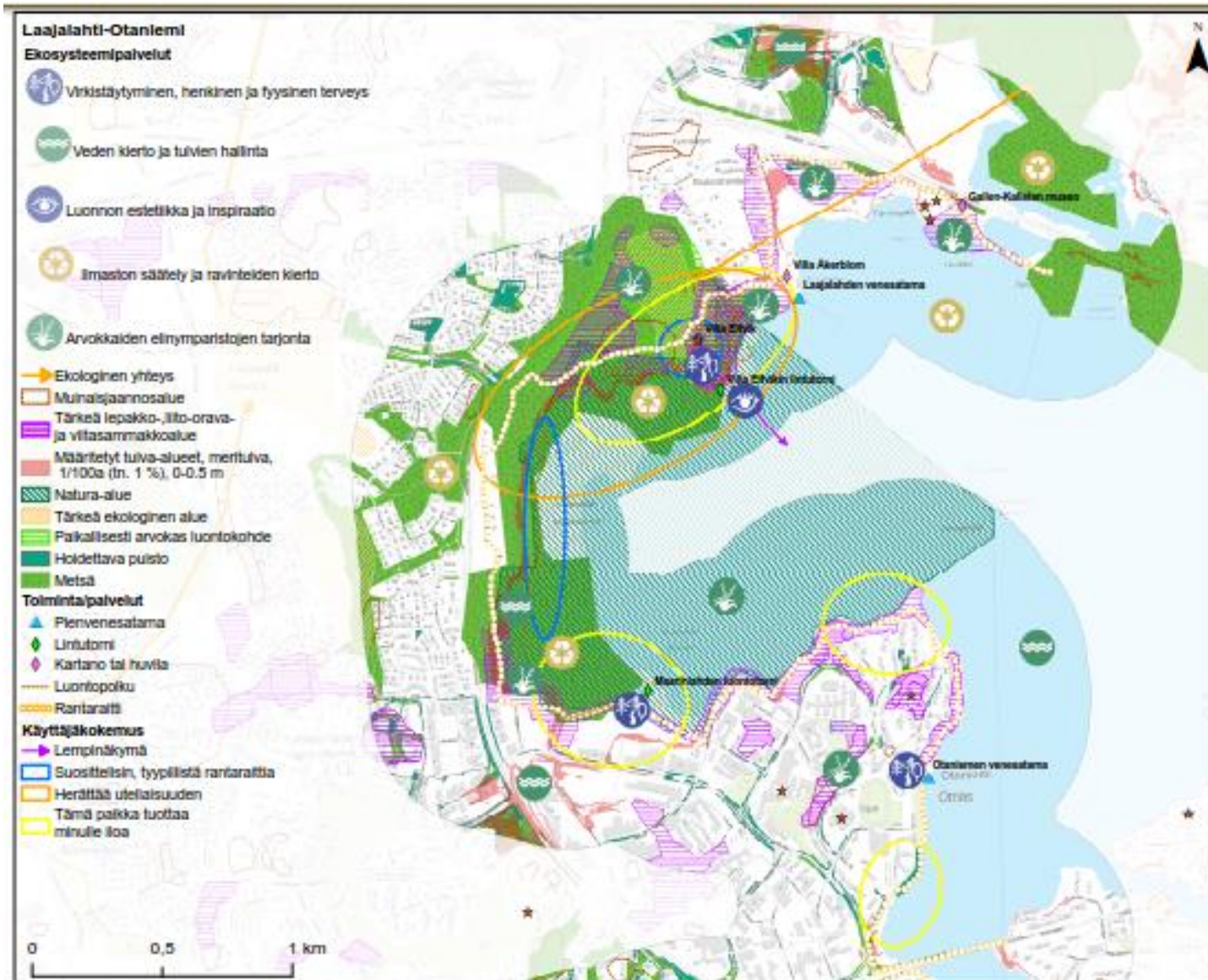
Saunalahden aluetta luonnehtivat alkuperäinen omakotiasutus ja viljelys, joiden lomaan on viime vuosina valmistunut paljon uutta rakennettua ympäristöä. Uudistuva ja virkeä kaupunginosa houkuttelee käyttäjiä merelliseen ympäristöön Kummelivuoren kupeeseen.

Alueiden tärkeimpiä tuki- ja säätelypalveluita ovat arvokkaiden elinympäristöjen tarjonta, pohjaveden muodostuminen, tulvien hallinta ja ravinteiden kierto. Tuotantopalveluiden tuotanto on varsin vähäistä. Kulttuuripalveluissa korostuvat hiljaisuuden kokeminen, maiseman katselusta saatava nautinto, retkeily sekä luontoon perustuva opetus, tutkimus ja ympäristökasvatus.

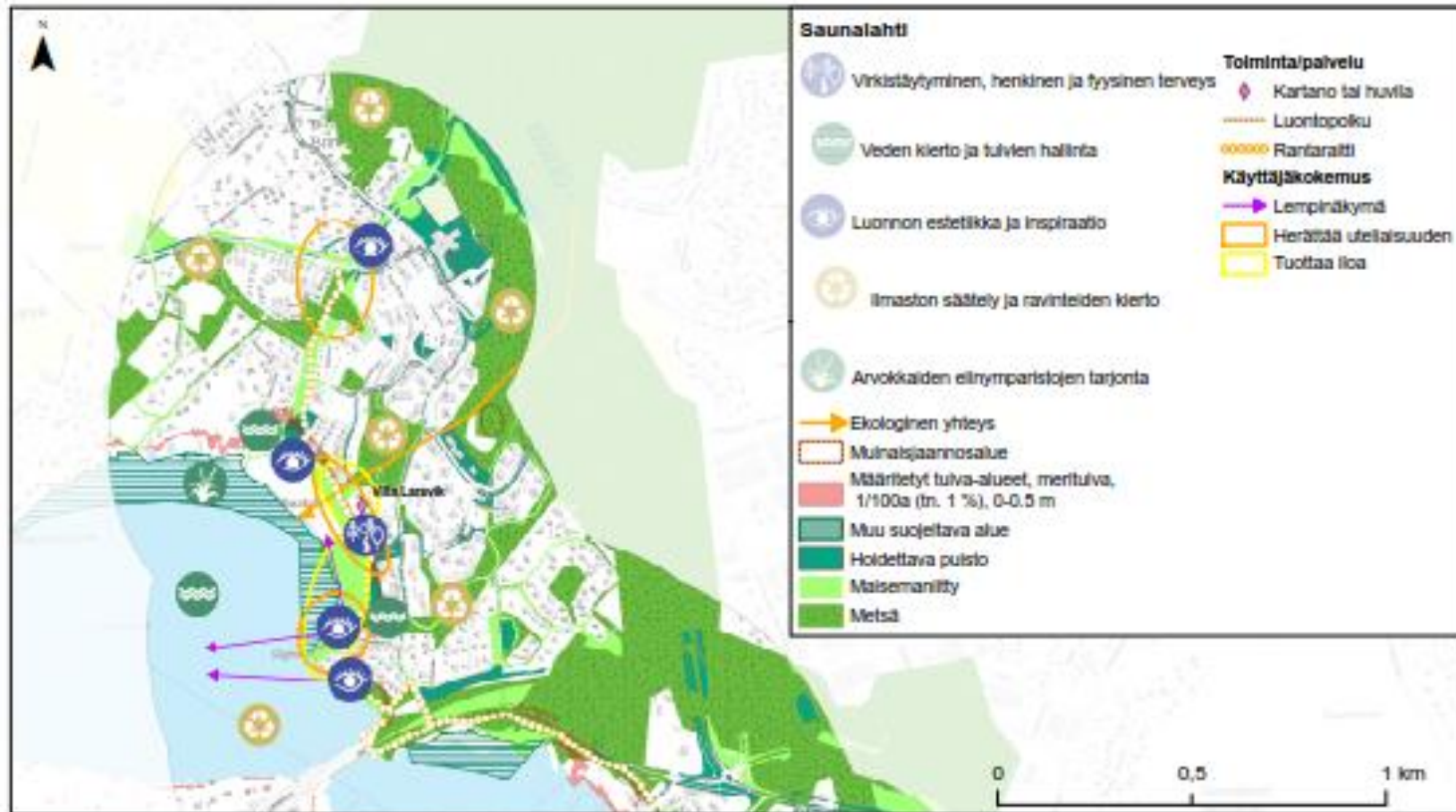

ALUEEN HELMET

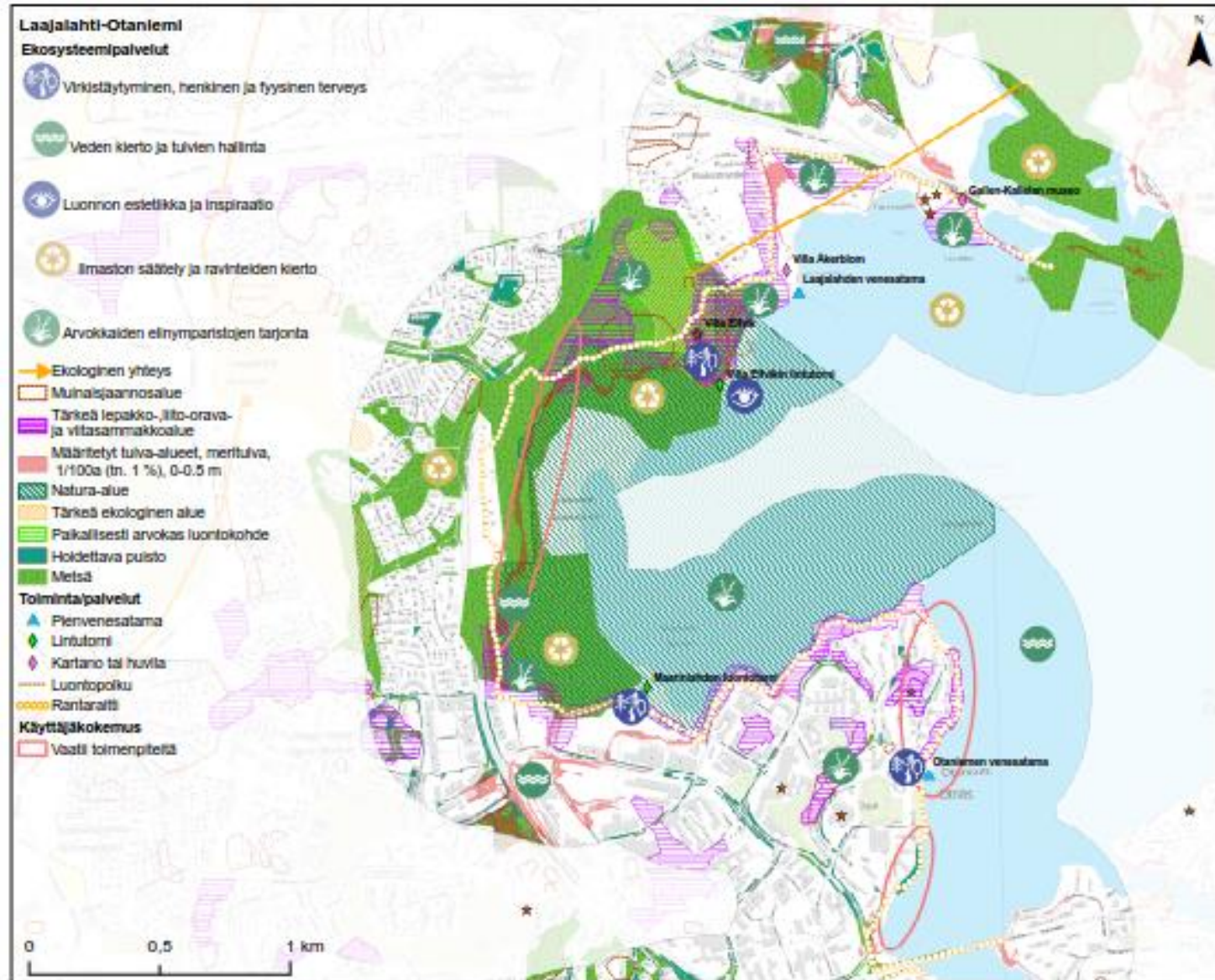

ALUEEN HELMET

ALUEEN HAASTEET

YHTEENVETOKARTTA LAAJALAHTI- NUOTTANIEMI

Yhteenvetokartoissa on esitetty alueet, joille voidaan kohdistaa asukkaiden omatoimista hoitoa hitosopimuksilla. Nämä alueet ovat niitä, joissa kaupunki omistaa maan Rantaraitin ja vesirajan välissä ja jossa ei ole merkittäviä luontoarvoja. Kartalle on lisätty jo voimassa olevat meidän Puisto –sopimukset sekä alueet, joista asiakaspalvelu on saanut paljon palautetta ja alueet, joiden hoitoon kyselyyn vastaajat ilmoittivat halukkuutensa osallistua. Koska kyselyssä annettiin runsaasti palautetta ruovikon niitosta, karttaan on merkitty vesialueet, joissa kaupunki ei ole vesialueen omistaja vaan omistus kuuluu jakokunnalle.

Jokainen kohden katselmoidaan ensin eikä yhteenvetokarttojen perusteella voida suoraan antaa lupaa asukkaiden omatoimiselle hoidolle.

Yhteenvetokarttoja on kolme:

ITÄOSA: Laajalahti-Nuottaniemi

KESKIOSA: Nuottaniemi-Soukka

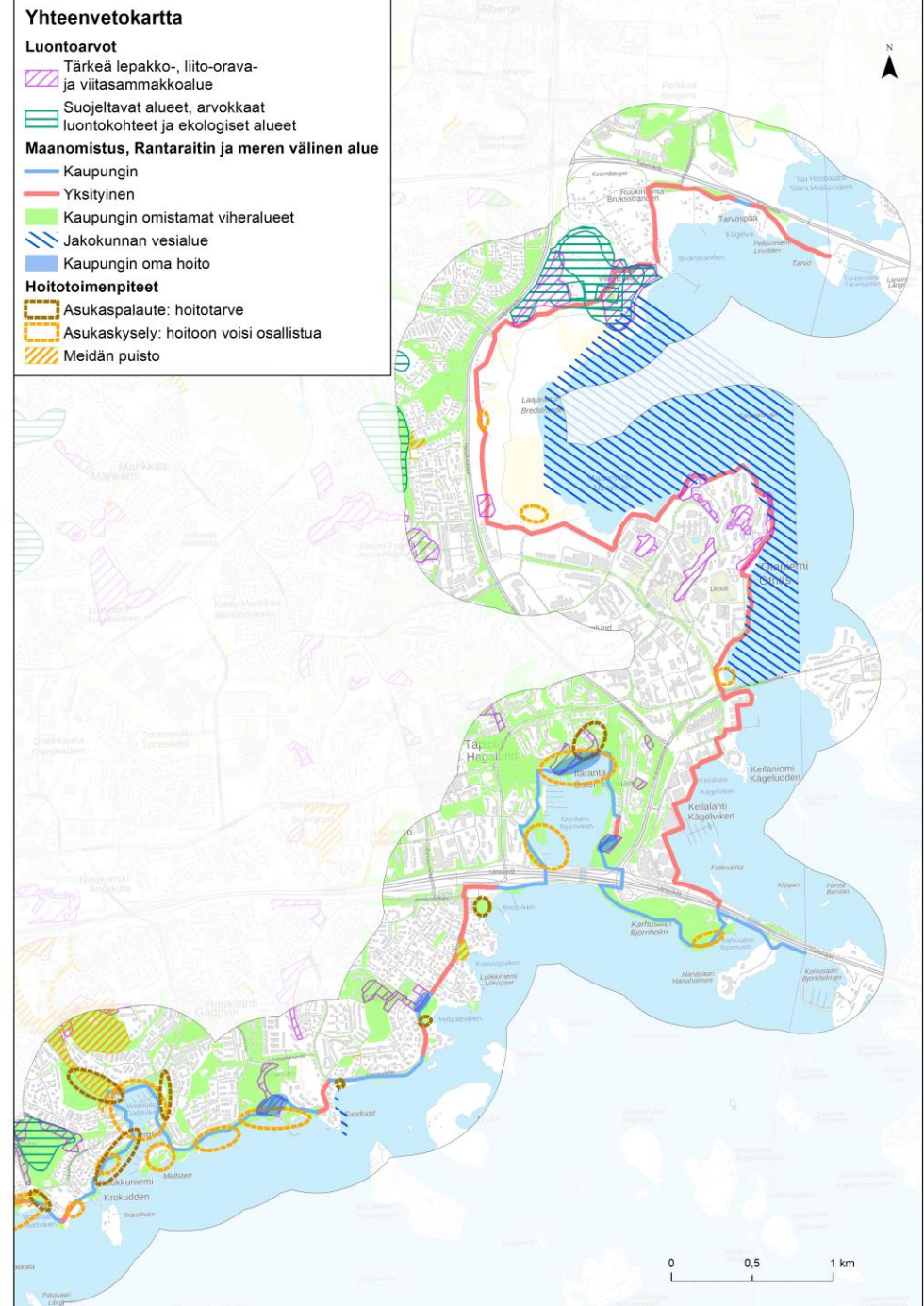
LÄNSIOSA: Soukka-Kivenlahti

Sivuilla 36-38 on esitelty tarkemmin kyselyn asukaspalautteen kohdentuminen välille Laajalahti-Nuottaniemi.

Sivuilla 39-55 on esitelty tarkemmin asukaspalautteen kohdistuminen välille Nuottaniemi-Soukka.

Sivuilla on 56-69 esitelty tarkemmin asukaspalautteen kohdistuminen välille Soukka-Kivenlahti.

RAMBOLL

RETKIPAikka LUONNON EHDOLLA

LAAJALAHTI – OTANIEMI - SAUNALAHTI

1. Otaniemi: Huonokuntoisen puusto pois, lisää näkyvyyttä merelle

Osa metsistä tärkeitä liito-orava-, viitasammakko- tai lepakoalueita

Metsät yksityisessä maanomistuksessa. Vaikea kunnossapitää. Karsitaan reitin läheisyydessä olevaa puustoa siltä osin kuin se kuuluu .

2. Laajalahti: Koirien ulkoilutus Natura-alueella.

NATURA-alue

Lisätään ohjeistusta koirien kiinni pitämiseksi alueella.

3. Laajalahti: Villa Elfviikkiin johtaneet pitkospuut takaisin.

Lehmien laidunalueen muuttaminen vaikutti reittiin.

Vastuun selvittäminen Metsähallituksen kanssa. Sisäisen tiedonkulun parantaminen.

4. Otaniemi: Lahti kasvaa umpeen, tulee vähentää kaislikkoa ja ruopata

Rakennettu ranta, ei suojeluarvoja

Yksityinen maanomistus vaikuttaa mahdollisuuteen ruopata ja hoitaa ruovikkoa. Maankäytön muutos Kivimiehen rannassa muuttaa alueen luonnetta ja käyttöä lähivuosina.

5. Otaniemi: Uimaranta- ja avantouintimahdollisuus

Rakennettu ranta. Otaniemessä ei tällä hetkellä kaupungin ylläpitämää uimapaikkaa

Keskusteltava liikuntatoimen ja alueen muiden toimijoiden kanssa.

6. Otaniemi: Lisää penkkejä Raitin varteen

-

Ahdas reitti. Tutkitaan mahdollisuudet lisätä penkkejä.

7. Otaniemi: Ranta roskainen

-

Lisätään roska-astioita → Vastuiden selvittäminen

Yhteenvetokartta

Luontoarvot

Tärkeä lepako-, liito-orava- ja viitasammakkoalue

Suojeltavat alueet, arvokkaat luontokohteet ja ekologiset alueet

Maanomistus, Rantaraitin ja meren välinen alue

Kaupungin

Yksityinen

Kaupungin omistamat viheralueet

Jakokunnan vesialue

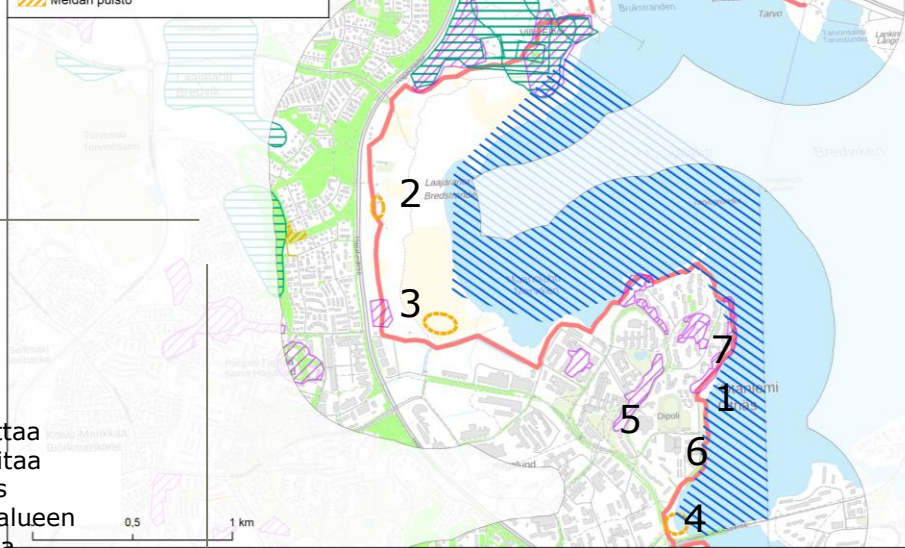
Kaupungin oma hoito

Hoitoimenpiteet

Asukaspaalu: hoitotarve

Asukaskysely: hoitoon voisi osallistua

Meidän puisto

RETKIPAikka LUONNON EHDOLLA LAAJALAHTI – OTANIEMI - SAUNALAHTI

8. Laajalahti: Säilytetään luonnon monimuotoisuutta.

NATURA-alue, paljon erilaisia luontoarvoja.

Varmistetaan reitin turvallinen käyttö. Vältetään turhia toimenpiteitä. Lisätään tiedotusta alueen luontoarvoista (mm. opasteita/infoa paikan päälle), tehdään yhteistyötä Metsähallituksen kanssa.

10. Laajalahti: Lumen aeraus talvisin.

Natura-alueen ja suojelualueiden halki kulkeva ulkoilureitti. Muinaisjäännösalueita, perinnemaisemaa ja liito-oravan alue. Osa reitin varren puustosta on vanhaa ja huonokuntoista.

Ei talvikunnossapitoa. Vaatisi käytävien levennyksen. Yksityinen maanomistus (lukuun ottamatta Villa Elfvikin tonttia)

9. Otaniemi: Polun pohjan kunnostus kivituhkalla.

Polku kulkee rannassa. Tärkeä liito-orava- ja lepakkoalue.

Yksityinen maanomistus.

Yhteenvetokartta

Luontoarvot

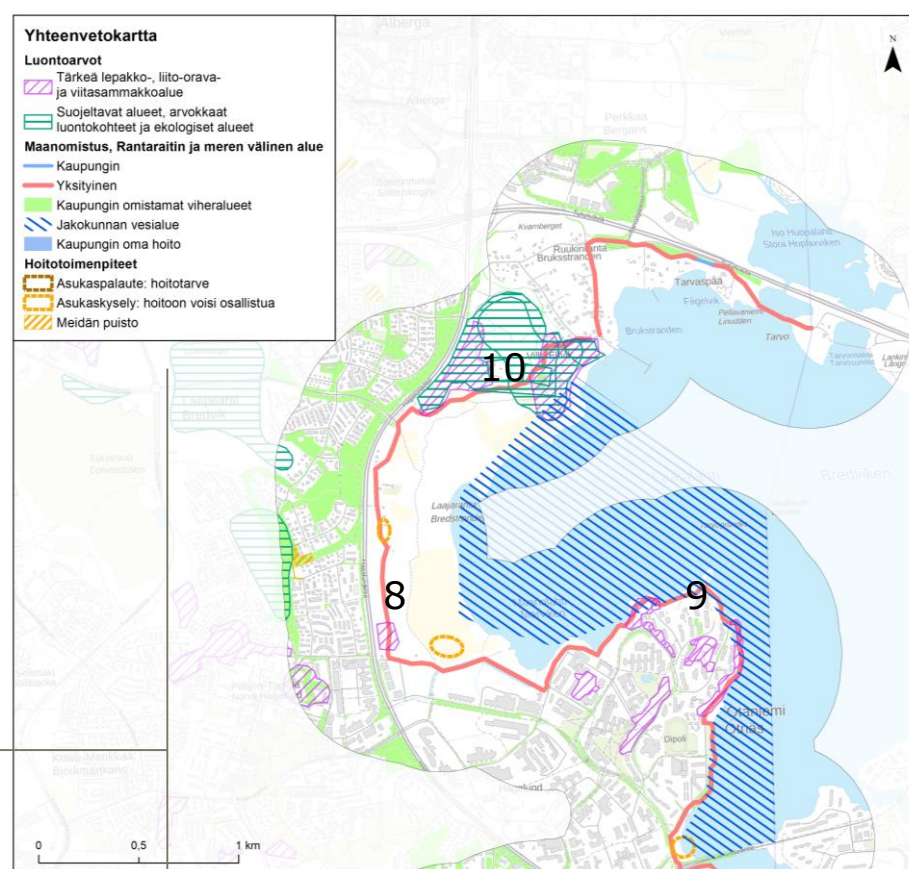
- Tärkeä lepakko-, liito-orava- ja viitasammakkoalue
- Suojeltavat alueet, arvokkaat luontokohteet ja ekologiset alueet

Maanomistus, Rantaraitin ja meren välinen alue

- Kaupungin
- Yksityinen
- Kaupungin omistamat viheralueet
- Jakokunnan vesialue
- Kaupungin oma hoito

Hoitotoimenpiteet

- Asukaspaalute: hoitotarve
- Asukaskysely: hoitoon voisi osallistua
- Meidän puisto

RETKIPAikka LUONNON EHDOLLA LAAJALAHTI – OTANIEMI - SAUNALAHTI

1. Saunalahti: haisevan ja merelle näkyvyyttä estävän kaislikon poistaminen

Luonnonsuojelualue (meriuposkuoriainen). Selvitys/inventointi käynnistymässä

Veneniiton ja muiden toimenpiteiden mahdollisuus selvitetään yhteistyössä YKE:n kanssa.

2. Saunalahti: lahden kaislikon umpeen kasvun estäminen

Luonnonsuojelualue (meriuposkuoriainen). Selvitys/inventointi käynnistymässä

Veneniiton ja muiden toimenpiteiden mahdollisuus selvitetään yhteistyössä YKE:n kanssa.

3. Saunalahti: Hoitamattoman pusikon ja risukon raivaus

Maisemaniittyä ja rantapajukkoa

Maisemaniittyä pidetään avoimena ja linnustollisesti tärkeät pajukot rajataan käsittelyiden ulkopuolelle. Huonokuntoisten puiden poisto.
→ YKE ja luonnonhoitoyksikkö

4. Saunalahti: Uudet selkänojalliset penkit, jossa istuinosa korkeampi, nykyisiltä penkeiltä vanhempien ihmisten on vaikea päästä ylös

-

Toteutetaan linjaushuolto * (Penkeille yhtenäinen ulkonäkö)

5. Saunalahti: Lisää roska-astioita penkkien yhteyteen.

-

Lisätään roska-astioita penkkien yhteyteen *

Yhteenvetokartta

Luontoarvot

Tärkeä lepäko-, liito-orava- ja viitasammakkoalue

Suojeltavat alueet, arvokkaat luontokohteet ja ekologiset alueet

Maanomistus, Rantaraitin ja meren välinen alue

Kaupungin

Yksityinen

Kaupungin omistamat viheralueet

Jakokunnan vesialue

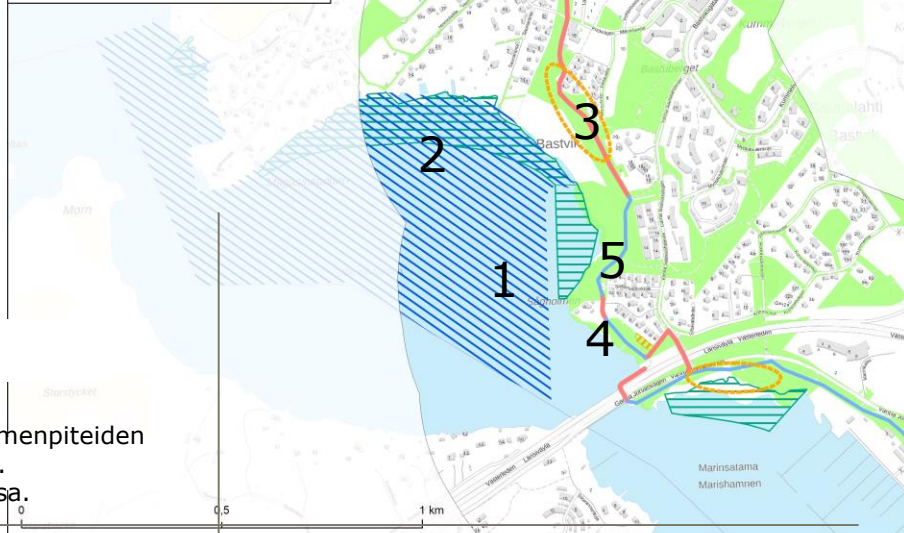
Kaupungin oma hoito

Hoitotoimenpiteet

Asukaspalaute: hoitotarve

Asukaskysely: hoitoon voisi osallistua

Meidän puisto

1. Rantaraitin käyttäjien on helpompi hyväksyä kaislikot ja risukot kun ymmärretään syy säilytykselle (luonnon monimuotoisuus)
2. Uusista penkeistä ja roska-astioista tiedottaminen lisää tunnetta siitä että käyttäjiä kuunnellaan (kaupungin imago)

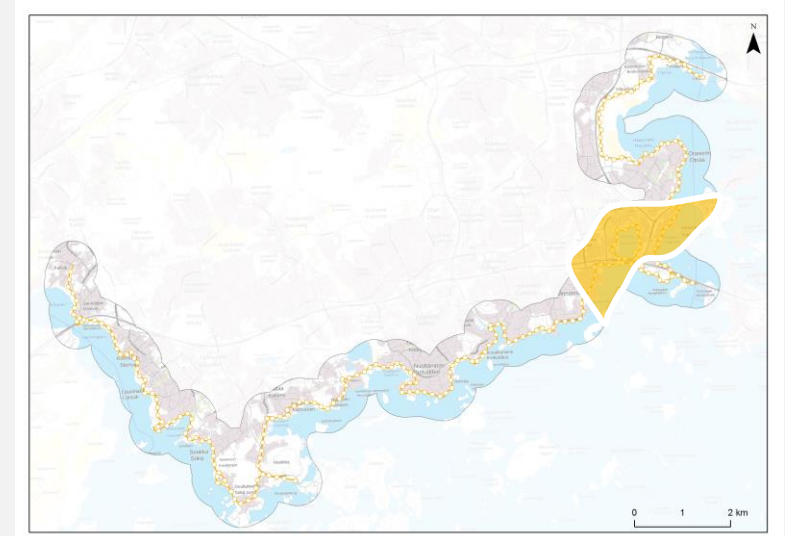
2. LUONTOPOUKAMAT TIEINFRAN KAINALOSSA

KEILANIEMI – LÄNSIVÄYLÄ JA OTSOLAHTI - POHJOIS-WESTEND

Länsiväylän kupeessa sijaitsevan Rantaraitin käyttöä määrittävät Keilaniemen toimistoalue, väylältä kantautuva liikenteen melu sekä Otsolahden piilevät luontoarteet. Tätä Rantaraitin osaa ei koeta Rantaraittimaiseksi, sillä reitti ei kulje rannassa koko matkaa. Tällä alueella Rantaraittia käytetään pääasiassa läpikulkuun ja kuntoiluun, lukuun ottamatta Otsolahtea, joka on asukkaille tärkeä lähiranta.

Keilaniemen betoniseksi ja iltaisin autioksi luonnehdittu toimistoalue alikulkuunneineen koetaan luotaantyöntäväksi osaksi Rantaraittia tai sitä ei mielletä raitiksi ollenkaan. Otsolahden niityt ja poukaman ovat löytäneet asukkaat, joille ne ovat muodostuneet tärkeiksi lähiympäristön virkistymispaikoiksi Länsiväylän melusta huolimatta. Myös Otsolahden venesatama ja kahvila ovat käyttäjille merkityksellisiä paikkoja.

Alueen tärkeimmät ekosysteemipalvelut painottuvat kulttuuripalveluihin; virkistytymiseen, maiseman katselusta saatavaan nautintoon ja kulttuurihistorialliseen pääomaan. Sen sijaan ekosysteemien tuotanto- sekä tuki- ja säätelypalvelut ovat alueella vähäisemmät ja niiden pienimuotoinen tuotanto keskittyy lähinnä alueen puistoihin ja piha-alueilla.

ALUEEN HELMET

Keilaniemi - Otsolahti - Pohjois-Westend

ALUEEN HAASTEET

LUONTOPOUKAMAT TIEINFRAN KAINALOSSA

KEILANIEMI – OTSOLAHTI

1. Otsolahti: Lahden siistiminen risukoista ja kaislikosta, lahti kasvamassa ympeen

Rantaniittyä ja -metsää

Ruovikon niitto, huonokuntoisten puiden poisto, rantaniityn umpeenkasvun estäminen.

3. Otsolahti: Otsolahden vesi ei vaihdu, vaatii ruoppausta

Lahden vesi vaihtuu vain siltapenkereen aukon kautta.

Selvitetään ruoppausmahdollisuudet Otsolahdella → ei mahdollisuutta ruoppaukseen.

5. Otsolahti: Lahden siistiminen roskista

Matala suljettu merenlahti, matalat rannat vilkkaassa virkistyskäytössä. Arvokas kulttuuriympäristö. Otsolahti tulvii rantaniityille

Siistimistalkoot ja Siisti Biitsi kampanja -osallistumiset. Asukasaktiivisuuden tehostamista ja hoitosopimusten laatimista *
→ Katu- ja viherkunnossapito

RAMBOLL

2. Otsolahti: Hanhet likaavat aluetta

Valkoposkihanhi on rauhoitettu luonnonsuojelulain nojalla.

ELY-keskuksesta haettu toimenpidelupaa hanhien karkoitukseen koirien avulla. Toimenpidelupa mahdollisesti vuodesta 2019 eteenpäin. Muiden, pehmeiden toimenpiteiden selvittäminen?
→ Katu- ja viherkunnossapito

4. Keilaniemi: Alueen ennallistaminen vastaamaan aitoa bidoversiteettiään

Itärannan metsiköistä osa tärkeää liito-orava-aluetta, tukee toivetta

Asia esitettävä suunnitteluyksikköön (parantamistarve)
→ Viher-suunnittelu

6. Otsolahti tulvii niityille ja raitille

Avoin rakennettu maisemaniitty.

Otsolahti on tarkoituksellisesti huleveden tulva-alue ja osa tulvavesien hallintaa.

Yhteenvetokartta

Luontoarvot

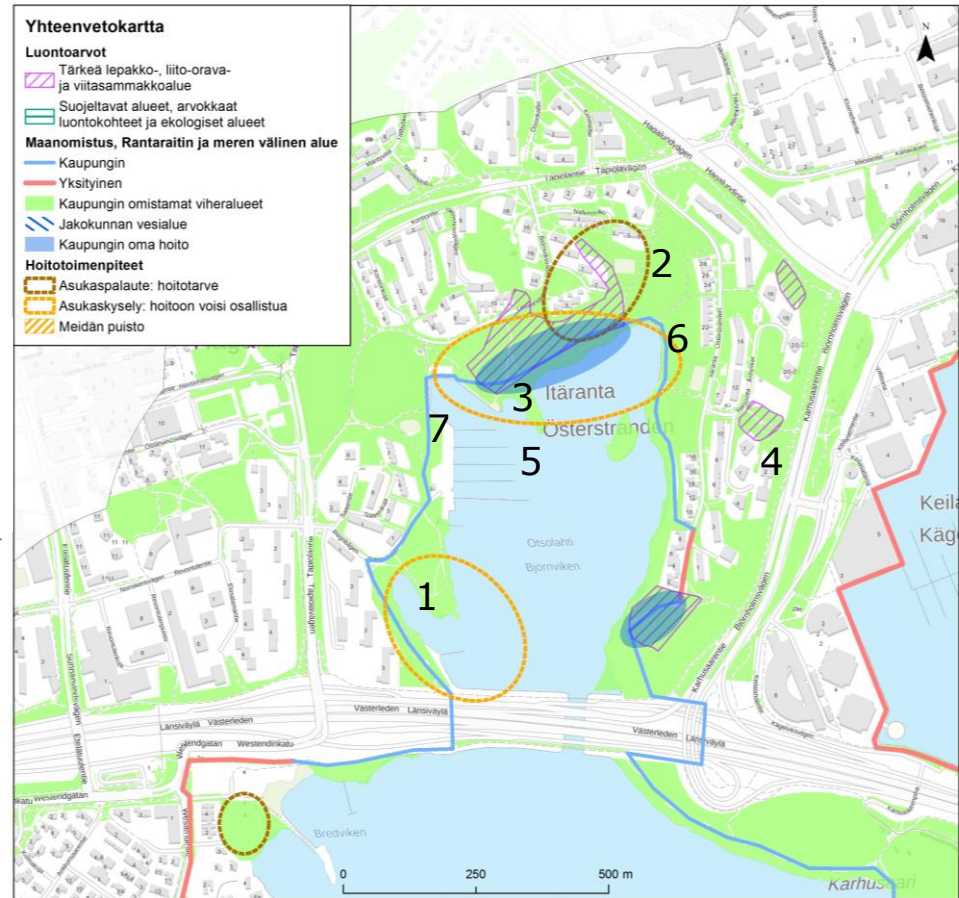
- Tärkeä lepäko-, liito-orava- ja viitasammakkoalue
- Suojeltavat alueet, arvokkaat luontokohteet ja ekologiset alueet

Maanomistus, Rantaraitin ja meren välinen alue

- Kaupungin
- Yksityinen
- Kaupungin omistamat viheralueet
- Jakokunnan vesialue
- Kaupungin oma hoito

Hoitotoimenpiteet

- Asukaspaalute: hoitotarve
- Asukaskysely: hoitoon voisi osallistua
- Meidän puisto

7. Otsolahden venesataman takainen metsä täysin hoitamaton ollut jo pitkään. Huonokuntoisia lahoja puita, ojat eivät vedä hulevettä

Osa tulva-alueetta

Alueen puuston hoidon suunnittelu sisältyy Tapiolan LM-suunnitelmaan. Huonokuntoista puustoa on tarkoitus harventaa.

*Osa-alueeseen lisätoimenpiteenä alueen sidosryhmätiedotusta

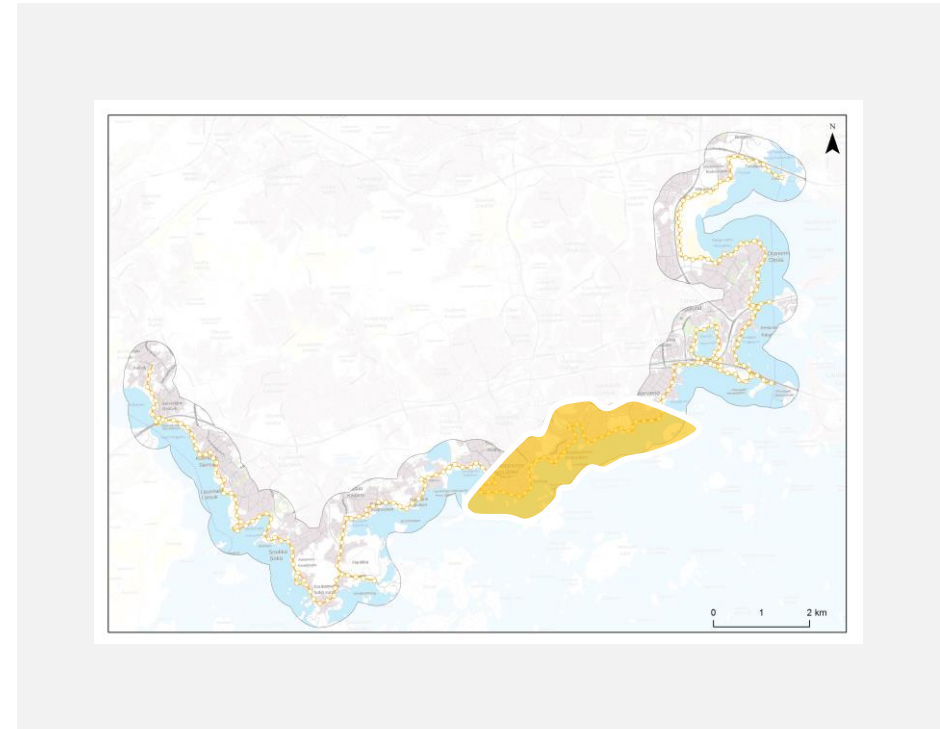
3. RANTAELÄMÄN PALVELUKESKITTYMÄ

ETELÄ-WESTEND – HAUKILAHTI – MATINKYLÄ - NUOTTANIEMI

Tyypillisimmäksi Rantaraitiksi koettiin alueet, joilla raitti kulkee aivan rantaviivaa pitkin eteläisen Westendin, Haukilahden, Matinkylän sekä Nuottaniemen kallioisilla ranta-alueilla. Aluetta määrittävät eläväiset kahvila- ja ravintolapalvelut, hiekkarannat, venelaiturit sekä vanhoista rakennuksista ja muistomerkeistä heijastuva alueen kulttuurihistoria.

Alue erottuu Rantaraitin muista osista raitin varrella sijaitsevien monipuolisten palvelujen ja muiden vetovoimatekijöiden ansiosta. Käyttäjät kokivat alueen erityisen huollettuna suhteessa muihin raitin kohteisiin. Alueella on useita uimarantoja, kuten Toppelund, Mellsten, Matinkylä. Lisäksi Toppelundissa sijaitsee koirien rakastama uimaranta. Alueen kulttuurihistoriaa rikastavat esim. vanhat kauniit rakennukset sekä sodanaikaiset muistomerkit kuten Haukilahden rauniot. Tärkeimpiä palveluita ovat kahvilat ja ravintolat, joista mainittakoon mm. Cafe Mellsten, Cafe Merenneito, Nokkalan Majakka sekä Villa Pently. Nokkalasta lähtevät saaristoveneet. Alueelle tullaan vierailemaan kauempaankin.

Alueen tärkeimpiin ekosysteemipalveluihin lukeutuvat monipuoliset kulttuuripalvelut; virkistäytyminen, henkisen ja fyysisen hyvinvoinnin ylläpitäminen, maiseman katselusta saatava nautinto ja kulttuurihistoriallinen pääoma. Rakennetun ympäristön lomassa sijaitsevat pienet metsäalueet ja Gränsanoja osallistuvat myös monien tuotanto sekä tuki- ja säätelypalveluiden tuotantoon, kuten pienilmaston säätelyyn ja ravinteiden kiertoon sekä tarjoavat arvokkaita elinympäristöjä, ravintoa ja luonnon materiaaleja.

ALUEEN HELMET

Westend - Haukilahti - Matinkylä - Nuottaniemi

Ekosysteempipalvelut

- Virkistytymisen, henkinen ja fyysinen terveys
- Luonnon esteetikka ja inspiraatio
- Ilmaston säätely ja ravinteiden kierto
- Veden kierto ja tulvien hallinta
- Arvokkaiden elinympäristöjen tarjonta
- Ekologinen yhteys
- Tärkeä ekologinen alue
- Määritetyt tulva-alueet, meritulva, 1/100a (tn. 1%), 0-0.5 m (4)
- Muinaisjaannosalue
- Maisemaniitty
- Tärkeä ekologinen alue
- Hoidettava puisto
- Metsä
- Tärkeä lepäkö-, liito-orava- ja viitasammakkoalue

Käyttäjäkokeemus

- Lempinäköymä
- Tuottaa iloa
- Herättää uteliaisuuden
- Suosittelee tyypillisiä Rantaraittia

Toiminnot/palvelut

- Pienvenesatama
- Kartano tai huvila
- Uimaranta
- Rakennuskulttuurikohte
- Luontopolku
- Rantaraitti

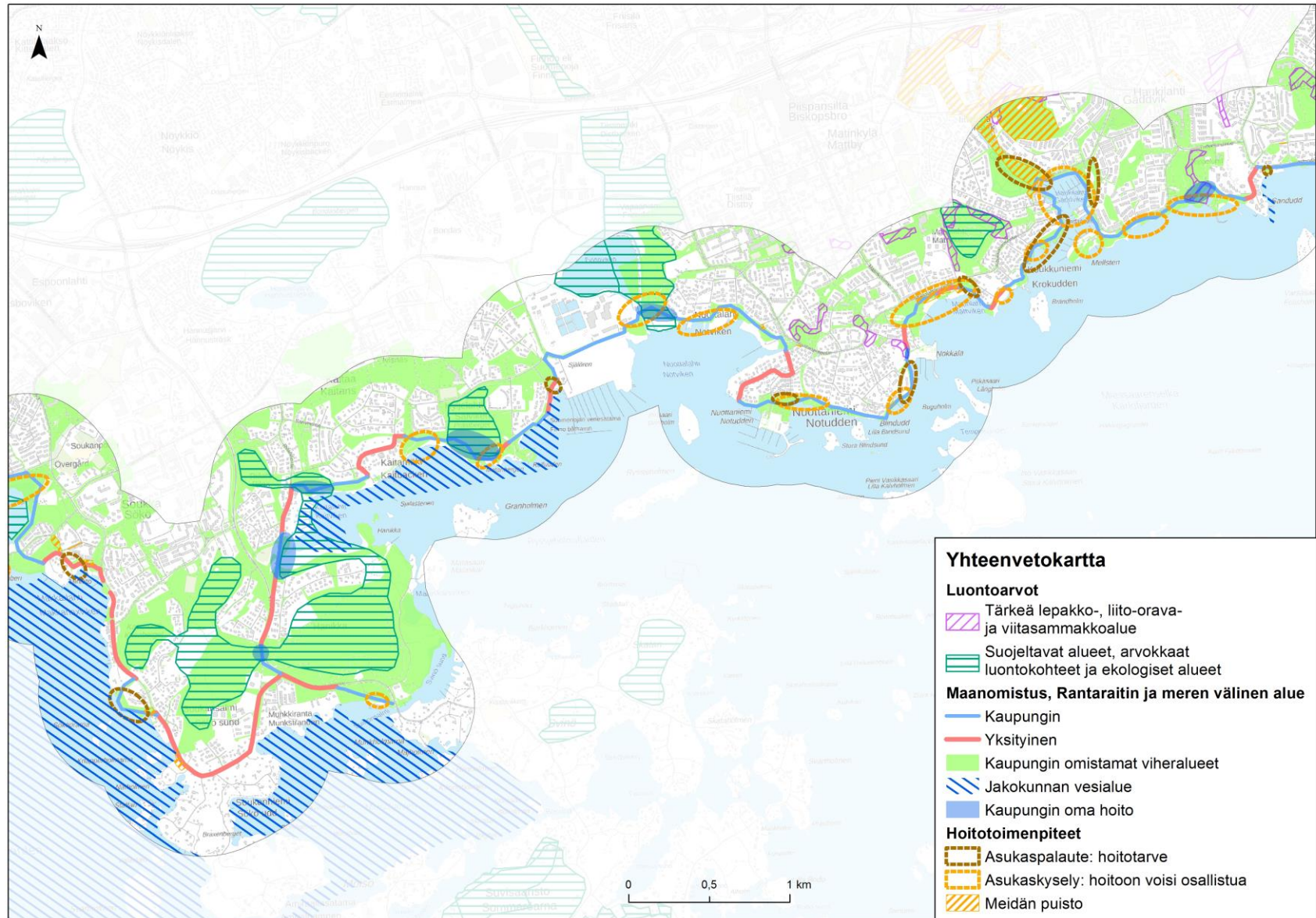

ALUEEN HAASTEET

YHTEENVETOKARTTA NUOTTANIEMI-SOUKKA

RANTAELÄMÄN PALVELUKESKITYMÄ ETELÄ-WESTEND – TOPPELUND

1. Westendin ranta ja Toppelund:
Vesakon ja Kurtturuusun poisto

Toppelundissa on tärkeä liito-orava-
alue

Tiedotus jo tehdystä työstä ja sen
jatkosta: kurtturuusu täytyy karsia
kaivaen!

4. Toppelund: Vesi ei vaihdu
laguunissa.

Toppelundissa tärkeä liito-orava-
alue. Laguunissa kasvaa tiheä
ruovikko. Laguuni on osa vanhan
kartanopuiston rakenteita.

Laguunin ruoppauksen ja kaislikon
raivauksen mahdollisuus
selvitetään. Viherkunnossapito vai
luonnonhoitoyksikkö?

RAMBOLL

2. Westendintien ja Hietaniementien
risteyskehitys

-

Katusuunnittelu

5. Toppelund: Koirien uimarannan
aitaus, penkit ja katokset

Matala hiekkaranta, jossa kasvaa
kurtturuusua.

Huomioidaan parhaillaan
laadittavassa Koirapuisto-ohjelmassa

3. Toppelund: Rannan
kasvillisuuden karsiminen

Toppelundissa on tärkeä liito-orava-
alue

Tiedotus tehdystä ilkevästä ja
tavoitteista kasvillisuuden hoidosta

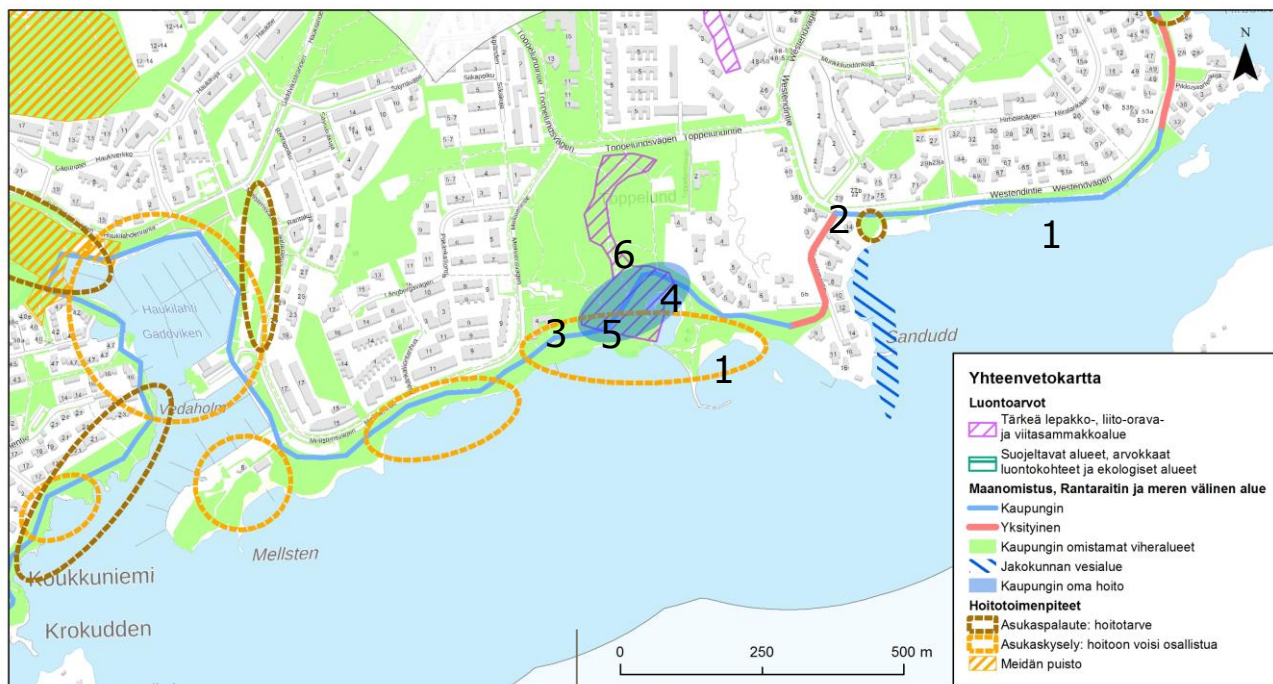
6. Toppelund: Alueen kehitys.
(nykyisin pimeä/ikävä/pelottava)

Toppelundissa tärkeä liito-orava-
alue. Umpeenkasva rantamaisema.

Uusi kahvila palaneen tilalle?

RANTAELÄMÄN PALVELUKESKITYMÄ MELLSTEN - HAUKILAHTI

1. Mellsten: Lintujen huomiointi istutuksissa/kasvillisuuden karsimisissa

Harvaa, ryhmittäistä puustoa kasvaa kapeana kaistaleena rannan tuntumassa.

Osa pihlajista jätetty tarkoituksellisesti karsimatta.

4. Haukilahti ja Gräsanoja: Sataman ruoppaaminen, tulvien huomiointi ja ojan siistiminen.

Gräsanoja on tärkeä ekologinen yhteys ja osittain myös meidän puisto-hanketta

Gräsanojan suunnitteluhanke käynnissä.

2. Mellsten: Puiden kaatoon malttia.

Kookkaita mäntyjä kasvaa ryhmissä. Isoja koivuja kaadettu yksittäin.

Viimeisin karsinta tehty suunnitelman mukaan. Asukkaiden oma karsinta saatava aisoihin.

5. Haukilahti: Roska-astiat takaisin, alueen siivoaminen roskista.

-

Lisätään roska-astioita ongelmapaikkoihin. Osallistuminen rantojen siivoustalkoisiin, käyttäjien aktiivointi, tiedotus.

3. Mellsten: Lisää lehtipuiden ja pensaiden harvennusta.

Lehtipuut ja pensaat lisäävät alueen monimuotoisuutta

Lehtipuita ja pensaita on jätetty, koska asukkaat ovat itse karsineet osan. Tiedotetaan asukkaille puuston merkityksestä.

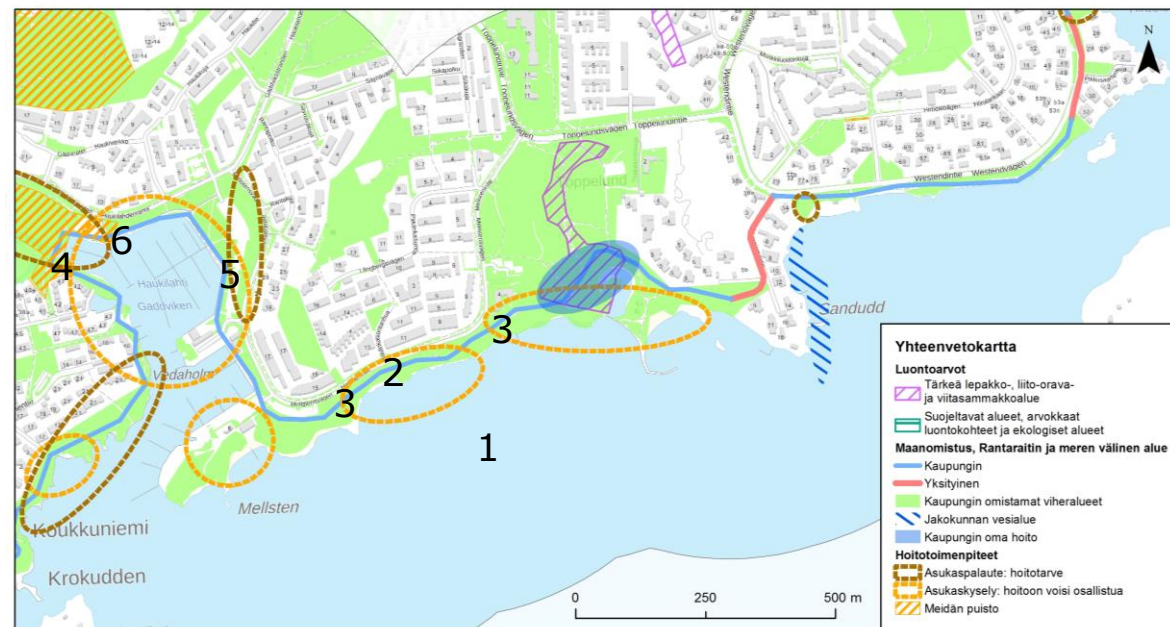
6. Haukilahti: Rannan tie helpommin kuljettavaksi (mm. jää)

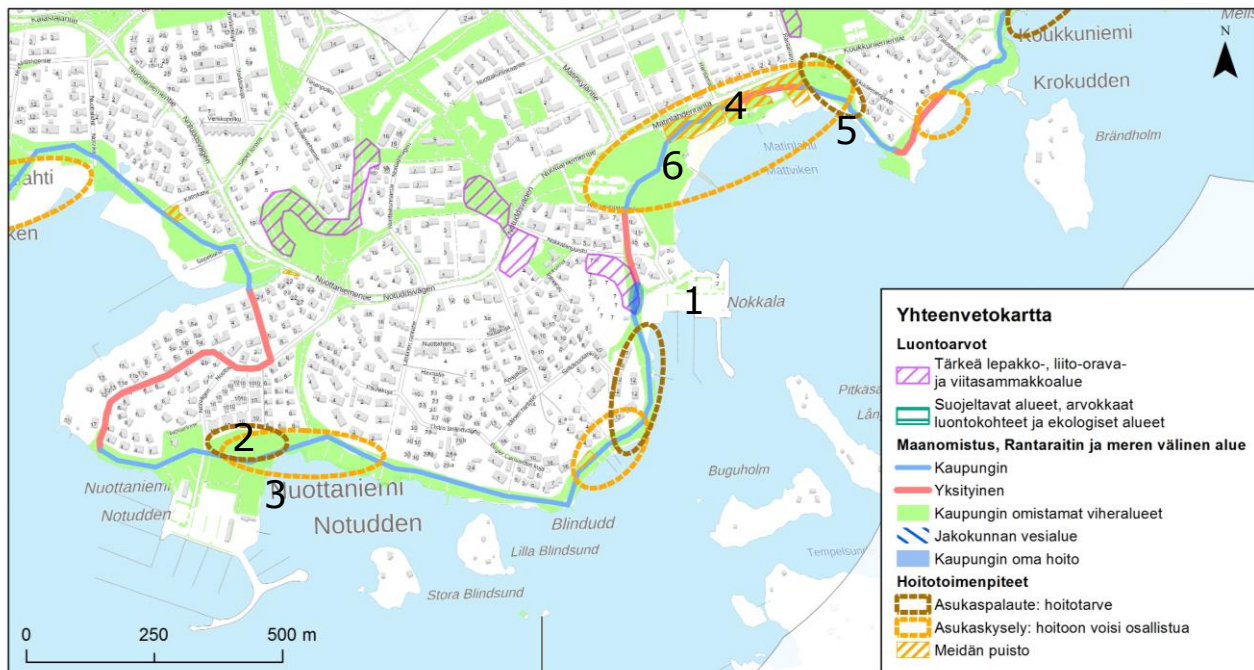
-

Viestitään katukunnossapidolle.

RANTAEELÄMÄN PALVELUKESKITTYMÄ KOUKKUNIEMI - MATINKYLÄ - NUOTTANIEMI

1. Koukkuniemi: Puiden karsinta paremman näkyvyyden vuoksi.

Tervaleppä-mäntyvaltainen rantametsä kasvaa etenkin rannan puolella harvassa. Pensaikkoa on vähän.

Asukkaiden oma karsinta saatava aisoihin. Rannassa on oltava kasvillisuutta eri kerroksina. Asukkaille tiedotetaan. Meidän Puisto sopimus?

2. Ruohoalueiden niittoa lisää.

Avointa nurmialuetta ja rantaniittyä, jonka reunoilla kasvaa ryhmittäin puita ja pensaita.

Selvitetään tarpeet nostaa alueen hoitotasoa. Onko Meidän Puisto -sopimus mahdollinen?

3. Nuottaniemi: Rannan ruoppaus hajun ja levän estämiseksi.

Matala ruovikoitunut rantaviiva

Selvitetään mahdollisuutta ruovikon niittoon. Kenen vastuulla?

4. Virallinen grillauspaikka, roska-astioita ja niiden tyhjennystä.

-

Rannalle tuotu MOLOK roska-astia ja ohjeistettu käyttäjiä. Voisiko tyhjentämistä varten reittiä leventää? Tyhjennetäänkö talvisin? Jos ei niin tiedotusta tästä.

5. Nuottaniemi: Reitin valaistus ja tieto siitä saako alueella kulkea. (Liittyy Matinkylään ja Nokkalaan)

-

Valaistuksesta SEU:lle ilmoitus Yksityistonttien kierto? Opastuksen parantaminen.

6. Polkujen parannus (mm. Matinkylä), (puun juuret, pyöräilijät, talvi..)

-

Polkujen parannussuunnittelutyö käynnissä, toteutus uusien reitti-yhteyksien osalta vuonna 2019. Ei talvikunnossapitoa maastollisesti haastavilla alueilla. Polkujen parannus on myös työturvallisuusasia.

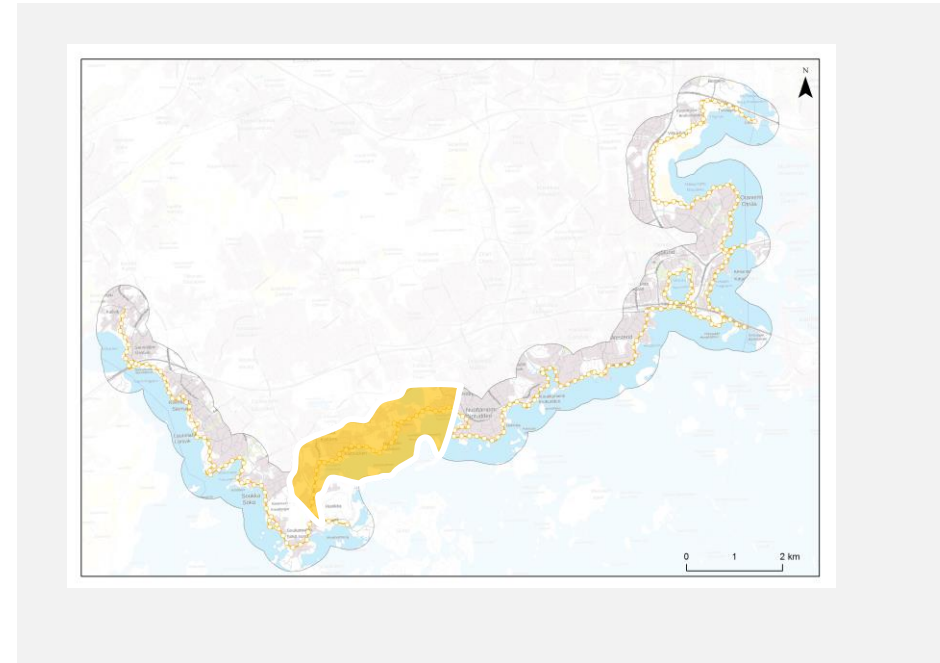
4. LINTUHARRASTAJIEN LUONTOHELMI VOIMALAN KUPEESSA

NUOTTALAHTI – SUOMENOJA – HYLJELAHTI - KAITAA

Raitin eteläistä kärkeä kohti Nuottalahdesta Kaitaalle ylettyvää aluetta määrittävät ristikkäiset näkemykset alueen vetovoimaisuudesta. Alue keräsi käyttäjäkyselyssä eniten en suosittelisi –merkintöjä, sillä valtaosa vastaajista piti voimalaitosta ja lintuallasta epämiellyttävänä paikkoina. Voimalaitoksen kupeessa sijaitsevilla lintualtailla on merkittäviä ekologisia arvoja.

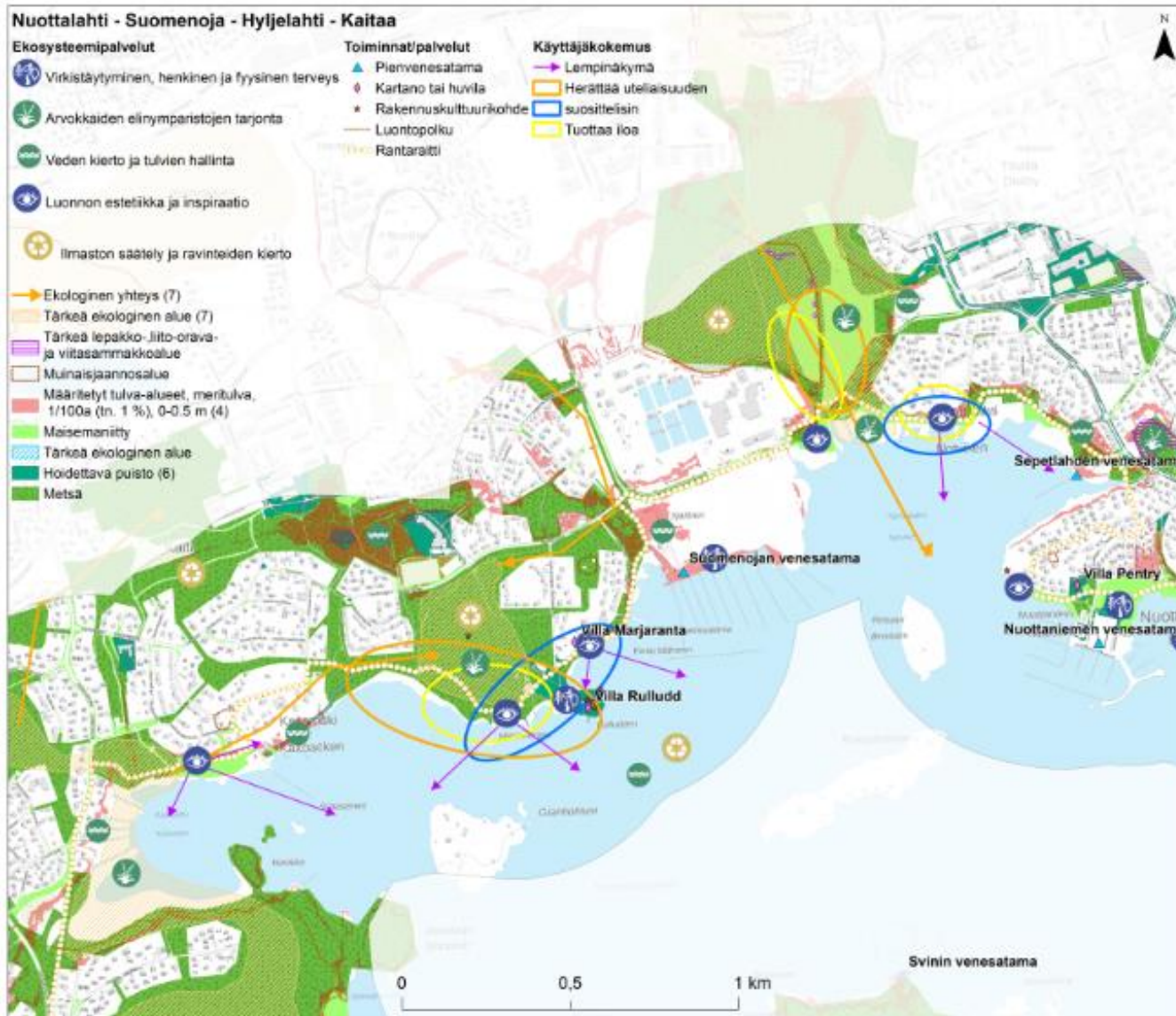
Suomenojan epäsiistiksi luonnehditut voimalaitos ja lintualtaat sekä pelottavana koettu venesatama määrittivät käyttäjäkokemusta Suomenojalla. Lintuharrastajille tärkeitä kohteita alueella ovat lintualtaiden lisäksi Kaitalahden ruovikko ja lintutornit. Maisemat merelle päin ovat kauniita, Hyljelahden metsä ja pieni uimaranta ovat käyttäjille tärkeitä. Vetovoimakohteena alueella on huvilamuseo ja –ravintola Rulludd. Kaitaan rannoille lisätty uusi osuus Rantaraittia keräsi erityisesti kiitosta.

Alueen tärkeimmissä ekosysteemipalveluissa korostuu lintukosteikon ja myös Hyljelahden metsäisten alueiden merkitys tuki- ja säätelypalveluiden tuotannossa: arvokkaiden elinympäristöjen tarjonta, tulvien hallinta, pienilmaston säätely, hiilen sidonta ja ravinteiden kierto. Nämä alueet ovat myös tuotantopalveluiden kannalta tärkeitä. Alueen kulttuuripalvelut ovat varsin yksipuolisia ja painottuvat Hyljelahden kulttuurihistorialliseen pääomaan ja virkistytymiseen sekä lintukosteikon luontopolun tarjoamaan.

ALUEEN HELMET

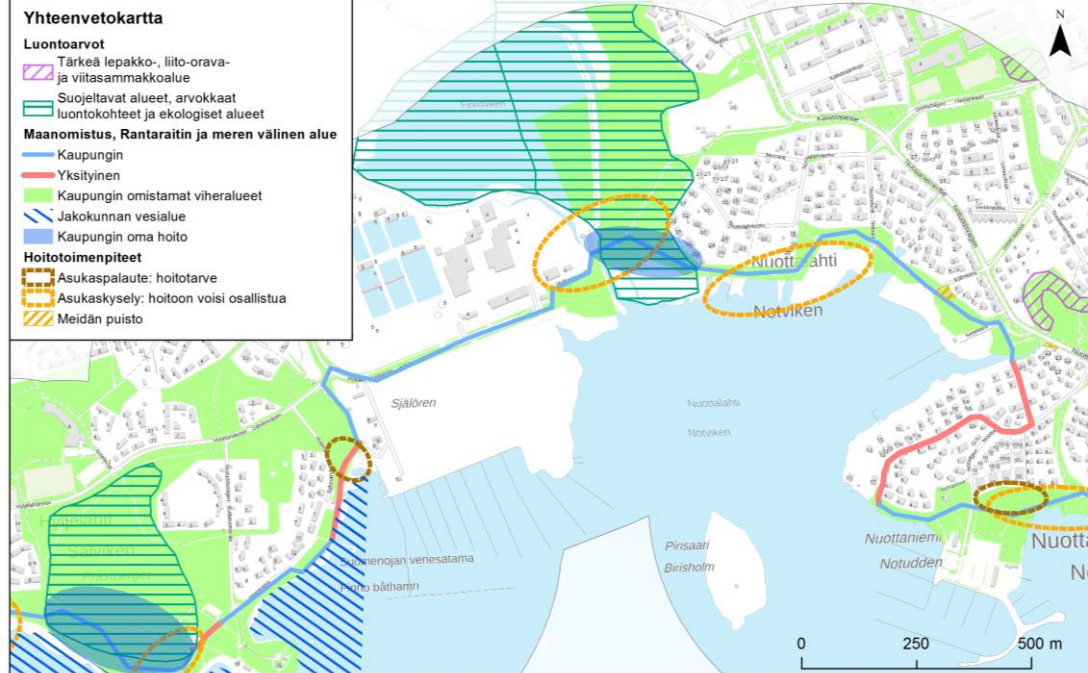

ALUEEN HAASTEET

LINTUHARRASTAJIEN LUONTOHELMI VOIMAN VARJOSSA NUOTTALAHTI – SUOMENOJA

1. Nuottalahti: Nuottalahden loppupää on riskua, koivikko ja pajukkoa. Kunnostaminen ja siistiminen.

Metsää, maisemaniittyä ja tulva-alueita

Selvitetään mahdollisuudet karsia huonokuntoista puustoa ja pensaikkoa.

2. Nuottalahti: Ruovikon siistiminen. Pilaa näkymän merelle

Ruovikko on linnustollisesti tärkeä alue

Selvitetään ruovikon niiton mahdollisuuksia.

3. Nuottalahti: Mäntyjen säilyttäminen, epäsiistin koivikon karsiminen.

Metsää, maisemaniittyä ja tulva-alueita

Huomioidaan alueen luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmassa.

4. Nuottalahti: Laiturin nro. 29 käyttöluupa.

-
Laiturin kunnostus selvityksen alla, odotetaan ELYn päätöstä.

Vastuukysymysten vuoksi ei mahdollista antaa asukkaiden kunnostettavaksi. Kunnostustalkoilla tai purettavaksi (jos puretaan, rakennetaan uusi laituri vapaasti käytettäväksi)

5. Nuottalahti: Lisää penkkejä ja roska-astioita.

-

Selvitetään mahdollisuus lisätä roska-astioita. Osallistuminen rantojen siivoustalkoisiin, käyttäjien aktivointi, tiedotus.

6. Nuottalahti: Luvattomasti säilyttävät veneet pois.

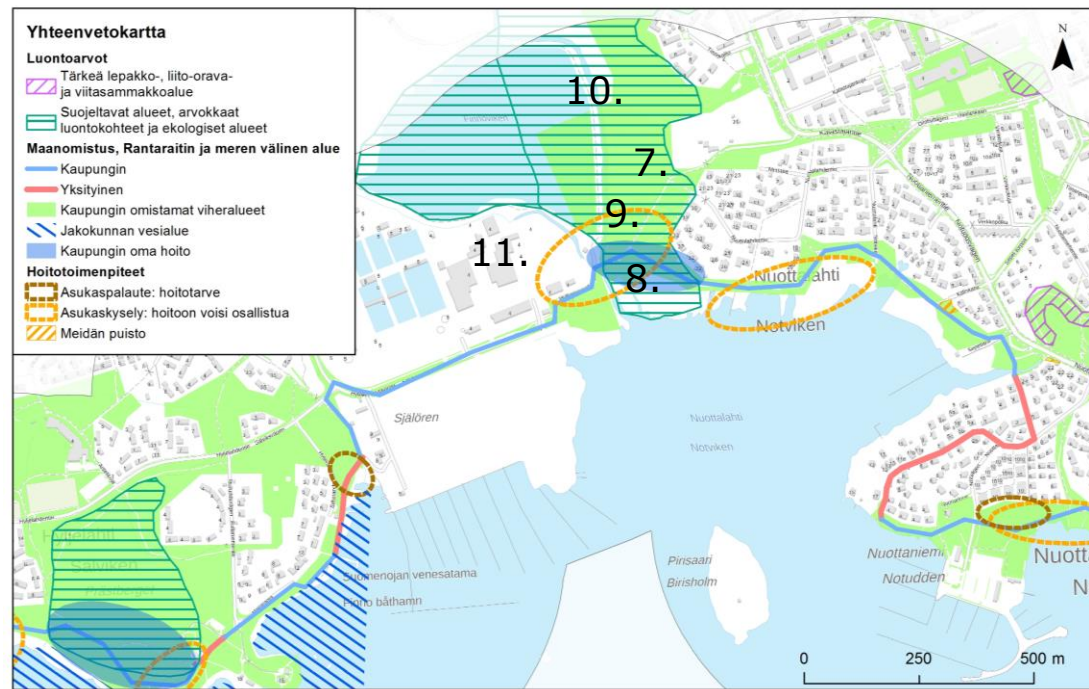

-

Haetaan pois. Onko vastuullinen taho liikuntatoimi?

LINTUHARRASTAJIEN LUONTOHELMI VOIMALAN VARJOSSA NUOTTALAHTI – SUOMENOJA

7. Lintuallas ja hevossaat haisevat ja rehevöittävät lahtea. Tallin viereinen metsä kuin kaatopaikka, täysin hoitamaton.

Ruovikko linnustollisesti ja luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue. Tallin vierusmetsässä liito-oravan kulkuyhteys?

Puuston hoito suunnitellaan uudessa Länsi-Espoon LM:ssa. Roskien siivous, kenen vastuulla?

9. Lintualtaiden vieressä hoitamaton metsä

Rantametsää

Varovainen harvennus sieltä täältä, luonnonhoitoyksikkö toteuttaa ja sopii toteutuksesta Yken kanssa.

8. Meri paremmin näkyviin, näkyy vain lyhyen osuuden. Suurin osa kaislikon peitossa

Ruovikko linnustollisesti ja luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue

Tässä kohdassa ruovikon niittoa ei voi toteuttaa.

10. Suomenojan alue tulisi pitää luontoarvoiltaan mahdollisimman monipuolisena: ryteiköt ja lahopuut kunniaan!

Rantametsää. Ruovikko linnustollisesti ja luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue

Edistetään metsänhoitoalueiden monimuotoisuutta huomioiden ryteiköt ja lahopuut. **Vrt. kohta 9**

11. Huolestuttaa teollisuusalueen vaikutukset lintukosteikkoon. Hajuhaittoja.

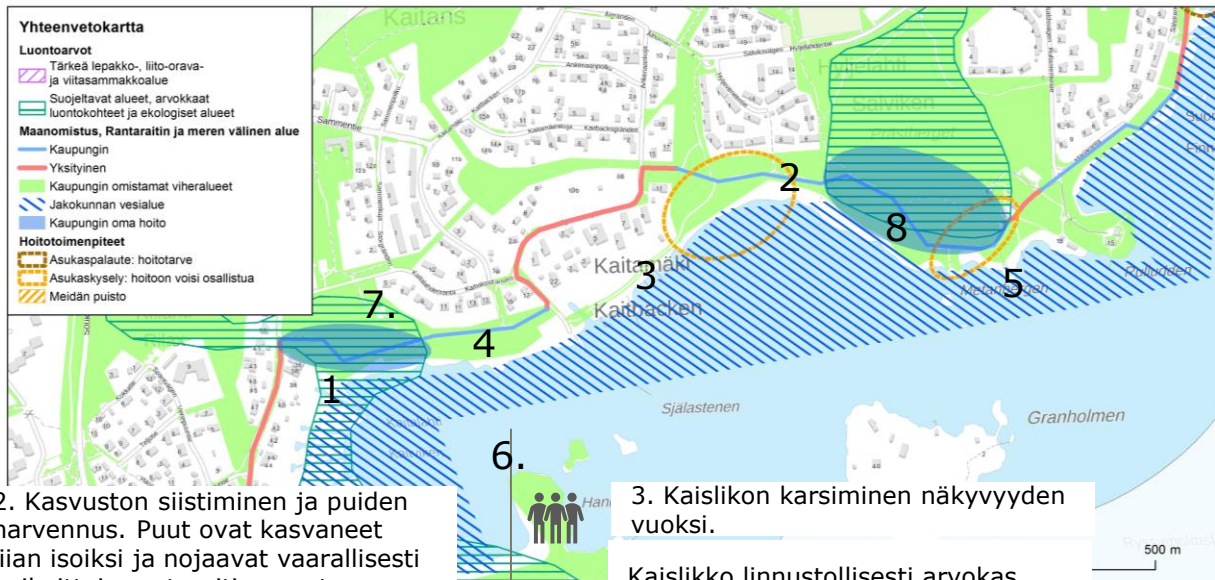

Ruovikko linnustollisesti ja luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue

Kunnossapidolla ei voida vastata tähän. Alueen arvoista ja hoitoperiaatteista tiedotetaan lisää opaskylteillä.

LINTUHARRASTAJIEN LUONTOHELMI VOIMAN VARJOSSA HYLJELAHTI - KAITAMÄKI – KAITALAHTI - RIIHILAHDENTIE

1. Riilahdentieltä Rulluddeniin päin kuljettaessa vasemmalla puistoinen alue karsittavaksi lisää. Ranta on pahasti ruovikoitunut oikealla, kun kävellään ensimmäisen sillan kohdalle. Imuruoppaus maltillisesti voisi olla paikallaan, jotta joutsenet saisivat säilyttää pesimispaikkansa

Kaitalahti tärkeä ekologinen alue

Ei toimenpiteitä. Karsittu metsänhoitotoimenpiteiden mitoituksen mukaan. Selvityksen alla rakennetaanko kelluva yhteys. Viesti Ympäristökeskukselle.

4. Kaitalahti: Pensaikon ja puuston karsiminen etenkin ojien varsilta.

Kaitalahti tärkeä ekologinen alue

Puustoa ja pensaikkoa harvennetaan varovaisesti sieltä täältä. Luho ja yke.

7. Riihilahdentie – Kaitalahdentie: Tieosuus turvallisemmaksi. Talvikunnossapito, valaistus

-

RAMBOLL

Viestitään katukunnossapidolle.

2. Kasvuston siistiminen ja puiden harvennus. Puut ovat kasvaneet liian isoiksi ja nojaavat vaarallisesti paikoittain rantaraitin suuntaan.

Rantametsää

Vanhon puiden kuntoarviointi.

5. Hyljelahti: Rannan laajennus poistamalla kaislikkoa.

Tärkeä ekologinen yhteys

Kaislikon niitossa otetaan huomioon vesialueen omistus.

8. Hyljelahden metsissä eksyy, kun opaskyltit maastoutuvat liian hyvin metsään

-

Rantaraitin opastuksen parantaminen käynnissä. Opastus uusitaan ja selkeytetään lähivuosina.

3. Kaislikon karsiminen näkyvyyden vuoksi.

Kaislikko linnustollisesti arvokas alue

Keskusteltava YKE:n kanssa avataanko näkymät ja niitetäänkö vai ruopataanko. Otetaan huomioon Viiksitimali-lintulaji. Kaislikon niitossa otetaan huomioon vesialueen omistus.

6. Kaitalahti on yleiskaavassa SL-merkinnällä – suojelualueen perustamista pitäisi edistää!

Kaitalahti tärkeä ekologinen alue

Suojelualueen perustaminen, hoito- ja käyttösuunnitelma. Alueen luontoarvoista viestitään asukkaille.

LINTUHARRASTAJIEN LUONTOHELMI VOIMALAN VARJOSSA HYLJELAHTI - KAITAMÄKI – KAITALAHTI - RIIHILAHDENTIE

9. Roskaiset hylätyt veneet pois.

-

Haetaan pois. Vastuullinen yksikkö liikuntatoimi.

10. Hyljelahti: Pohjan ruoppaus (roskainen)

-

Ruoppaus ei ole mahdollista. Asia on selvitetty liikuntatoimelta ja kaupungin ympäristökeskukselta.

11. Huonokuntoiset puut pois.

Rantametsää

Poistetaan yksittäiset vaaralliset puut.

12. Lisää rantaviivaa ja avaruutta.

-

Vesialueen omistus rajoittaa kaislikon niittoa. Ruoppaus ei ole mahdollista.

13. Valaistut metsäosuudet

Varttunutta kuusi-koivusekametsää.

Voidaanko selvittää mahdollisuudet parantaa valaistusta tällä osuudella? Puuston ryhmittäinen harvennus parantaisi valo-olosuhteita. → Luho, uusi LM.

14. Hyljelahti: Mantereen puoleisen tiheän metsäosuuden säilyttäminen.

Kerroksellista, rehevöpohjaista kangasmetsää. Osa iäkkäämmistä kuusista on harsuuntunut.

Hoito suunnitellaan tarkemmin LM:ssa. Huonokuntoisia kuusia harvennetaan.

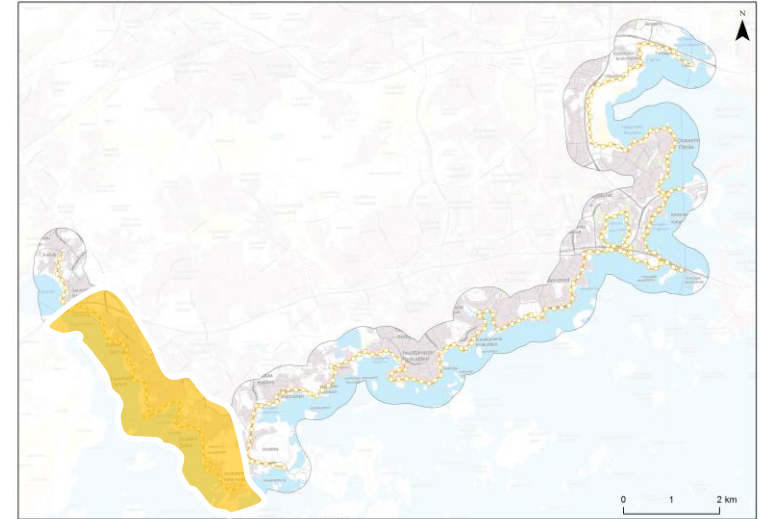
5. MAISEMAPAIKKA RENTOUTTAVAAN RANTAELÄMÄÄN

SOUKKA – LAURINLAHTI - KIVENLAHTI

Verrattuna eteläisestä Westendistä Nuottaniemeen ulottuvaan osaan Rantaraittia, tätä Rantaraitin läntistä osuutta määrittelevät luonnonmaisemiin perustuva käyttö palveluiden sijaan. Alueen kallioista ja mäntymetsistä rakentuvat maisemat keräävät kiitosta, ja käytössä korostuvat erityisesti kohtaaminen, ulkoilu ja vesiurheilu.

Pinnanmuodot korostuivat tällä osalla Rantaraittia. Luontokohteista korostuivat erityisesti Soukan Kasavuori maisemineen, Tyrskyvuoren kallioid ja mäntymetsä, Klobbenin luonnonsuojelualue sekä kauniit merimaisemat alueella. Toiminnallisesti tärkeitä paikkoja olivat Klobbenin satama, Tyrskyvuoren uimaranta sekä Kivenlahden satama ja hiekkaranta. Rakennetun ympäristön osalta asukkaat olivat erityisen tyytyväisiä Kivenlahden rantabulevardiin, jonka tiivistä ja eurooppalaista rantatunnelmaa henkivää toteutustapaa kiiteltiin. Alueelle ei tulla vieraillemaan kauempaa (vrt. west-hauk-mat-nuottaniemi), vaan alue on lähinnä paikallisten asukkaiden päivittäinen rentoutumisalue.

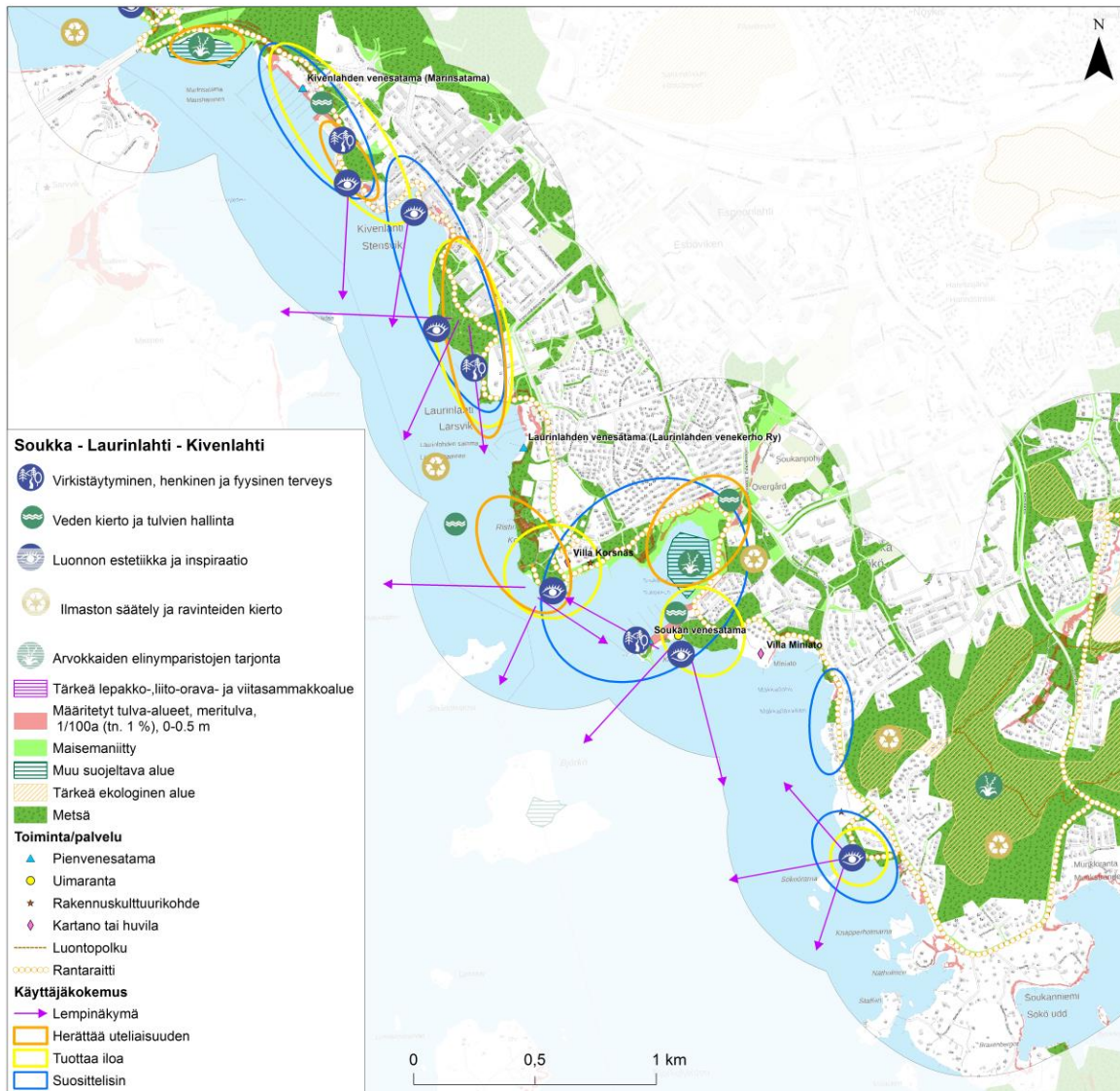
Alueen ekosysteemien tarjoamat kulttuuripalvelut on monipuoliset; niihin kuuluvat sekä hiljaisuuden kokeminen ja maiseman katselusta saatava nautinto, kulttuurihistoriallinen pääoma sekä virkistäytyminen ja fyysisen ja henkisen hyvinvoinnin ylläpitäminen. Laajemmat metsäalueet alueen eteläosassa ja pienet metsälaikut rakennetun ympäristön lomassa tarjoavat monia tärkeitä tuotanto- sekä tuki- ja säätelypalveluita mm. ravinteiden kiertoon ja pienilmaston säätelyyn sekä ravinnon ja materiaalien tuotantoon liittyen.

MAISEMAPAIKKA RENTOUTTAVAAN RANTAELÄMÄÄN

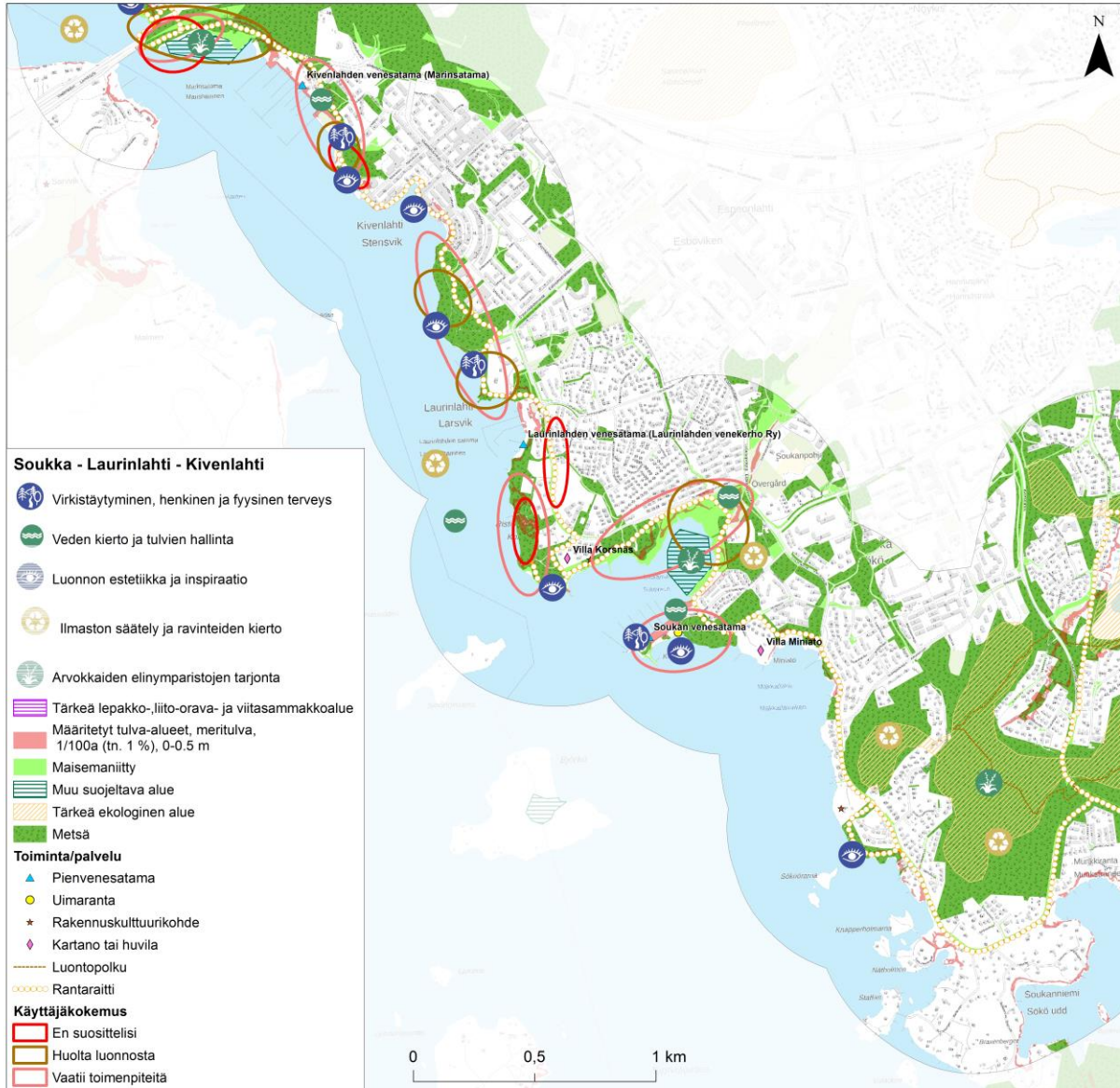
SOUKKA – LAURINLAHTI - KIVENLAHTI

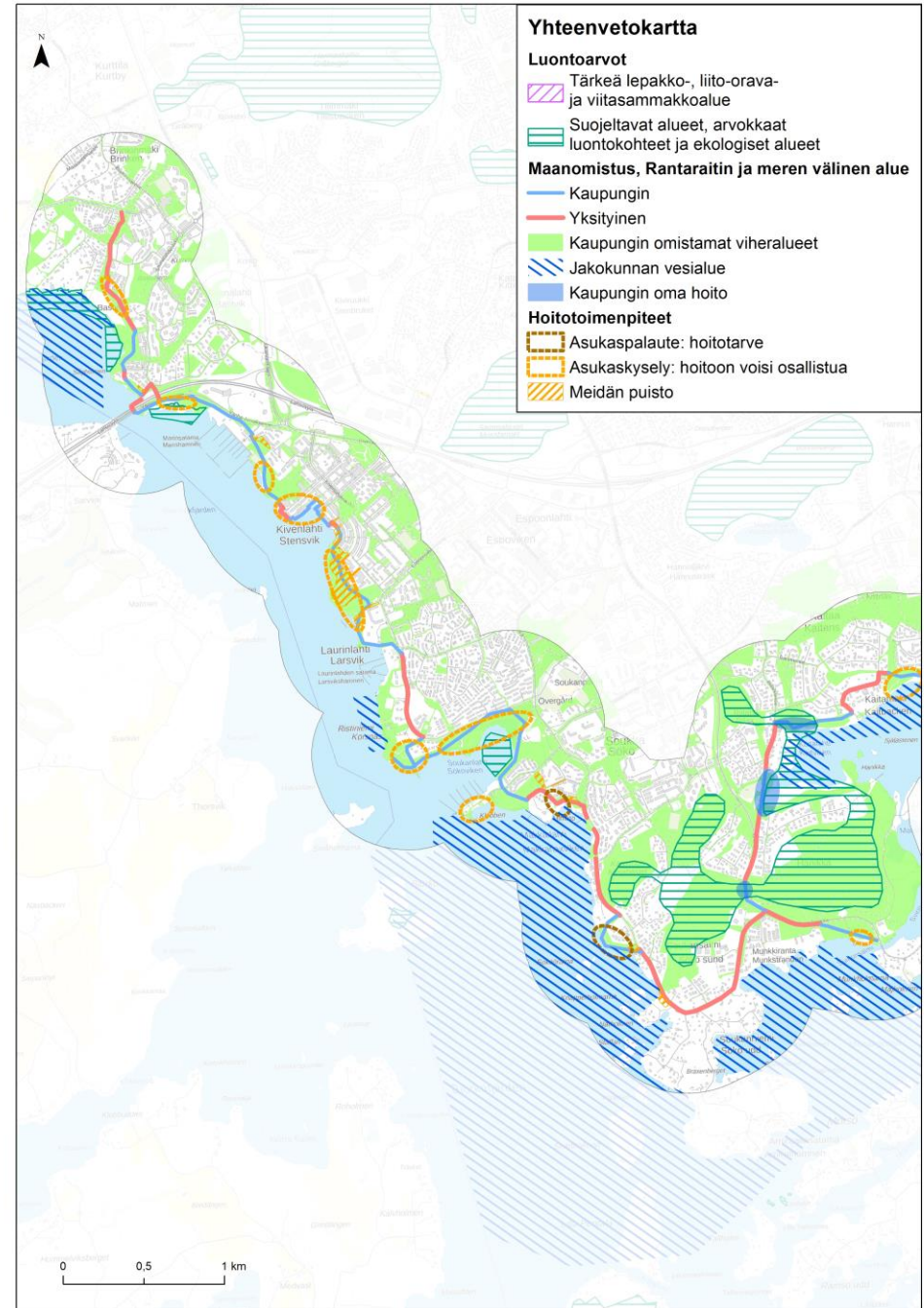

MAISEMAPAIKKA RENTOUTTAVAAN RANTAELÄMÄÄN

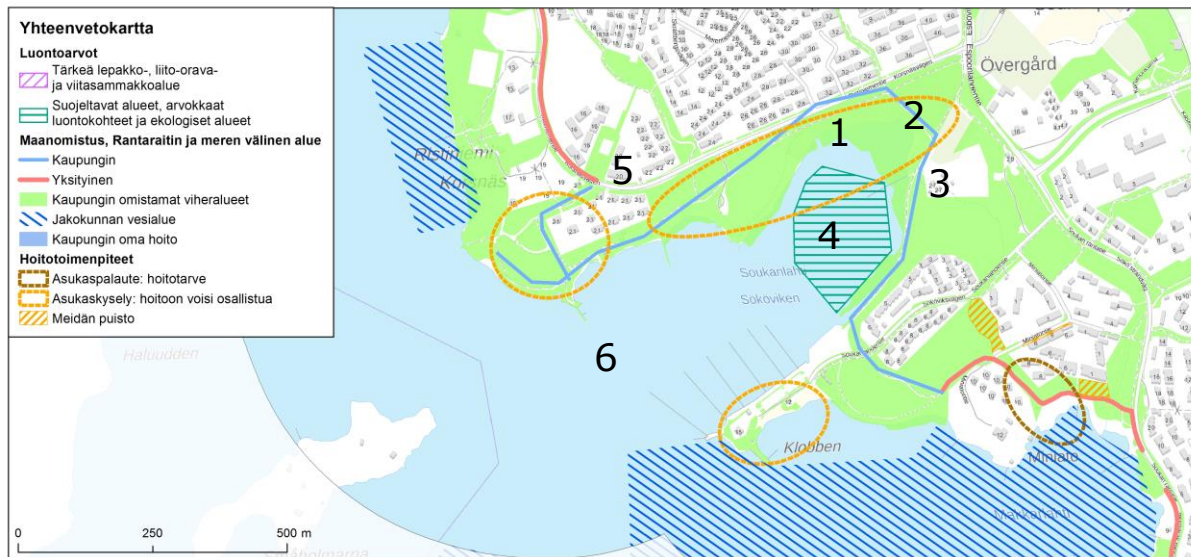
SOUKKA – LAURINLAHTI - KIVENLAHTI

YHTEENVETOKARTTA SOUKKA-KIVENLAHTI

MAISEMAPAIKKA RENTOUTTAVAA RANTAELÄMÄÄN SOUKKA

1. Rantametsien raivaus. Kunnostettava rämeikkö meren ja raitin välissä.

Lahti on osittain suojelualuetta. Ranta lahden ympärillä on maisemaniittyä. Luoteisosa rantaa on hoidettavaa puistoa

Mahdolliset toimenpiteet odottavat uutta LM-suunnitelmaa. Alueella lisäksi suojelualueita ja maan yksityis-omistusta, asuntoja. → LUHO Toivotaan infran parantamista, kun Raitin itäosaa on parannettu, pitäisi myös parantaa länsipäätä.

2. Surffirannan siistiminen kotiloista ja siruetanoista.

Lahti on suojeltavaa aluetta.

Vieraslajitalkoisiin aktivointi asukkaille, kaupunki tarjoaa välineet.

3. Rantaan huomattasti vähemmän puita (synkkä ja hoititon)

Ranta on maisemaniittyä. Luoteisosa rantaa on hoidettavaa puistoa. Kaakkoisosa rantaa näkymiltään avoin, mutta lahden pohja pohjoisrannasta metsittyynyt, alueena merkitty kuitenkin maisemaniityksi

Tarvitaan metsänhoitosuunnitelma. → LUHO

4. Soukanlahti: Ruoppausta ja kaislikon karsintaa. Luonnonsuojelu ei kuulu keskelle asuinalueita.

Soukanlahti on suojeltava alue. Suojelualue ei ulotu lahden pohjukkaan. Lahden pohjukka on osittain tulva-alueita

Selvitetään mahdollisuudet ruoppaukseen ja kaislikon karsimiseen lahden pohjukassa.

5. Ristinniementie: Viereisen metsän ja ojan hoito.

Sekametsää, jossa tiheä nuori puusto.

Yksityinen maanomistus.

6. Toivotaan infran parantamista, kun Raitin itäosaa on parannettu, pitäisi myös parantaa länsipäätä.

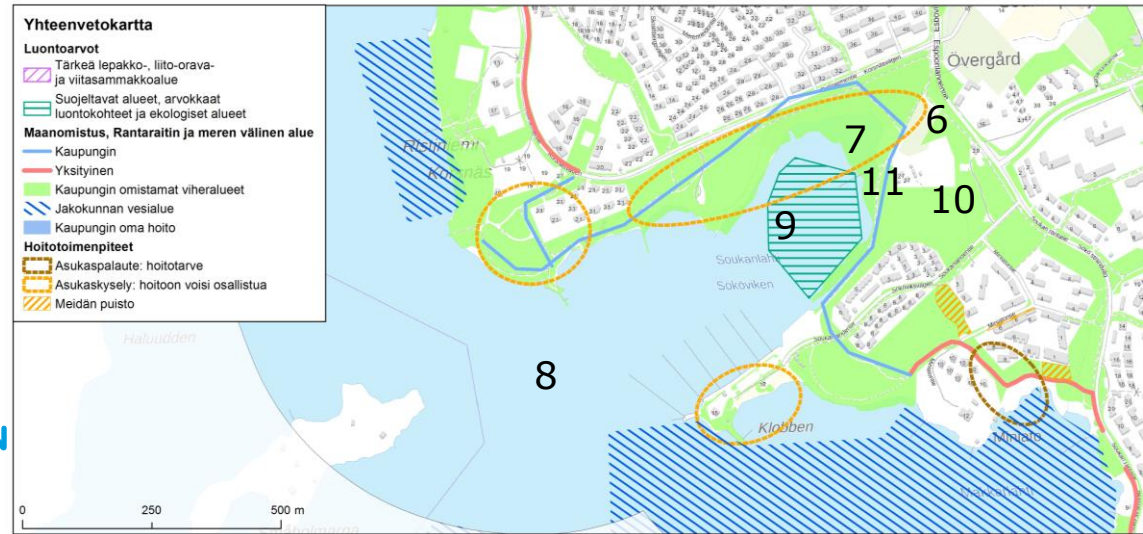

-

Toimenpiteet? Vastuutahona kaupunkisuunnittelu vai vihersuunnittelu?

MAISEMAPAIKKA RENTOUTTAVAA RANTAELÄMÄÄN SOUKKA

 6. Soukanlahti: Lahteen laskevan ojan siistiminen (umnessa/haisee)

 Alue on osittain tulva-alueita.

 Yritysten aktivointi vuosittaisiin siistimistalkoisiin.

 7. Surffiranta: Jättipalsamin poistoon apua.

 Osittain maisemaniittyä, metsä osittain hoidettavaa puistoa.

 Meidän puisto? Asukkaiden ja yritysten lisääaktivointi?

 8. Soukka-Kivenlahti: Lisää roska-astioita

 -

 Selvitetään mahdollisuudet lisätä roska-astioita.

 9. Soukanlahti: Tulvimisen estäminen.

 Tulva-alueita, etenkin lahteen laskevan ojan alue.

 Toimenpiteet? Vastuutaho?

 10. Soukan siirtolapuutarhan aiheuttaman rehevöitymisen esto.

 Alavaa aluetta, tulva-alueen vieressä.

 Valvonnan lisääminen? Vieraslajien/puutarhakarkulaisten poistotalkoot?

 11. Soukan rannan pitkospuiden korjaaminen

 -

 Liikuntotoimen asia? Joko korjattu?

MAISEMAPAIKKA RENTOUTTAVAA RANTAELÄMÄÄN LAURINLAHTI

1. Lepikon ja kuusikon harvennus Laurinlahden uimarannan alueella.

Meidän puisto-alue. Liito-orava-alueutta? Rakenteeltaan vaihtelevaa sekametsää rantavyöhykkeellä.

Alueella vanhoja kuusia ja maasto haasteellinen. Toteutetaan puuston hoito kuusten harvennus kahdessa vaiheessa → Luho, uusi LM

2. Laurinlahden kallioiden pulkkamäen siirto syrjempään.

-

Selvitetään mahdollisuudet siirtää pulkkamäkeä.

3. Siistitään Laurinlahden uimarannan ja venekerhon välinen alue.

Rantakalliota

Asukkaiden järjestämät roskakävelyt. Alue vaikeakulkuinen (kalliot)

4. Laurinlahden uimarannan ja venekerhon välille kahviloita.

-

Yritetty. Kaatunut asukkaiden vastustukseen. → LUHO ja paikalliset asukasyhdistykset

5. Niemenkärjen luonnon ennallistaminen. (kulunut/käytetty)

Sekametsää, joukossa kookkaita mäntyjä ja kuusia.

Mitä epäviralliselle nuotiopaikalle tehdään? Voiko kulkua paikalle ohjata ja vähentää maanpinnan kokonaisvaltaista kulutusta? →LUHO

6. Laurinlahden uimarannan kuusikko pois.

Meidän puisto-alue. Vanhaa kuusisekametsää rannan tuntumassa.

Odottaa LM-suunnitelmaa →LUHO

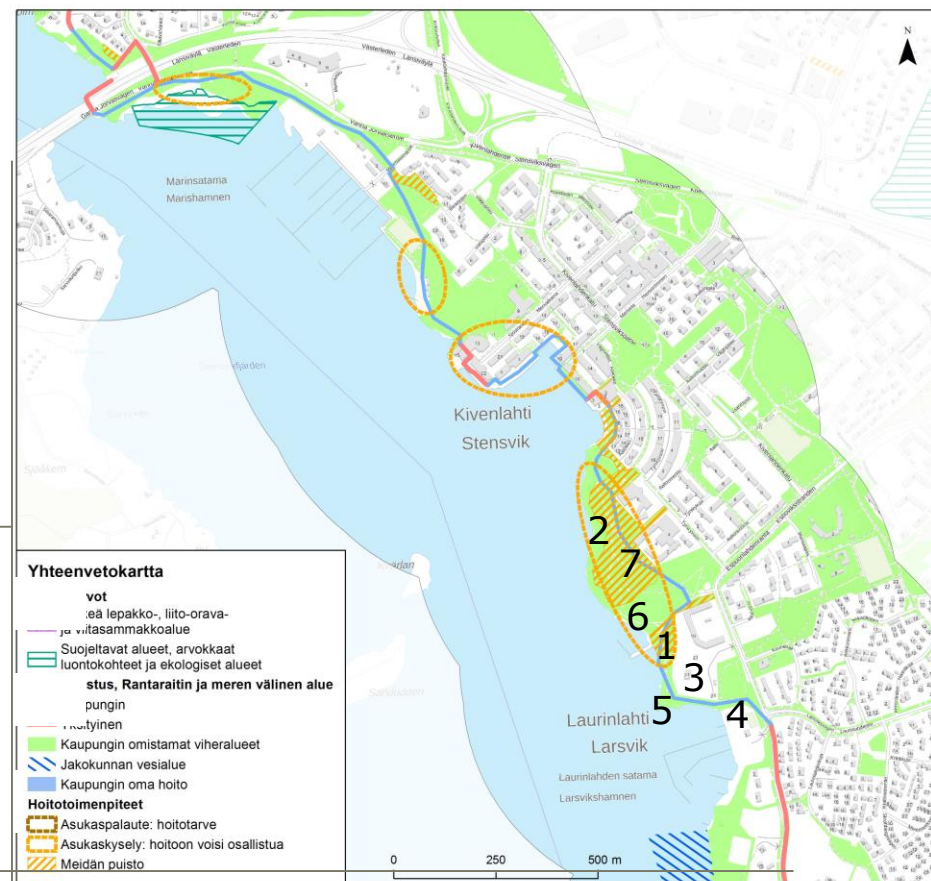
7. Laurinlahti: Ylikasvaneiden puiden karsinta.

Meidän puisto-alueutta ja liito-orava-alueutta?

Liito-orava otetaan huomioon puuston käsittelyssä. Puuston hoito suunnitellaan uudessa LM:ssa. → Luho

MAISEMAPAIKKA RENTOUTTAVAA RANTAELÄMÄÄN LAURINLAHTI - KIVENLAHTI

8. Laurinlahti: Lisää roska-astioita, erityisesti koirien ulkoiluttajille.

-

Priorisointi kannellisiin astioihin ja talvikunnossapitoreiteille.
→ Alueurakka

10. Vanha Jorvaksentie:
Tervalepikon harvennus,
siistiminen.

Suojelualue, meriuposkuoriainen

LM-suunnitelmassa kirjattu: ei
toimenpiteitä, aiheuttaa
nykyisellään paljon valituksia.
→ LUHO

9. Laurinlahti: Toimenpiteitä
jotta lepikkoa ei käytetä
vessana.

Kallioaluetta

Vaikeakulkuinen ja vähemmän
valvottu alue. Selvitetään
mahdollisuudet avata näkymiä
ja palveluiden lisääminen.

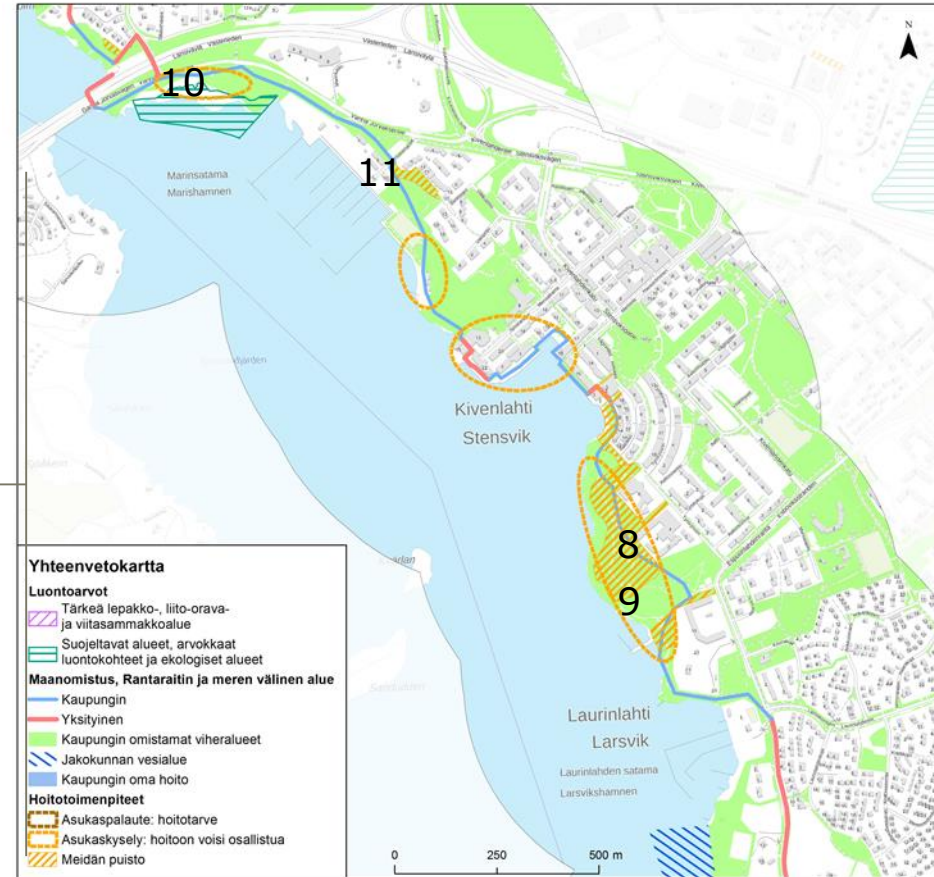
11. Kivenlahden ranta:
Lasinsirpaleita.

Rannassa satama ja
asutusta sekä uimaranta ja
metsää.

Asia hoidettu.
(→Käyttäjävastuu)

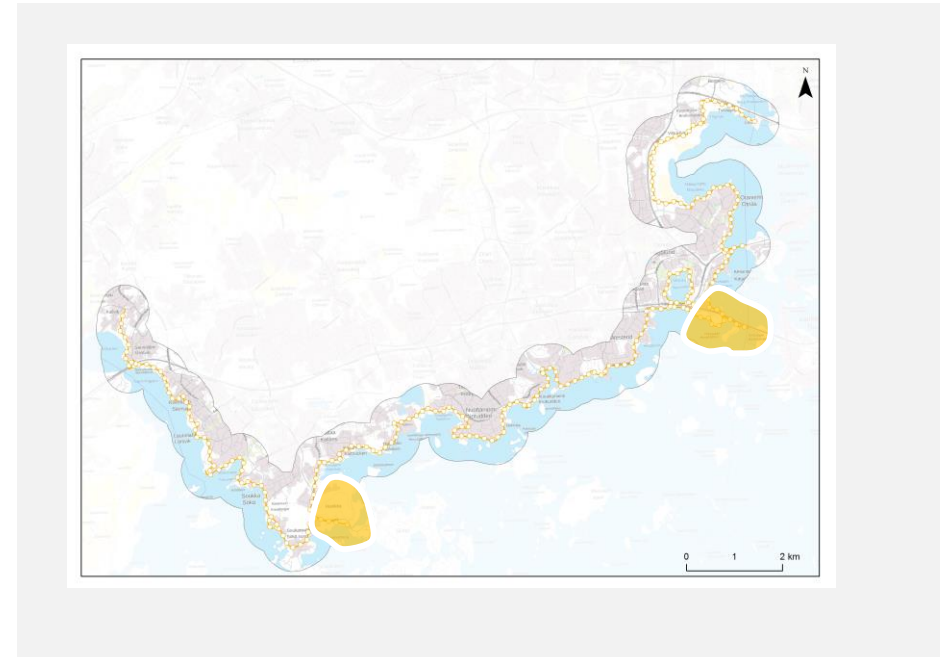
6. KÄTKETTYJEN LUONTOARTEIDEN NIEMET

KARHUSAARI & HANIKKA

Tällä alueella rantaraitti kulkee kahden rauhasan niemen viertä, jotka ovat tärkeitä rauhoittumisen ja vetäytymisen paikkoja – todellisia kätkettyjä luontoarteita. Karhusaari ja Hanikka sijaitsevat eri puolilla raittia, mutta niitä yhdistävät ulkoilumahdollisuuksia tukevat toiminnot, kuten kuntoilulaitteet, lenkkipolut, pienet hiekkarannat sekä sijainti suojassa liikenteen melulta ja asutuksesta. Samalla kummallakin niemellä on oma luonteensa.

Karhusaari ja Hanikka ovat ulkoiluun ja virkistyskäyttöön erikoistuneita alueita, joissa ei ole läpikulkua vaan kohteita, joihin niiden ystävät suuntaavat tarkoituksella. Karhusaari erottui Länsiväylän varrella, sillä sitä se koettiin hiljaiseksi alueeksi. Karhusaaren erityispiirteitä ovat pinnanvaihtelut, kalliot ja mäntymetsät, ja toiminnallisena vetovoimakohteena Sinebryhoffin huvila. Karhusaarella on kaunis hiljainen hiekkaranta pukukoppeineen ja kuntolaitteineen. Ranta on suhteellisen vähällä käytöllä. Hanikan vetovoimakohteita ovat luontopolku, lintutorni ja pitkospuut. Myös Hanikasta löytyy hiekkaranta pukukoppeineen. Lisäksi Hanikasta liikennöi saaristoveneitä lähisaaristoon.

Tämän alueen luonto ja maisema tarjoavat erinomaiset mahdollisuudet hiljaisuuden kokemiseen, maisemaan katselusta saatavaan nautintoon sekä fyysisen ja henkisen hyvinvoinnin ylläpitoon ja virkistykseen. Tuotantopalvelut ovat varsin vähäiset ja ne painottuvat lähinnä Hanikan alueen metsiin, kuten myös tuki- ja säätelypalvelut; hiilen sidonta, pienilmaston säätely ja ravinteiden kierto.

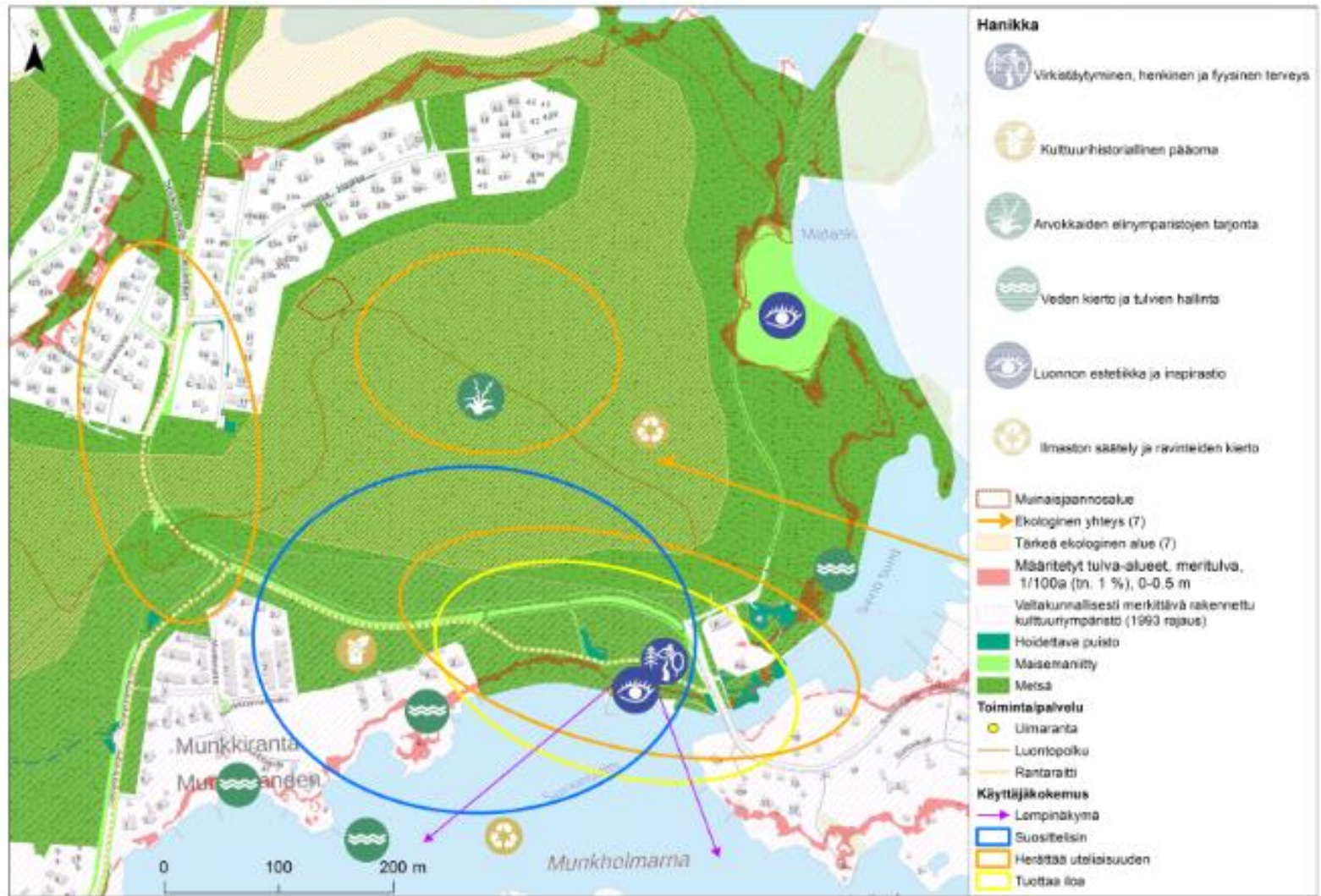

ALUEEN HELMET

ALUEEN HELMET

KÄTKETTYJEN LUONTOARTEIDEN NIEMET KARHUSAARI & HANIKKA

1. Karhusaari: Myrskyssä muo-
dostuneiden monttujen täyttö

Kallioinen mäntymetsä.

Monttuja täytetty kesällä.
Jatketaan?

2. Karhusaari:
Monimuotoinen raitti.

Kallioinen mäntymetsä.
Pidetään luonnontilaisen kaltaisena
ja viestitään alueen
monimuotoisuudesta käyttäjille.
Maankäytön muutos vaikuttaa
Karhusaaren pohjoisosiin
merkittävästi.

3. Karhusaari: Lisää opasteita
tukemaan aktiivisempaa käyttöä.

Kallioinen mäntymetsä.

Pidetään luonnontilaisen kaltaisena
ja viestitään alueen
monimuotoisuudesta käyttäjille.

4. Karhusaari: Lisää roska-astioita.

-

Astioiden tyhjentäminen nykyisin
haasteellista – vaatii reitin levennystä
jos roska-astioiden nykyistä tilaa
halutaan kehittää.

1. Hanikka: Rantaraitilta meri-
näkyvyyden parantaminen.

Ekologisesti tärkeä metsä. Rannassa
uimaranta ja kuntoilulaitteita,
luontopolku ja lintutorni

Nykyinen metsäisyys tärkeä
ominaispiirre ja itse raitti kaukana
rannasta. Tiedotetaan käyttäjiä.

SISÄLTÖ

Työn tausta ja
toteutus

01

Ekosysteemi-
palvelut

02

Alueprofiilit

03

Suosituksset

04

RANTARAITIA KOSKEVIA YLEISIÄ JATKOTOIMENPIDESUOSITUKSIA 1/2

- **Rantaraitin opastamisen kehittäminen. Kyltit luontoon paikan päälle, digitaalisten palveluiden entistä tehokkaampi hyödyntäminen? Kyselyssä ja kunnossapidon palautteessa nousi esiin runsaasti tiedottamiseen liittyviä asioita:**
- Koko Rantaraitin opastuksen selkeyttäminen edelleenkin. Samalla olisi hyvä kertoa käyttäjille, mitä Rantaraitilla saa tehdä ja mitä ei: yhteiset säännöt liikkumiseen ja muiden käyttäjien ja luonnon huomioon ottamiseen.
- Alueen luonnon ja maiseman arvot käyttäjien tietoon paremmin. Tiedottamisessa ja ohjeistuksessa korostetaan merialueisiin rajoittuvien viheralueiden merkitystä luonnonprosesseille rakennetun alueen ja vesialueen välissä.
- Meriuposkuoriaisen esiintymiä seurataan ja selvitetään edelleen lisää sen elinympäristövaatimuksia ja merkitystä vesialueiden ja rantojen virkistyskäytölle. Ruovikon niiton ja ruoppauksen suhteen tuli runsaasti palautetta.
- Meidän Puisto-sopimusten oheen olisi hyvä laatia asukkaille suunnattu ohjeistus rantametsien hoidosta ja puiden poistosta, jotta luonnonmukaisten viheralueiden merkityksen ymmärtäminen lisääntyisi.
- Asukkailta tullessa palautteessa pyydettiin useille kohteille uusia roskiksisia. Roskisten lisäämisen ohella toteutetaan roskakampanja asukkaille. Korostetaan vastuullisuutta omasta lähiympäristöstä ja tietoisuutta sitä, mihin veroeuroja käytetään.
- Suunnittelussa otetaan huomioon asukkailta saatu palaute. Mahdollisuus merimaiseman näkemiseen voidaan toteuttaa myös toiminnallisilla ratkaisuilla kuten katselutorneilla.

RANTARAITTIA KOSKEVIA YLEISIÄ JATKOTOIMENPIDESUOSITUKSIA 2/2

- Työn tuloksena selvisi, että **kaislikon niittäminen on mahdollista sovituilla alueilla**. Käsin tehtävän ruovikon niiton ilmoitustapa Ympäristökeskukselle ja toteuttamisohjeet asukkaille on lisättävä verkkosivuille. Ennen kuin asukkaille annetaan lupia niittoon, on selvitettävä miten niittojätteen nouto toteutetaan.
- Koneellinen niitto vaatii ilmoituksen Elyyn ennen toteutusta. Kaupungin vastuutaho, toteutus ja urakoitsija pitää selvittää. Onko mahdollista käyttää samaa urakoitsijaa kuin Helsingin kaupunki?
- Hoitoluokkien avaaminen asukkaille rantaraitin varrella jossain muodossa olisi hyvä. Nyt saadaan palautetta niityistä, jotka mielletään hoitamattomiksi nurmikoiksi. Katujen hoitoluokat tunnetaan ja niitä osataan etsiä. Viheralueiden hoitoluokituksen voisi nostaa näiden rinnalle.
- Alueidentiteetin vahvistaminen osana merellistä Espoota ja hyödyntäminen aluebrändäyksessä ja markkinoinnissa.
- Valaistuksen yleissuunnitelman laatiminen Rantaraitille.
- Ruopattavien alueiden kartoitus ja ruoppaussuunnitelma? Tämän työn puitteissa ruoppausta ei voitu viedä eteenpäin. Ruoppausta koskevaa asukaspalautetta tuli runsaasti. Ruoppausta rajoittavista tekijöistä, esim. meriuposkuoriaisesta olisi hyvä tiedottaa näkyvästi esimerkiksi kaupungin verkkosivuilla.
- Yhteistyötä ja keskustelua kaupunki eri yksiköiden välillä olisi hyvä lisätä. Esimerkiksi kerran tai kaksi vuodessa pidettävä Rantaraitin toimijoiden yhteistyöpalaveri lisäisi tietoutta ja yhteistyötä.
- Puuston hoitoon liittyvät toimenpide-ehdotukset kirjataan luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmiin. Niiden vastuutahona toimii Viherkunnossapidon Luonnonhoitoyksikkö.

ALUEPROFIILIT METSÄSUUNNITTELUN NÄKÖKULMASTA

Näkökulma	Suositus	Perustelu
Maankäyttö ja siinä tapahtuvat muutokset metsäalueilla ja metsiin rajautuvilla alueilla – maankäytön muutokselle altistuvissa metsissä puuston kasvuolosuhteissa tapahtuu merkittäviä muutoksia ja metsäalueiden leikkautumista	Toteutetaan metsissä muutokseen valmentavia hakkuita yleiskaavan mukaisilla maankäytön muutoalueilla	Metsien valmentaminen muutoksiin riittävän aikaisessa vaiheessa metsien arvoihin ja käyttötavoitteisiin sopivilla hoitotoilla ja mm. reittisuunnittelulla edesauttaa metsien erilaisten arvojen säilymistä. Esimerkiksi luontoarvoiltaan merkittävien metsäalueiden muutoskestävyyttä voidaan parantaa alueiden reunavyöhykkeiden kerroksellisuutta ja elinvoimaa parantavilla hoitotoilla, jolloin maankäytön muutoksen reunavaikutusta metsän sisäosiin voidaan vähentää. Myös käytön ja kulkemisen ohjaus reitistön suunnittelulla sekä kulun ohjaaminen hoitotoilla on näillä alueilla tarpeen. Toisaalta virkistyskäyttöön painottuvissa lähimetsissä, joiden ympäristössä tapahtuu merkittäviä
Metsäalueiden erilaiset arvot, esim. luonto-, maisema-, kulttuurihistoria- ja virkistysarvot ja metsien tuottamat ekosysteemipalvelut sekä merkitys ilmastonmuutoksen hillinnässä	Kokonaistarkastelu metsien tuottamista ekosysteemipalveluista	Taajamametsissä on monenlaisia alueiden luontoon, maisemarakenteeseen, kulttuurihistoriaan ja virkistykseen liittyviä erityisarvoja. Metsäluonnon erilaiset prosessit puolestaan vaikuttavat esimerkiksi vedenkiertoon, pölynsidontaan ja pienilmastoon sekä hiilensidontaan. Ekosysteemipalvelujen kokonaistarkastelu toimii erityisesti taajamametsissä strategisen metsäsuunnittelun työkaluna tarjoten kokonaiskuvan metsien arvoista ja huomioon otettavista ja tuettavista luonnonprosesseista tarkemman metsäsuunnittelun tueksi.
Virkistyskäytön tavoitteet/käyttötavat ja virkistyskäytön käyttöpaine sekä virkistysreitistö vs. metsäalueen kulutuskestävyys	Käyttöpaineen, metsien kulutuskestävyyden ja virkistysreitistön yhteistarkastelu metsäprofiilien alueella	Erilaiset metsät kestävät eri tavoin virkistyskäyttöä ja tämä tulee ottaa huomioon erityisesti alueilla, joilla käyttöpaine on suuri. Eri käyttötapoja palvelevan virkistysreitistön suunnittelu sekä kulun ohjaaminen erityisen herkillä maasto-/metsäalueilla tukee metsien kestävästä virkistyskäyttöä.
Luonnon monimuotoisuus, puuston kunto ja puuston elinvoimaisuuteen vaikuttavat tekijät virkistyskäyttöön painottuvien metsien eri kehitysvaiheissa	Hoitotöiden toteuttaminen oikea-aikaisesti metsän kehitysvaihe ja luonnon monimuotoisuus huomioon ottaen	Virkistyskäyttöön painottuvissa metsissä erilaisilla hoitotoimilla pyritään ylläpitämään puiden elinvoimaa, edistämään metsäluonnon monimuotoisuutta ja edistämään ja ohjaamaan virkistyskäyttöä. Puiden pitkä elinkaarta tuetaan antamalla puille riittävästi kasvutilaa, jolloin latvukset ja juuristo kehittyvät vahvaksi. Elinkaaren loppuvaihe on pitkä ja uusi puusukupolvi syntyy vaihteilla ja pienipiirteisillä toimilla, joissa otetaan huomioon eri puulajien taimivaiheen vaatimukset mm. valon määrän suhteen. Taajamametsissä luonnon monimuotoisuutta tuetaan esimerkiksi lahoppuujatkumolla, ottamalla toimenpiteissä huomioon metsän luontainen vaihtelevuus esimerkiksi kosteus- ja maaperäoloissa. Myös reitistösuunnittelu ja muu kulkemisen ohjaaminen mm. tiheiköillä ja maapuilla tukee luonnon monimuotoisuutta vähentämällä kulutusherkän metsänpohjan lajiston tallautumista ja siihen liittyviä lajistomuutoksia.

